

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 1/23, maaliskuu-huhtikuu 2023, 22. vuosikerta, irtonumero 2 €

Viedäänkö Suomea sotaan-täyskäännös nyt!

Saulin uudenvuoden puhe herätti kysymyksiä s. 2
Vasemmistoliiton rappiotila syvenee eduskuntavaalien alla s. 2
Kohtuuhintainen asuntotuotanto romahtanut s. 3
Palkkaneuvottelut plörinäksi, ostovoimaa alennetaan s. 4
Talouden miljardien sopeutustoimet älyttömiä s. 5
Macronin eläkeuudistus kohtaa vastarintaa Ranskassa s. 7
Metaanihydraatit-ilmastovaara ja energialähde s. 8
Palkintosade jatkuu Marinin sodanlietsonnan yllä s. 9
Kansanrintamavoimien yhteiskuntaohjelma s. 10-11
Oliko Neuvostoliitto ympäristönsuojelun suurvalta? s. 13
Historiallisen materialismin perusteista s. 14-15

Kuva: Heikki Mämmikkö

Nato-vastainen protesti kokoon-
tui Eduskuntatalon rappusilla sa-
maan aikaan kun edustajat hyväk-
sivät maamme Nato-jäsenyyden

Kuulemme päättäjien yllätyksellisistä ulkomaanvierailuista. Tam-
mikuussa Sauli kävi Kiovassa keskustelemassa, mitä tarvitaan, että
Venäjä häviää Naton eskalaatiosodassa. Äskeisellä Saulin USA:n vie-
railulla keskusteltiin, miten Ukrainaa pitää tukea. Sanna kävi "ylläri-
lä" Kiovassa. Hän osallistui fasistipomon hautajaisiin ja lupasi heille
käytöstä poistettuja Hornetteja. Ulkopoliitikko on karannut käsistäm-
me. Kuva on hetkeltä, kun eduskunta hyväksyi Nato-jäsenyyden äänin
184-7. Täyskäännös on tehtävä nyt. Muutoin se on myöhäistä.

Sivut 2, 9 ja 20

TES-neuvottelut "penkin alle"-ostovoimaa alennetaan

Tehy ja Super protes-
toivat palkkojensa
puolesta 16.9.2022

Kuva: Heikki Mämmikkö

Viime kevään neuvotteluissa yllettiin noin
2% palkankorotuksiin kovasta inflaatiosta
huolimatta. Sovittiin, että sopimuksia kat-
sotaan v. 2022 lopulla uudelleen. Syksyllä
teknologiateollisuuden neuvottelut takkusi-
vat. Riku Aalto totesi, että nyt on työnantajan
vuoro huolehtia duunarin ostovoimasta. Toi-
sin kävi. Inflaatio oli v. 2022 yli 9 % ja on edel-
leen 8 %, mutta saatiin vain 7 % sopimus kah-
delle vuodelle. AKT vaati Saksan mallin mu-
kaan 8,5 %. Kahden viikon lakon jälkeen tu-
li vain sama 7 %. Ay-liike pantiin maksamaan
hallituksen militarisoinnin kuluja. Jäsenistön
toimia tarvitaan.

Sivut 4 ja 5

Vaaleissa kehitämme rintamaa uusliberalismia vastaan

Eduskuntavaalit 8
vuotta sitten v. 2015

Kuva: Heikki Mämmikkö

Jo vuoden 2015 vaaleissa kansanrintamavoi-
mat puolustivat julkisia palveluja, puolueet-
tomuutta ja vastustivat Nato-jäsenyyttä. Myös
näissä vaaleissa kehitämme kansanrintama-
voimille yhteiskuntaohjelmaa poliittiseksi
vaihtoehdoksi uusliberalistiselle markkinaka-
pitalismille. Tavoitteitamme ovat sote-kaap-
pauksen torjuminen, yhteiskunnan omaisuu-
den yksityistämisen lopettaminen, Suomen
ja Venäjän ystävyyssuhteiden palauttaminen,
paluu puolueettomuuteen sekä irtaantuminen
kaikesta nato-yhteistyöstä. Näiden tavoittei-
den taakse keräämme poliittisia voimia.

Yhteiskuntaohjelma sivu 10-11

Sivut 2-3

- Nato-katastrofi syvenee
- Saulin uudenvuoden puhe herät-
ti kysymyksiä
- Vasemmistoliiton rappiotila sy-
venee eduskuntavaalien alla
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto
romahtanut
- Politiikan uusi normi on populis-
mi

Sivut 4-5

- Palkkaneuvottelut plörinäksi,
ostovoimaa alennetaan ronskisti
- Kohti liittokokousta
- Talouden miljardien sopeutuslis-
tat älyttömiä nykytilanteessa
- Keikkalääkärit rahastavat
hyvinvointialueita
- Koronalla yritetään tienata

Sivut 6-7

- Vaalit, ympäristöliike ja rauhan-
liike
- Marxilainen yhteiskuntatiede
välttämätön
- Macronin hallituksen eläkeuu-
distus kohtaa kovaa vastarintaa
- Anarkismi vai sosialismi

Sivut 8-9

- Tarpeemme metsistä
- Kuoilemanlaiva seilaa kotisata-
miin
- Metaanihydraatit-ilmastovaara
ja energianlähde
- Maaseutua ajataan alas ilmasto-
muutoksen varjolla
- Ennen vanhaan
- Palkintosade jatkuu pääminis-
teri Marinin sodanlietsonnan yllä

Sivut 10-11

- Kansanrintaman yhteiskuntaoh-
jelma

Sivut 12-13

- Marx eilen ja tänään-BKT vai tu-
loslaskelma
- Uhkakuvat luovat pahoinvointia
- Oliko Neuvostoliitto myös ympä-
ristönsuojelun suurvalta

Sivut 14-15

- Historiallisen materialismin pe-
rusteista (9/1)

Sivut 16-17

- Suomi Afganistanissa vuosina
2001-2021
- Neuvostoliiton 100-vuotisjuhla
- Neuvostoliiton palauttamisesta

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu muutoksen
puolesta
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Luokkasodan alkamisesta 105
vuotta
- Kuutosista seiskoihin
- Hautaus

Kaikkien maiden proletaarit -liittykää yhteen!

Kansanääni

Päätoimittaja:
Tommi Lievemaa,
0408335360

Helsinki 13.1.2023

Nato-katastrofi syvenee

Eduskunta hyväksyi lähes yksimielisesti Nato-lait, jotka tarvitaan Nato-jäsenyyden sinetöimiseksi Suomessa. Suomea hallitseva Nato-eliitti halusi runnoa lait läpi ennen vaalikauden loppua ja eduskuntavaaleja, jotta Nato-jäsenyys ei nousisi vaaleissa keskustelun aiheeksi. Naton kannatus kansalaisten keskuudessa on enemmän tai vähemmän arvailujen varassa, sillä kannatusta ei ole mitattu aikoihin mielipidetiedusteluissa.

Presidentti Niinistö puhui ennen Ukrainan kriisiä kansanäänestyksen tarpeellisuudesta Nato-jäsenyyden osalta, mutta hän teki täyskäänöksen ja perui puheensa viime vuoden keväänä. Yksi ainoa reilun tuhannen henkilön nettikysely riitti hallitukselle, presidentille ja eduskunnalle Nato-hakemuksen jättämiseen. Naton kannatus voi toki olla noussut kansalaisten keskuudessa, mutta tämä johtuu yksinomaan voimakkaasta, entisestäään kiihdytetystä Venäjän vastaisesta propagandasta sekä Nato-propagandasta.

Suomessa Venäjän vastainen propaganda on ollut kansainvälisesti vertaillen hyvin aggressiivista. Mediassa on lietsottu Venäjä-vihaa päivittäin sitten Ukrainan operaation alkamisen. Pääministeri Marin on käyttänyt hyvin voimakasta kieltä Venäjää vastaan, puhumattakaan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Jussi Halla-ahosta. Erilaiset keskustelupalstat ja sosiaalinen media ovat aivan oma lukunsa. Niissä puhe on avoimen natsistista ja Venäjä-vihaa tihkuvaa. On mielenkiintoista, kuinka lainsäädäntö vihapuheesta tuntuu poistuneen käytöstä kokonaan, kun on kyse venäläisiin kohdistuvasta vihapuheesta.

Suomea hallitseva Nato-eliitti hyödynsi Ukrainassa syntyneen tilanteen välittömästi, kun se aloitti voimakkaan mielipidemuokkauksen Nato-jäsenyyden puolesta. On valheellisesti yhdistetty Ukrainan konflikti Suomen turvallisuustilanteeseen, vaikka Suomen ja Ukrainan tilanteilla ei ole mitään tekemistä keskenään. Neuvostoliitto ja Venäjä eivät ole uhanneet Suomea millään tavalla 80 vuoteen. Jos Suomesta tulee Naton jäsen, muodostaa se vakavan turvallisuusuhkan Venäjälle, johon sen on pakko reagoida tavalla tai toisella.

Suomea ei toisin sanoen uhkaa Venäjä, vaan Nato-jäsenyys. Ainoa toivomme on, ettei Suomea hyväksytä Naton jäseneksi. Kahden maan, Turkin ja Unkarin, ratifoinnit puuttuvat vielä, eikä ole merkkejä siitä, että niitä olisi luvassa lähiaikoina. EU, myös sen nenäkäs mallioppilas Suomi, on toistuvasti läksyttänyt itsemääräämisoikeudestaan kiinni pitävää Unkaria erilaisiin syihin vedoten. Maata on uhattu mm. EU-tukien menettämisellä, ellei se myönnä uudistuksiin. Unkari ei ole unohtanut kaltoin kohteluaan; sillä on hyvä syy näpäyttää ”läntistä arvoyhteisöä” jarrutamalla Suomen ja Ruotsin Nato-pyrkimyksiä.

Eduskuntavaalien alla media on jälleen täyttynyt uusliberalistisesta liturgiasta. Väitetään, kuinka meitä uhkaa ”kestävyysvaje”, valtion menoja ”on pakko leikata” jne. Sen sijaan on epäsopivaa puhua voimakkaasti kasvaneista sotilasmenoista. Marinin hallitus on kasvattanut asevarustelumenoja historiallisen paljon, tietenkin velkarahalla. Hallitus on solminut tähtitieteellisen kalliit hävittäjäkaupat, lisännyt muita sotilasmenoja miljardien edestä sekä tukenut Ukrainaa aseellisesti vajaalla miljardilla.

Uusliberalismille ja militarismille on kerta kaikkiaan tultava loppu. Suomen on peruutettava Nato-hakemus, aloitettava uudelleen suhteiden rakentaminen Venäjään ja pelastettava taloudestamme se, mikä pelastettavissa vielä on.

Toimituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Tilaan

Kansanään

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta on 20 €.

☐ Olen maksanut tilaushinnan 20 €

☐ Maksettu tilille Op FI08 5541 1420 0279 66

☐ Lehti laskuttaa

Sukunimi

Etunimi

Lähiosoite

Postinumero ja -paikka

Tilaus os. Kansan ääni, Vellamonkatu 6-8 A 1, 00550 Helsinki
Tilaus sähköpostilla: tilaukset.kansanaani@gmail.com
Tilausohje: Jos tilaat Kansan äänen ainoastaan maksamalla tilausmaksun pankkitilille FI08 5541 1420 0279 66, laita viesti-osaan ehdottomasti osoitteesi. Ilman osoitetta emme voi lähettää lehti sinulle. Osoitteen voit ilmoittaa myös sähköpostilla os: tilaukset.kansanaani@gmail.com.

Saulin uudenvuoden puhe herätti kysymyksiä

Saulin ja hänen neuvonantajinsa olisi syytä tutustua historiaan ja katsoa peiliin. Uudenvuoden puheessaan Niinistö esitti todellista tietämättömyyttä oleellisesta historiasta. Se ylitti jopa Marinin. Sauli sanoi: ”Jos Venäjä uskoi massiivisen uhan panevan Ukrainan nopeasti polvilleen, se teki pahan virhearvion. Väistämättä mieleen nousee samankaltaisuus talvisotamme kanssa, kun Neuvostoliitto oletti marssivansa Helsinkiin kahdessa viikossa. Autoritaarisesti hallitun maan johtajat, Stalin ja Putin, eivät osanneet tunnistaa oleellista tekijää. Sitä, että vapaassa maassa yksilöillä on tahtoa ja vakautusta. Ja että yhdessä toimiva kansa on valtava voima.”

Samankaltaisuus jää Saulin ymmärryksen ulkopuolelle

Sauli mainitsee Ukrainan tapahtumien samankaltaisuuden Suomen talvisodan kanssa. Siinä hän on osin oikeassa, mutta ei ymmärrä ollenkaan, mikä siinä muodostaa sen oleellisen samankaltaisuuden. Oleellista oli, että ennen talvisotaa Suomi liittoutui Hitlerin kanssa. Tavoitteena heillä oli Neuvostoliiton alueen jakaminen yhdessä Japanin kanssa. Sama tavoite oli USA:lla, Englannilla ja Ranskalla. Neuvostoliitto, Englanti ja Ranska kävivät neuvotteluja kesällä 1939 Hitlerin vastaisen liiton muodostamisesta. Tosi-asiassa länsivallat vain ”vedättivät” näitä neuvotteluja ilman aikomusta tehdä minkäänlaista sopimusta Saksan vastaisen liiton muodostamisesta. Neuvottelut päättyivät tuloksettomina. Tulee muistaa, että ennen talvisotaa Neuvostoliitto esitti Suomelle neuvotteluja Suomen alueen kautta tulevan Saksan uhan poistamiseksi. Neuvotteluja käytiin, mutta mihinkään Neuvostoliiton esitykseen Saksan Leningradin alueelle muodostaman uhan poistamiseksi Suomi ei suostunut. Kyse oli ennen kaikkea alueiden vaihdosta Suomen ja Neuvostoliiton kesken siten, että Leningradin kaupunki olisi voitu suojata silloisen tykistö-

aseen kantaman ulkopuolelle ja että vapaa kulku Suomenlahdella olisi voitu turvata.

Tämä todellakin vastasi nykyistä tilannetta, joka synnyttiin EU/USA/Nato liittouman toimesta Ukrainassa. Nato ympäröi Venäjän ohjuksillaan, pyrki liittämään Ukrainan ja Georgian Naton jäsenyyteen ja istutti Ukrainassa valtavalla mielipiteen muokkauksella, kuten Suomessa 30-luvulla, voimakkaan Venäjän vastaisen mielialan. Tavoitteena oli silloin, kuten tänäänkin, Venäjän maa-alueen valloittaminen ja jakaminen imperialistivaltojen kesken. Tämä muodostaa todellisen samankaltaisuuden nykyisten Ukrainan tapahtumien ja Talvisodan välille. Kuten Neuvostoliitto ennen Talvisotaa, niin myös Venäjä ennen nykyistä Ukrainan kriisiä, runsas vuosi sitten, esitti neuvotteluja Nato- ja ETYJ-valtioille tilanteen normalisointiseksi. Kuten tiedämme, nämä esitykset länsi pilkallisesti torjui.

Pääoman liikkeen vapaus muodostaa länsimaiden maailmankuvan ytimen

Sauli esittää kummallisen kysymyksen: ”Miten on mahdollista, että Eurooppaa halkova maantieteellinen raja onkin tosiasiaa kahden kokonaan erilaisen maailmankuvan raja?” Sauli ei kerro millaisia ovat nämä todelliset maailmankuvat. Hän voisi

aloittaa vaikka 1000 vuoden takaisista ristiretkistä. Silloin Euroopan Feodaalivaltiot näkivät Vähä-Aasiassa ja Lähi-Idässä mahdollisuuden levittää valtaansa ja harjoittaa ryöstöpolitiikkaa. Keksittiin ristiretket (ryöstöretket), jotka yhdistivät ja rikastuttivat Länsi-Euroopan silloisia feodaalihallitsijoita. Tämän jälkeen säännöllisin väliajoin myös Venäjän valtio on joutunut torjumaan lännestä käsin valloittajia, jotka tavoittelevat Venäjän mantereiden alueita ja voimavaroja. Siellä ovat olleet mm. Saksalainen Ritarikunta, Ruotsi, Ranska ja Hitler liittolaisineen.

Selkeä vastaus Saulin ja hänen hengenheimolaisensa kysymykseen kuuluu: Kahden erilaisen maailmankuvan raja myös tänään muodostuu siksi, kun toisella puolella ovat länsieurooppalaiset valloittajat, jotka pyrkivät dominoimaan Venäjän voimavaroja ja toisella puolella ne, jotka eivät halua luovuttaa voimavarojaan ja alueitaan. Mitkä ovat sitten tänään ne erilaiset maailmankuvat, jotka vallitsevat rajan molemmin puolin, kun sosialismiakaan ei enää ole? Länsipuolen maailmankuva uskoo uusliberalistiseen markkinatalouteen, jossa kaiken tulee olla kaupan. Venäjän puoli toteuttaa myös kapitalismia, mutta ei vapauta maitaan, metsiään, kaivoksiaan, vesivarojaan ym. länsieurooppalaiselle markkinataloudelle. Tässä on maailmankuvien ero ja se on nykyisen Ukrainan kriisin t. Naton eskalaatiosodan perusta.

Nato-liittolaiset haluavat alistaa Venäjän, eivätkä neuvotele rauhasta.

Katsokaa, mitä Sauli sanoo puheeseen.

Jatkuu sivulla 3

Vasemmistoliiton rapplotila syvenee eduskuntavaalien alla

Saramo entistä jyrkemmin USA:n ja Naton sotapolitiikan takana

Maanantaina 6.2. eduskunnassa käyttämässään puheenvuorossa vasemmistoliiton eduskuntaryhmän puheenjohtaja Jussi Saramo linjasi puolueensa Ukraina-kantoja entistä tiiviimmin Naton sotapolitiikan taakse. Kansan uutisten mukaan Saramo sanoi puheenvuorossaan, että ”Koska kyseessä on selkeästi yksipuolinen, imperialistinen hyökkäys, ei rauha tule, ennen kuin Venäjän johto tajuaa, että he eivät voi voittaa”. Tätä jyrkemmin on enää vaikea asettua Yhdysvaltain ja Naton sotapolitiikan ja samalla Lännen yksinapaisen imperialismiin taakse. Lännen on pakko voittaa, Venäjän on pakko hävi-tä. Tämä näyttää olevan myös vasemmistoliiton virallinen kanta näin eduskuntavaalien alla. Aivan samoja näkemyksiä ovat aivan sattumalta valtamediassa jatkuvasti toistelleet muutkin suomalaiset Naton asiamiehet, kuten vaikkapa ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Jussi Halla-aho (ps.). Kokoomuksen eduskuntavaaliedokkaina olevat kenraali Jarmo Lindberg, kenraalimajuri Pekka Toveri tai sotatieteiden tohtori Jarno Limnell.

Saramo valmistautuu Nato-hallitukseen

Jussi Saramon kanta tulee ymmärrettäväksi, kun tiedämme, että Saramosta kaavailaan seuraajaa Li Anderssonille, joka on jättämässä vaalien jälkeen joka tapauksessa puolueen puheenjohtajuuden. Toinen asia, joka tulee huomioida, on pre-

sidentti Sauli Niinistön hiljattain väläyttämä täysin epädemokraattinen idea ”yhden asian hallituksesta”, mikäli heti vaalien jälkeen ei saataisi riittävän nopeasti ”toimintakykyistä” hallitusta kasaan. Jokainen tietysti ymmärtää, mistä tässä Niinistön ”yhdessä asiassa” on kyse. Vasemmistoliittoa siis valmistellaan ja Saramo itse valmistautuu siihen tilanteeseen, että Suomeen muodostettaisiin jonkinlainen sateenkaarihallitus, joka hakisi Nato jäsenyyttä mahdollisimman pian, mikäli sellainen ”tilanne” avautuisi riippumatta esimerkiksi Turkin myöntyvyydestä Ruotsin Nato jäsenyyden suh-

Kuva: Heikki Männikkö

teen.

Jälleen kollektiivisen lännen sotarintamaan

Paljon vakavampaa vai pitäisikö sanoa surullisempaa, on vasemmistoliiton ajautuminen puolueena lopullisesti kollektiivisen Lännen sotarintamaan. KU:n mukaan ”Saramo katsoi puheenvuorossaan jo pidemmälle, ja nosti esiin vasemmistoliiton kannan. Puolue katsoo, että Ukrainalle annettava apu on hyvä jo nyt hahmottaa laajemmin”. Saramo haaveilee Venäjältä takavarikoidun (varastetun) omaisuuden käyttämisestä Ukrainan hyväksi, mitä on esittänyt myös esimerkiksi EU-komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen. Vasemmistoliiton pidemmälle katsominen ja laajempi hahmottaminen rinnastuvat aivan samaan sotamyrönteiseen länsiretoriikkaan, mistä Natoa ja muita lännen agendoja ajava pääministeri Sanna Marin (sd.) on käyttänyt hie-man suurempia ilmaisuja, kuten ”sitoudumme niin kauan kuin on tarpeen”, ”on asetettava entistä kovempia pakotteita” tai ”kunnes Krim on vapautettu”.

Jussi Saramosta Vasemmistoliitto on saamassa riittävän sotahenkisen ja Nato-mielisen puheenjohtajan. Sodan, Naton, Yhdysvaltain, EU:n ja Lännen imperialismin näkökulmasta vasemmistoliitto sopisi siis aivan mainiosti samaan hallitukseen perussuomalaisten ja kokoomuksen kanssa.

Pertti Hämäläinen
Hämeenlinna

Kohtuuhintainen asuntotuotanto romahtanut

Asuntotuotannon muuttunut suuntaus on ollut johdonmukainen viimeiset vuosikymmenet. Vielä viime vuosituhannen puolella ARA-tuotanto (entinen aravatuotanto) oli vuositasolla kymmenissä tuhansissa, ja oli merkittävä osa Suomen vuotuisesta asuntotuotannosta.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrän muutos on ollut dramaattinen. Vielä vuonna 2010 ARA-tuotanto ylsi 12 000 asuntoon ja tuotannon määrän vuosittain erilaisista suhdanteista ja muista syistä vaihdellessa, tultiin ARA-tuotannossa vuoden 2021 noin 9 000 asunnon määrästä viime vuoden kaikkien aikojen alimmalle tasolle. Vuonna 2022 valmistui enää vain 5 600 ARA-asuntoa.

Muutoksen syitä eivät maamme korkeat asuntoviranomaisetkaan edes yritä vierittää enempää koronaviruksen kuin Ukrainan tapahtumienkaan kontolle. Kysymys on rakentamisen markkinaehtoisesta kilpailutilanteesta. Asuntojen uudistuotannossa rakentajia on viime aikoina houkuttanut tuottaa etupäässä kovan rahan pieniä asuntoja. Niistä kun saa nopeamman ja korkeamman tuoton. Valtion tukema asuntotuotanto on lähtökohtaisesti kustannusrakenteeltaan rajattu siten, että asuminen olisi edes josakin määrin kohtuuhintaista koko asumishistorian ajan.

Valtion raha ei kelpaa

Kuvaavaa tilanteelle on, että vaikka rahaa säänneltyyn, kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon olisi tarjolla, sille ei ole ottajia. Valtion takaama raha ei rakennusyrityksille kelpaa, kun

Valtion tukema, niin sanottu kohtuuhintainen asuntotuotanto supistui viime vuonna 37 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kysymys ei tässä ole talouteen usein liittyvästä suhdannevaihtelusta, vaan jo pitkään jatkuneesta Suomen asuntokannan, taloudellisessa katsannossa, rakenteen muuttamisesta enemmän markkinaehtoiseksi.

sitä ei saa ARA-säännösten vuoksi poikimaan kuten niin sanottuun kovan rahan tuotantoon sijoitettuna. Valtioneuvosto määrää jokaiselle vuodelle budjetissa tietyn rahamäärän, minkä maan korkein asuntoviranomaistaho (ARA) voi käyttää kunkin vuoden aikana tuettuun asuntotuotantoon. Viime vuodelle hallituksen ARA:lle myöntämää rahoitusvaltuutusta oli noin kaksi miljardia euroa, mutta siitä käytettiin vain 1,2 miljardia. Uudistuotantoon tuostaikin summasta meni vain noin 950 miljoonaa. Muu osa käytettiin vanhemman asuntokannan peruskorjauksiin. Tässä on huomattava, että käyttämättä jäänyt raha ei siirry seuraavalle vuodelle, tai mitenkään myöhemmin käytettäväksi.

Valtiontalouden tarkastusvirasto mainitsee tuoreessa raportissaan ARA-asuntotuotantoa rajoittaviksi tekijöiksi kohtuuhintaisten tonttien vähyyden ja ARA:n edellyttämän kustannus-laatu-suhteen. Tuetun asuntokannan rakentamiseen soveltuvan tonttimaan pulajohtuu kuntatalouden jatkuva ta heikkouden tilasta. Kunnat ovat muiden rahoituslähteiden puutteessa pakotetut repimään omistamistaan rakennusmaista mahdollisimman suurta katetta, jolloin kalliille tontille rakennettavan asuintalon lopullinen neliöhinta ei enää mahdu ARA:n säännösten rajoihin.

Kustannus-laatu -suhteessa ongelmaksi tulevat rakennusyritysten tarjouskilpailutuksissa tekemien tarjousten liian korkea hintataso.

Asuntosijoittaminen

Suomen asuntomarkkinaa hämentää uutena, voimakkaana ja koko ajan kasvavana ilmiönä kansainvälisten sijoitusrahastojen tulo Suomen monella tavalla houkuttelevalle asuntomarkkinalle. Suomesa vuokran, asumisen hinnan yleensä, määrittely on täysin vapaata ja asuntosijoittamisen verotuskohtelu sijoittajaa suosiva.

Asuntojen uudistuotannosta varsinkin pääkaupunkiseudulla menee nykyään huomattavan suuri osa suoraan sijoitusrahastojen omistukseen. Uuden tuotannon asuntokanta on sijoittajan kannalta houkutteleva nykyään käytännöksi tulleen asuntorakentamisen uudistuotannon rahoitusmuodon vuoksi. Asuinkerrostalon perustamiskustannus jakautuu tämän uuden mallin mukaan siten, että jopa 70 prosenttia lainoituksesta merkitään taloyhtiön nimiin. Tällöin uuteen asuntoon pääsee omistajaksi kohtuullisen pienellä omarahoituksella, kun suuri osa velkataakasta jää taloyhtiön hoidettavaksi. Uuden kodin itselleen hankkinut asukas kuitenkin vastaa ja maksaa myös sen taloyhtiölainan kuukausittaisessa vastikkeessaan.

Kuva: Heikki Mannikko

Aravarakentaminen on hiipunut. Kun viime vuonna rakennettiin noin 40000 asuntoa, niin niistä vain runsaat 5000 oli Arava-asuntoja. "Kovan rahan" asuntotuotantoa kyllä löytyy. Edullisempia asuntoja ei rakenneta, vaikka rahaa olisi käytettävissä. Sijoittajan näkökulmasta kovan rahan asunnoissa voitto-odotukset ovat nopeammat ja suuremmat.

Erona tässä tavallisen kodinomistajan ja samasta talosta sijoitusasunnon hankkineen sijoittajan välillä on se, että sijoittaja voi vähentää rahoitusvastikkeen eli taloyhtiölainan lyhennyksen ja koron kokonaisuudessaan verotuksessa. Asunnon omaksi kodikseen hankkinut maksaa vastikkeessaan sekä lainan lyhennyksen, että koron. Sijoittajan maksama rahoitusvastike lasketaan suomalaisessa verotuskonseptissa tulonhankkimisvähennykseksi. Jo nousseet, ja edelleen nousussa olevat korot rasittavat ja pelottavat tavallista, äskettäin asunnon hankkinutta, mutta sijoittaja on tälläkin uhalta täysin suojattu.

Kodeista kortteereita

Enenevässä määrin sijoittajavetoisen asuntojen uudistuotannon myötä asuntojen keskimääräiset koot, niiden neliömäärät, ovat pie-

nentyneet jyrkästi. Pienessä asunnossa neliön hinta on korkeampi, ja tuotto sijoittajalle mahdollisimman hyvä. Uudet miniasunnot ovatkin jo lähtökohtaisesti ajateltu parhaiten soveltuvaksi lyhytaikaiseen asumiseen.

Tällaiset, asuntomarkkinaa kokonaisuudessaan muokkaavat suuntaukset on ilmiönä laskettava nykyään vallitsevaan, ja kaikkia yhteiskunnan toimintoja sitovaan ja kahlitsevaan uusliberalistisen talousfilosofian kokonaisuuteen oleellisesti kuuluvaksi. Tässä katsannossa, ja tuon filosofian – jos sitä näin ylevästi voi edes kuvata – mukaan asunnot eivät ole enää koteja vaan vain väliaikaisiksi käypiä kortteereita.

Unto Nikula
Asukasliiton hallituksen jäsen
Rovaniemi

Saulin uudenvuoden puhe herätti kysymyksiä...

Jatkoa sivulta 2

saan tämän jälkeen. Sauli jatkaa: "Viime vuosina on peräänkuulutettu eurooppalaista turvallisuusjärjestystä – milloin vanhan säilyttämistä, milloin uuden luomista. Ja eri tahoilla on esitetty tarvetta turvatakuille. Mutta niin kauan kuin tuo perustavaa laatua oleva maailmankuvan ero vallitsee, näihin kysymyksiin on vaikea löytää uskottavia ja kestäviä ratkaisuja." Tässä edellisessä lauseessaan Sauli aivan selkeästi sanoo, että niin kauan kuin Venäjä ei suostu avaamaan voimavarojaan Länsi-Euroopan monopolikapitalistien markkinoille, ei rauhasta keskustella.

Saulin vertaus talvisotaan ansaitsee huomion

Suomi todella liittoutui Saksan kanssa jo ennen talvisotaa. Siitä kirjoitimme mm. Kansan äänessä nro. 5/2011 sivulla 10. Saulin tavalla rinnastaa talvisota ja Ukrainassa käytävä Naton eskalaatiosota ei ole mitään merkitystä todellisessa elämässä. Ennen toista maailmansotaa käytiin kolme taistelua, jotka kaikki saavuttivat tavoitteensa ja, joilla valmistauduttiin Hitlerin Saksan ja sen liittolaisten hyökkäykseen. Ne olivat Halhin-Golin taistelut Mongoliassa, Suomen talvisota sekä liittoutuneiden operaatiot Exporter ja Countenance Lähi-idässä ja Persiassa.

Jälkimmäistä meillä tunta-
taan hyvin huonosti. Sillä kuitenkin estettiin hitleriläisten tunkeutuminen Lähi-idän kautta Bakun öljykentille ja turvattiin reitti sotatarvikkeiden kuljetukselle Puna-armeijalle Persian kautta. Tähän taisteluun-

varusti Neuvostoliitto mm. 1000 panssarivaunua.

Sauli rehvaslee slouganilla, että "yhdessä toimiva kansa on valtava voima". Saulin tulisi myös muistaa, että hetikään aina "yhdessä toimiva kansa" ei ole ollut oikeassa. Ennen Barbarosaa yhtenäisyys Suomesa ja Saksassa saatiin aikaan valheellisen ja yksipuolisen fasis-tisen propagandan avulla ja "yhdessä toimiva kansa" sai myöhemmin todeta olleensa väärässä. Valheellisella ja yksipuolisella propagandalla myös Suomi (mediapooli) ja Ukraina on tänään käännytetty Venäjävihan ja Nato-jäsenyyden kannalle. Odotetaan mitä tapahtuu, kun huomaavat olleensa väärässä ja tulleensa petetyiksi.

Niinistön puhe vahvistaa lännen petoksen

Suomen ja Venäjän suhteet ajettiin lyhyessä ajassa pohjalukemiin. Useaan kertaan jo ennen Naton eskalaatiosodan alkua kirjoitimme Kansan äänessä, että maidemme välisiä suhteita ei voida normalisoida Suomen nykyisen poliittisen johdon vallitessa. Ulos lausuttuja Venäjän vastaisia puheita olisi niiden esittäjien mahdollon peruuttaa. Lisäksi on lähes varmaa se, että Suomen poliittisen johdon uskallus ei riittäisi esimerkiksi isäntämaasopimuksen

Kuva: Leena Hietanen

Ville Rahikainen istuu Jumindanniemellä kivellä, jossa on vuosiluku 1941 Tallinnan evakuoinnin muistoksi. Silloin 16000 siviiliä menehtyi Suomen ja Saksan asentamaan miinakenttään. Villen selän takana on Helsinki ja Suomenlahti, joka on tärkeä kulkuväylä. Jälleen sotilaat puhuvat sen katkaisemisesta. Se olisi suuri virhe. Ei Nato tule apuun.

tekoon eduskunnan ulkopuolella tai Natojäsenyyden hakemiseen pelkän mielipidegallupin pohjalta, ellei jossain olisi päätetty sellaisesta Venäjän vastaisesta politiikasta, joka panee Venäjän polvilleen. Tätä vahvistaa se, että Saksan edellinen liittokansleri Angela Merkel ja Ranskan entinen presidentti Francois Hollande myönsivät, että Minsk-sopimukset tehtiin vain siksi, että voitettiin aikaa Ukrainan sotilaalliselle varustautumiselle. Nämä poliitikot myönsivät Venäjää vastaan tehdyn petoksen.

Saulin ja Marinin ym. olisi syytä nähdä, että tässä on kyse Venäjän olemassaolosta. Suomi on jälleen liittoutunut Venäjän kaatamiseksi, eikä Venäjä aio tässäkään tilanteessa hävitä.

(KÄ/toim./HM)

POLITIIKAN UUSI NORMI ON POPULISMI

Helppous, yksinkertaisuus ovat avainsanoja aikamme poliittisten sanomien tai ideologioiden ymmärtämiseen. "Vähähii-lisyys tai natolaisuus" eivät kerro niiden suhteesta tasa-arvoon, sosialismiin tai kapitalismiin, puhumattakaan – ehkä vaikeim-masta – markkinasosialismista. Mikä on kasvattanut meidät tähän populistiseen yksinkertaisuuden vaatimukseen? Nettiä seurannut "trumpismi", tieteen vastaisuus, jotka ovat saaneet kasvavaa jalansijaa suomalais-sessakin puoluekentässä, vaikka tieteen ja tasa-arvon nimeen vannotaan, ainakin pitopuheis-sa.

Puolueiden johdoissa ei ole sijaa filosofian- tai yhteiskunnallisen tiedon tuottajille, analyysoijille vaan mennään helpoimman, kansalaisten SOME-tajunnan kautta, niin asioissa kuin henkilöissäkin. Johdoissa ei tarvita "tohtoreita, professoreita" vaan "nuoruutta, naiseutta, sanavalmiutta, yksinkertaistavaa visionäärisyyttä kertomaan, että "natolaisuus tai vähähii-lisyys" luo tasa-arvoisempaa, turvallisempaa huomista. Näinhän ei ole, mutta valhekin on helppo uskoa, kun muutkin uskovat, tiedettä ei tarvita.

Trumpismissa hallitaan "pelolla, vihalla ja valheel-la" kuten aikanaan Hitler ja Mussoliini (Tiitula 2019) vain sillä erotuksella, että trumpismin ei ole toistaiseksi kuulunut sotaa. Talouden on perinteisesti nähty liittävän kansakuntia toisiinsa, ehkäisevän sotia. Tästä

syystä EU:kin 50-luvulla syntyi tosin kuin Nato, joka syntyi "kylmän sodan" ensimmäiseksi osapuoleksi, myöhemmin- ja sittemmin hajonnutta, Varsovan-liittoa/ NL:a vastaan. Ukrainan-sodan myötä "pelko, viha ja valhekin" elävät populistisina-, trumpilaisina voimina tarjoten syötettä SOME-alustoille.

Meidän eduskuntavaaleja siivittää "viha ja pelko", todennäköisesti valheetkin, so-taa rahoittavana maana, EU:n jäsenenä, Natoon hakeutuvana, Venäjä-pakotteita edistävänä -kansakuntana. Viha ja pelko eivät tarvitse kannusteikseen tiedettä, ne elävät omassa tunnekylläisessä maailmassaan. Sitävastoin rauha, epäluulojen häivyttäminen ja taloudellisten siteiden luominen vaativat tiedeyhteisöjen ponnisteluja (mm. Keynes -36, Ther 2019). Populismi "uutena normina" ei hae vastauksia huomista kauemmaksi ja huomiseenkin vain yksilön kautta.

Helppous, populismi on kas-
vanut kaiken kansan-, kaikkien puolueiden vitsaukseksi, sanoma on saatava yksinkertaiseksi, "säästää, vastustaa veroja". Näiden sanojen/sanontojen kääntöpuo-lien avaaminen on tieteen tehtävä, vaikka se yksinkertaisuudessaan tarkoittaisi tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa, tiivistyvää yhteisöllisyyttä, kuitenkin vaatien liikaa sanoja vaalikentille, jonne käyvät kevyemmät puheet.

Hannu Ikonen
Lieksa/Sisilia, Ispica

Palkkaneuvottelut plörinäksi, ostovoimaa alennetaan ronskisti

Syksyllä Riku Aalto jyräsi palkkaneuvotteluissa, että työnantaja-puolen tarjouksella ei kyetä turvaamaan Teollisuusliiton jäsenten ostovoimaa. Samalla Aalto totesi, että palkansaajat ovat kuluneella vuosikymmenellä huolehtineet teollisuuden kilpailukykyä. Nyt on työnantajien vuoro huolehtia duunarien ostovoimasta. Samalla hän sanoi, että maamme kilpailukyky on vahva ja yritysten kannattavuus hyvä ja että kilpailijamaissamme palkankorotukset huomioivat hintojen nousua. Toisin kuitenkin palkkaneuvotteluissa kävi. Viime ajoilta tuttua sloungia lainataksemme myös Riku aallon olisi syytä katsoa peiliin.

Teknolוגiateollisuuden ja kemian-teollisuuden palkkasopimus solmittiin 5.2.2023, kun Teollisuusliiton hallitus hyväksyi sopimusesityksen. Sen kustannusvaikutuksen sanotaan olevan noin 7 % kahdessa vuodessa. Tämä muodostuu siten, että palkkoja korotetaan kahdessa vuodessa seuraavasti: 1.3.2023 palkkoihin tulee 3,5 % korotus ja 19.1.2024 2 % korotus. Lisäksi tulee paikallisesti jaettava ns. työnantajakorotus 0,5 %. Lisäksi tulee Saksan mallin mukaisesti n. 1 % (400 €) suuruinen kertaerä. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Saksan teollisuudessa sovittiin sopimus, joka nostaa palkkoja kahdessa vuodessa yhteensä 8,5 %.

Tilastokeskuksen mukaan viime vuoden joulukuussa inflaatio oli 9,1 %. Kun palkankorotukset viime vuonna olivat vain noin 2 % luokkaa. Kuluvana vuonna inflaatio on edelleen 8 % tasolla. Tämä merkitsee selkeästi sitä, että palkkojen ostovoima on laskenut ja laskee edelleen.

Suomen palkkamalli ei meinannut toteutua.

AKT:n lakko näytti osoittavan, että ns. Suomen palkkamalli ei toimi-

kaan odotetulla tavalla, koska sata- ja ahtausala tavoittelivat Saksan korotusten tasoisia palkankorotuksia. Linja-autoala ja monet muut alat tehostivat vaatimuksiaan lakoilla. AKT:n puheenjohtaja **Ismo Kokko** ilmoitti julkisuudessa, että AKT:n jäsenistö tavoittelee Saksan mallin mukaisia palkankorotuksia.

Nämä puheet osoittautuivat varsin nopeasti bluffiksi. AKT ja sataoperaattorit sopivat 6,3 % korotuksista 25 kuukauden ajalle. Ahtajien sopimus noudattelee lähes tarkalleen Teknolוגiateollisuuden sopimusta. Lohdutukseksi he saivat 1100 euron kertaerän. Duunareita höynäytettiin jälleen.

Lakkoase alennusmyyntiin?

AKT:n lakko kesti parisen viikkoa ja liitto hylkäsi kaksi sopimusesitystä. Aiemmin Kokko rehenteli, että Teknolוגiateollisuuden linja ei AKT:lle kelpaa. Kuin salaman iskusta AKT perääntyi tavoitteestaan ja mediassa Kokolle naurettiin. Ihme, että Kokko voi näyttää kenttäväelle parastaan, koska tällä toiminnalla Kokko asetti lakkoaseen alennustilaan.

Parin viime vuoden aikana palveluammattaja edustavat järjestöt ovat tuoneet muita paremmin esiin tavoitteensa asemansa korjaamiseksi.

Puututtiinko asiaan ylemmällä tasolla?

Julkisuudessa kiiteltiin sitä, että esimerkiksi "Teollisuusliitolla oli vastuullinen palkkasopimus". Samalla toivottiin, että muut liitot noudattaisivat Teollisuusliiton avaamaa linjaa. Näin myös tapahtui, sillä kaikkien sovittujen sopimusten osalta on pysytty hyvinkin tässä 6–7 % korotuksissa. AKT:n luopuminen tavoitteistaan ja nopea lakon päättämisen viittaa tähän suuntaan.

Samaten Teollisuusliiton hyvin alhaiset korotukset viittaavat tähän. On nähtävä, että ay-liike kuitenkin on ollut tukemassa Suomen EU- ja Nato-linjaa ja hallituksen militaristinen politiikka syö varoja. Onkin todennäköistä se, että demarajohto asetti suitsia ay-pomojen kaulaan helpottaakseen asemaan hallituksessa. Palkansaajat asetetaan nyt Naton eskalaatiosodan

ja hävittäjähankintojen maksumieheksi. Varmasti aika näyttää, mistä oli kysymys.

Suomen palkkamallista vielä

Nyt syntyi tilanne, jossa Teollisuus-

liiton sopimus jälleen muodostui pohjaksi muiden liittojen sopimuksille. Tällainen käytäntö johtaa siihen, että muut liitot menettävät oikeuden sopia työehdoistaan. Herää ajatus, onko nyt kysymys siitä, että demarien ollessa hallituksessa noudatetaan ns. kolmikantaista tulopoliittista (TUPO) kokonaisratkaisua. Vuonna 1969 Liinamaa 1-sopimus aloitti tämän kauden. Tuposopimuksessahan oli kyse siitä, että valtiovalta osallistui palkkaneuvotteluihin työnantajien rinnalla. Silloin ay-kenttä yhdistettiin. Kansandemokraattisjohtoinen SAK yhdistyi demarijohtoisen SAJ:n kanssa. Yhdistäminen oli välttämätöntä, että saatiin aikaan Liinamaa 1-sopimus. Silloin tuli mukaan ay-jäsenmaksujen työnantajaperintä eli työnantaja- ja peri palkasta liitolle tulevat jäsen-

Jatkuu sivulla 5

Kohti liittokokousta

Vuonna 2016 Suomessa runnottiin silloisen hallituksen kiristysten omaisella myötävaikutuksella ns. kiky-sopimus, jossa työaika lisättiin ja palkkoja laskettiin. Kiky-sopimuksen hyväksyi myös silloinen Metalliliitto, vaikka oli juuri edellisessä liittokokouksessaan päättänyt pyrkiä työajan lyhentämiseen. Kiky-sopimuksen mukanaan tuomat työajan pidennykset on sittemmin saatu torpattua, mutta sopimuksessa ollut sosiaaliturvamaksujen siirto työnantajilta työntekijöiden maksettavaksi jäi ja on edelleen taakana. Teollisuusliiton tulee jatkossa pyrkiä yhä sitkeämmin vaikuttamaan asioihin niin, että nuo maksut saadaan siirrettyä takaisin työnantajien maksettavaksi.

teittaisen työajan lyhentäminen 6-tuntiseen työpäivään ansiotasoa alentamatta olisi yksi työaika lyhentävä keino. Toinen kätevä keino olisi vuosiloman pidentäminen poistamalla luantai lomapäivistä. Myös teknolוגiateollisuuden työehtosopimuksen muuttaminen työaika määrittävän laskentajakson osalta työaikalaissa määritellyn laskentajakson mukaiseksi pitää olla liiton tavoitteena. Nykyisellään työehtosopimuksessamme enimmäistyöaika tarkastellaan kalenterivuoden jaksolla, joka mahdollistaa maksimityöajan (2256h) teettämisen vaikka kesäkuuhun mennessä! Toki loppuvuosi olisi sitten huilia. Työaikalain kirjaus maksimityöajaksi on keskimäärin 48h/viikko neljän kuukauden tarkastelujaksolla, joka

Teollisuusliiton on toimittava jämäkästi yleissitovien työehtosopimusten säilyttämisen puolesta työnantajien ankarasta päivästäisestä pyrkimyksestä huolimatta. Työehtosopimukset on solmittava sellaisiksi, että niissä turvataan palkkaehdot, joilla työntekijät tulevat toimeen. Reaaliensioiden kasvattaminen tulee ottaa liiton tavoitteeksi.

Liiton tulee edelleen vaikuttaa vaikkapa lainsäätäjien työolojen/työturvallisuuden parantamiseksi. Suomessa on edelleen runsaasti teknologia-alan työpaikkoja, joissa nämä asiat eivät ole mitenkään kunnossa. Työsuojelurikokista aiheutuvat rangaistukset tulee määritellä selkeästi ankarammiksi. Viranomaisvalvonta pitää saada tehokkaammaksi. Tällä hetkellä viranomaisiakin monin paikoin sumutetaan kaikenlaisilla "safety first" tyyppisillä höpinöillä. Eli on laadittu hienot ohjeistot ja suunnitelmat, miten työturvallisuudesta huolehditaan, mutta monesti kun joku työturvallisuutta parantava asia löytyy ja maksaa jotain se onkin työnantajalle "safety worst".

Työajan lyhentäminen tulee ottaa liiton tavoitteeksi. As-

sekin mahdollistaa esim. joka toisen viikonlopun ylityön tekemisen/teettämisen.

Siinä oli muutama teesi, joita tulisi tulevassa Teollisuusliiton ensimmäisessä liittokokouksessa edistää. Olen ehdolla, joten painakaa numero 31 mieleenne. Muistakaa äänestä!

Jyrki Nieminen
ABB Etelä-Suomen alueen työsuojeluvaltuutettu
ABB Marine&Ports pääluottamusmies

DSL tiedottaa

Opintotoiminnan tuet ja kilometrikorvaus

DSL tukee elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti vapaata sivistystyötä ja suunnitelmallista aikuisopiskelua, jonka tavoitteena on lisätä yhteiskunnallista tietoisuutta kansanvaltaisuuden edistämiseksi. Opintokeskus tukee ihmisten kehittymistä tukemalla itse järjestettyä opintotoimintaa rahallisesti sekä tarjoamalla opintomateriaaleja. Taloudellista tukea opinto-kerhojen ja opintotilaisuuksiin voi hakea mikä tahansa DSL:n tavoitteiden mukaista toimintaa järjestävä yhdistys tai ryhmä.

Jatkamme vuonna 2023 opintotoiminnan tukea normaalia korotetumpana. Opintotilaisuuden tuen määrä on yhteiskunnallisista aiheista 30 € / oppitunti (norm. 25 €) sekä muista aiheista 25 € / oppitunti (norm. 20 €), kuitenkin enintään 50 % opintotilaisuuden menoista (selvityslomakkeessa mainituista).

Kerhotuki on vuonna 2023 yhteiskunnallisista aiheista 17 € / oppitunti (norm. 12 €) sekä muista aiheista 11 € / oppitunti (norm. 6 €), kuitenkin enintään 60 % kerhon toiminnasta aiheutuneita menoja vastaava summa.

Oman auton käytön kilometrikorvaus DSL:n järjestämissä tapahtumissa on vuonna 2023 30 senttiä / kilometri.

Marxia maailmalta! DSL:n teoriakerho kokoontuu

DSL:n teoriakerho "Marxia maailmalta – kolmannen maailman marxilainen puheenvuoro" jatkuu vuonna 2023. Kerhossa opiskellaan marxilaisia teorioita ja teoreetikkoja alikehittyneestä maailmasta. Kaikki halukkaat, mutta erityisesti DSL:n jäsenjärjestöjen edustajat, ovat tervetulleita osallistumaan.

Kerhon tarkoituksena on käydä läpi erinäisiä marxilaisia ja antikapitalistisia teorioita, teoreetikkoja ja niitä olosuhteita, jotka ovat muokanneet näitä. Kerhoa vetää DSL:n pääsihteeri Jari Karttunen.

Kerho kokoontuu etänä Skypessä klo 17.00-18.00! Ohessa linkki: <https://join.skype.com/DF12HeqBcfsy> (Löytyy myös tiedotteesta DSL:n verkkosivuilta.) Alla tapaamisten päivämäärät ja teemat tänä vuonna.

14.3. Islamilainen maailma ja sosialismi, 28.3. Egypti I, 11.4. Egypti II, 25.4. Algeria I, 9.5. Algeria II, 23.5. Afganistan I, 6.6. Afganistan II, 20.6. Levantti (Syyria, Irak, Libanon), 4.7. Turkki / Kurdistan I, 18.7. Turkki / Kurdistan II, 1.8. Palestiina, 15.8. Persia / Iran I, 29.8. Persia / Iran II, 12.9. Indonesia I, 26.9. Indonesia II, 10.10. Keski-Aasia I, 24.10. Keski-Aasia II, 7.11. Intia I, 21.11. Intia II, 5.12. Intia III, 19.12. Intia IV

Tutustu osoitteessa www.desili.fi

TEOLLISUUSLIITON VAALIT 10.-31.3.2023

JYRKI NIEMINEN

Propulsioaliteasentaja
Työsuojeluvaltuutettu
Pääluottamusmies
Ammattiosaston hallituksen jäsen
Helsinki

- Työehtojen yleissitovuus on jatkossakin varmistettava
- Liiton tavoitteena tulee olla reaaliensioiden kasvu
- Työolot kuntoon kaikilla työpaikoilla
- Työajan lyhentäminen liiton tavoitteeksi

Vaikuta, toimi, äänestä!
www.teollisuudenvaikuttajat.fi

TEOLLISUUDEN
VAIKUTTAJAT

Talouden miljardien sopeutuslistat älyttömiä nykytilateessa!

Elämme ns. monikriisin aikoja – meillä on talouskriisi, ympäristö-kriisi ja geopolittinen kriisi. Suomessa puolueiden vaalilupaukset vievät maatamme täysin eri suuntaan kuin muut EU-maat. Valtio-varainministeriö (VM) kulkee omia polkujaan eri suuntaan kuin EU-maat näytettävät olevan menossa. EU haluaa elvyttää – Suomi jarrut-taa! Se on outoa, kun Suomi on ainoa EU-maa, joka ei ole velkainen.

VM vaatii menoleikkauksia outoon aikaan

Talouden näkymät ovat sumuiset. Talouden laskusuhdanteessa julki-sen talouden tasapainottaminen on vaikea, mahdollon tai järjetön han-ke, josta koituu helposti enemmän haittaa kuin hyötyä. Suomen halli-tukset yrittivät taantumassa tasa-painotemppea - ensin 1990-luvun laman ja viimeksi eurokriisin vuosi-na. Kokeilut opettivat, että julkisen talouden kiristäminen talouskriisin oloissa on virhe. Nyt VM vaatii uut-ta yritystä. Se esittää julkiseen talou-teen 9 mrd € sopeutustoimia kah-delle vaalikaudelle.

Suomen valtio ei ole vel-kainen

Maksamme työeläkemaksuja rahas-toihoin, jotka eivät näy budjetissa. Valtion eläkerahastojen varojen yh-teenlaskettu määrä on 240 mrd € ja valtion velka budjetissa on 140 mrd €. Suomen rahavarat ja saata-vat ovat 100 mrd € suuremmat kuin velat. Jos Suomi olisi velkainen, sen luottoluokitus ei olisi AA+ eli maail-man kärkiluokkaa. Ulkomaista vel-kaa Suomella ei ole. Suomi on ainoa EU-maa, jonka varat ja saatavat ovat suuremmat kuin velat.

Muutama vuosi sitten Suomi oli Kansainvälisen valuuttarahas-ton tilaston mukaan maailman 7. rikkain valtio – edellä oli vain Nor-ja ja viisi muuta öljyvaltiota. Suomi on yksi harvoja eläkevaroja rahastoi-via maita, Myös korvamerkityt rahat ovat rahaa. Valtio nimittää eläkeyh-tiöiden johtoon työmarkkinajär-jestöjen johtajia, mutta eduskunta päättää eläkemaksujen ja eläkkei-den suuruudet.

Rahastot kasvattavat varo-jaan lainaamalla niitä valtiolle, työnantajille jne. Valtio ottaa velkaa myös Suomen Pankista, jonka voitot valtio saa nostaa budjettiin, eli valtio maksaa korkoa itselleen. Normaali-vuosina valtion korkotulot budjetis-sa ovat satoja miljoonia euroja. Val-tiolla ei ole pulaa rahoista eikä ta-louden paniikkijarrutuksiin ole tar-vetta. Taloudenpidossa on käytettä-vä järkeä ja sijoitettava rahaa tuotta-viin investointeihin sekä investoin-tiluonteisiin säästöjä ja tuloja tuot-taviin menoihin. Tanaan pahiten alibudjetoidut erät ovat sote-toi-mi, koulutus ja varhaiskasvatus se-kä ympäristö. Niihin panostaminen

tuottaa säästöjä ja tulonlisäyksiä tu-levina vuosina. Asioita on tarkastel-tava pidemmällä tähtäimellä kuin VM:n poliittisesti likinäköiset virka-miehet, jotka huhuilevat 8 vuoden tähtäimellä ymmärtämättä leikkaus-ten vaikutusta ja suhdanteiden mer-kitystä.

”Virkavastuulla” kyhätty propagandistinen pamfletti

Miten on mahdollista, että VM:n besserwisserit laativat oikeiston vaalipropagandaa toistavan, pieni-tuloisia kuristavan ja peruspalveluja alas ajavan sekä kaikkien muidenkin hallinnonalojen paitsi sotamenojen leikkauslistan?

Annika Saarikko on heidän pomonsa ja toistelee papukaijan tavoin sopeutusteemoja siitä huo-limatta, että mm. sote-tointa on budjetissa kuristettu. Ilman Saari-kon määräystä tai suostumusta ra-haministeriön leikkaajat eivät mois-ta paperia olisi laatineet. On surul-lista, että rahakirstun hoitajaksi ke-pu on valinnut henkilön, joka ei jul-kisesta taloudesta ymmärrä Sipilää enemmän. VM:n teemat on kopioi-tu kokoomuksen ja persujen ajatus-hautomoista. Siipikarjan hoidosta tiedämme, että hautominen ei ta-pahdu päässä vaan alempana. Näin näyttää olevan oikeiston Liberassa ym. hautomoissa.

Eikö rahaministeriön ”vii-sailta” vaadita talouden ja historian tuntemusta?

Näyttää, että he ovat unohtaneet viime kriisin yritykset ja erehdyk-set. Ilmeisesti talousennusteetkin ovat unohtuneet. Talouden näky-mät ovat sumeat. Vaikka kaikki muu sujuisi ennusteiden mukaan, mut-ta jos VM saisi vaatimansa kiristyk-set, se aiheuttaisi tilanteen heikke-nemisen. Julkiset menot ovat koti-talouksien ja yritysten tuloja ja jul-kiset tulot ovat kotitalouksien ja yri-tysten menoja. Kiristykset ovat pois kokonaisuksyynnästä. Heikon kasvun oloissa kasvaa riski, että leikkaukset heikentävät kansantaloutta. Ne voi-vat onnistua, jos talous kasvaa ja tuottaa lisätuloja. Nyt uhkaa käydä päinvastoin, sillä taantuma kutistaa muutenkin tuloja.

Talousolot eivät nyt suosi äkkijarrutusta

Jos maan seuraava hallitus aloittaa kautensa velkapaniikin vallassa, vii-

me vuosikymmenien mokat voivat toistua. Ennusteiden mukaan Suo-mi ja Suomen keskeiset vientimaat ovat lähellä taantumaa ja kasvu jat-kunee lähivuosina heikkona. Vienti-maittemme rahoitusolot kiristyne-vät vielä lisää, kun keskuspankit nos-tavat korkoja. Samaan aikaan kansa-laisia, yrityksiä ja koko taloutta koet-telee vuosikymmeniin ankarin ener-giakriisi, inflaatio, sota ja kauppaso-ta.

Pienituloisen arki on kal-listunut eniten

Arkielämän kallistuminen köyhdyt-tää kaikkia, mutta ei niin tasapuoli-sesti kuin tilastot näyttävät. Inflaatio heikentää eniten pienituloisen osto-voimaa. Inflaatiota on kiihdyttänyt ennen muuta energian, elintarvik-keiden ja asumisen kallistuminen. Pienituloisen reaalitytöiden ostovoimaa sulattaa se, että vähistä tuloista on kulunut suuri osa eniten kallistu-neisiin pakollisiin menoihin.

Onko vähemmän enem-män?

VM on kuvaillut maan valtion talou-den tilaa, kuin olisimme velkakriisin partaalla. Viesti on mennyt jakeluun, koska puolueet kilpailevat budjet-tien sopeutusaikella. VM vaatii, et-tä puolueet lupaavat kansalle kep-piä eikä porkkanaa hokemalla, että vähemmän on enemmän. Velkapa-niikki on mennyt överiksi. Velkape-lotteluun voi liittyä myös riskejä. Jos huonosti käy, VM:n uhkakuvat liet-sovat seuraavaa hallitusta paniikki-

Kuva: Heikki Mämmikkö

Pienituloisten arki on kallistunut, militarisointi ja sodanvaara on kasva-nut Sannan hallituksen toimesta. Aitoa uusliberalistisen sopeutuksen vastaista protestia emme ole Sannan ministeristön aikana nähneet. Eh-kä jälleen syksyllä Sannan poistuttua kuvioista. Tämä kuva, jossa us-kallettiin näyttää tunnuksia, on joukkovoiman tapahtumasta 2.3.2016

jarrutukseen.

Viimeksi meni pahasti pieleen

Julkinen velkaantuminen ei voi jat-kua loputtomiin, joten ennen pit-kää julkisen velkataakan kasvami-nen on saatava taitettua. Se ei onnis-tu milloin tahansa eikä minkälaisissa oloissa tahansa. Viime vuosikymme-nillä velkaantumista yritettiin taittaa ”vastuullisin” vyönkiristyksin Euroo-pan laajuisen talous- ja velkakriisin keskellä. Koulutuksesta, tutkimuk-sesta ja terveys- ja hoivapalveluista leikattiin miljardi-tolkulla, mutta sil-ti alijäämä pakeni.

Vaikka VM yrittää herättää velkapaniikkia, tarvitaan malt-tia odottaa tasapainotoimille otol-lisia talousoloja. Analyysiyhtiö Ox-

ford Economics kokosi 2022 lopul-la katsauksen 20 länsimaisen talou-den tasapainoyrityksistä parin vuosi-kymmenen ajalta. Puolet yrityk-sistä jäi pelkäksi yritykseksi. Sopeu-tustoimista huolimatta velkaantu-minen jatkui tai voimistui. Epäon-nistuminen johtui yleensä samois-ta syistä kuin Suomessakin. Julkista-loutta ryhdyttiin kuristamaan kes-ken taantumun, ennenkuin kansan-talous oli kyllin vahva kestäämään ki-ristykset. Sen sijaan yritykset onnis-tuivat yleisemmin, kunhan talous-olot olivat vyönkiristyksille suosiol-liset. Näin oli esimerkiksi vahvan ta-louskasvun, elvyttävän rahapolitiikan ja kasvua edistävien talousuu-distusten aikaan.

Juhani Tanski
Kuopio

”Keikkalääkäritfirmat rahastavat hyvinvointialueelta”

Suomessa on tällä hetkellä 16 600 sairaan- ja lähihoitajan vaje. Vaje on vuoden aikana kasvanut noin 2,5 kertaiseksi. Samanaikaisesti sote-alalta jää eläkkeelle noin 150 000 työntekijää seuraavien 15 vuoden aikana. Talouselämä-lehti 6.3.2023 selvitti keikkalää-kärien käyttöä hyvinvointialueil-la.

”Lääkäripula teki lääkärei-tä ja hoitajia välittävistä yrityksistä rahasampoja. “

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella Medistaff Oy voi laskuttaa lääkäristä 15 968 €/kk. Kallein sopimuskump-pani alueella on Coronaria Terveys, jonka laskutus voi olla 21 120 €/kk /lääkäri. Keski-Pohjanmaan alueen

palkkalistoilla työskentelevä vaki-tuinen terveyskeskuslääkäri voi ai-heuttaa sivukuluineen noin 10 000 euron kuukausikustannukset. Koti-lääkäripalvelut laskuttaa Itä-Uuden-maan alueella 18 650 €/kk/lääkä-ri. Yhtiö on välittänyt myös sairaan-hoitajia julkiseen terveydenhuol-toon. Keikkafirmojen kautta työs-kentely on lääkärille niin kannatta-vaa, että edes korkeasti palkattu va-kituinen virka ei enää välttämättä houkuttele.

Keski-Pohjanmaan alueella edes 10 000 € palkkatarjous ei ole tuonut hakijoita. Alueen rekrytoin-tivastaavan Pasi Hautalan mukaan alueella on 15–20 lääkärin krooni-

nen pula. Terveyskeskuslääkärin me-diaianansio on yli 6 500 €/kk. ”Meillä haussa on yleislääketieteen alueelle resurssilääkäri, jonka palkka on yli 10 000 €. Hakijoita ei silti ole”.

Edessä on leikkauksia

Uusia hyvinvointialueita uhkaa mas-siivinen lähes miljardin euron rahoi-tusvaje. Lehti kysyy: Edessä on to-dennäköisesti ikäviä kysymyksiä: Leikataanko rahoitusta, esimerkiksi vanhusten hoidosta, nuorten mie-lenterveyspalveluista vai terveys-keskusten keikkalääkärikustannuk-sista?

Lehden luki:
Juhani Tanski
Kuopio

KORONALLA YRITETÄÄN TIENATA

Pari vuotta sitten ilmestyi muuta-miin kauppoihin keksintö Covid-safe koronavirusta vastaan. Tarra-kalvo asennetaan eri käyttökoh-teisiin kuten ovenkahvoihin ja va-lokatkaisijoihin eliminoimaan Co-vid-19 -virukset. Suojan suositel-tu vaihtoväli on noin neljä kuu-kautta eli tarran jatkuva myyn-ti koetettiin turvata. Käyttö tun-tuu ristiriitaiselta, sillä pakkauk-sessa varoitetaan: ”Ei lasten ulot-tuville!”

Eräessä ostoshelvetin myymäläs-sä hinta oli 27 euroa yhden A5-arkin kotipakkaus. Tammikuussa 2023 tarrapakkauksia myytiin alennuksel-la: yksi (1) euro / pakkaus! Ilmeises-ti ostoskeskuksen ympärillä asuvat ihmiset ajattelivat omilla aivoillaan.

Covidsafen tuotetietoja

Kupari eliminoi SARS-CoV-2 -viruk-sen noin neljässä tunnissa. Pinnoi-teessa on kupariin sekoitettu lisäksi

muuta puhtaita ja luontaisia metal-leja (mitä nämä ovat?) ja saatu mo-nimetallihybridi (!). Hybridillä viruk-sen eliminointi pinnoilla onnistuu sekunneissa (!). Tartuntaketjut kat-kaistaan (!) sekunneissa.

Covidsafea suositellaan kiin-nitettäväksi kodissa valokatkaisijoihin, ovenkahvoihin, WC-oven lukkoihin, vesihanoihin, pieniin nap-peihin kuten ovikello ja kahvinkeitin sekä hissien painikkeisiin. Kun pin-noite alkaa olla kulunut, alta paljas-tuu punainen valvontateksti, joka il-moittaa suojan vaihtotarpeesta.

Tartunnat tulevat pääasiassa kodin ulkopuolelta ilman välityk-sellä. Jos julkisissa tiloissa ei mainit-tuja pintakohteita ole suojattu Co-vidsafella, on melko turhaa käyttää pinnoitetta kotonakaan.

Infektioiden torjuntaa

Hengitystieinfektiot tarttuvat pisa-

roiden ja ilman välityksellä, kun sai-rastunut henkilö joko yskii, aivastaa, puhuu, laulaa, huutaa tai hengittää. Ne voivat tarttua myös kosketuksen kautta, jos sairastunut on esimerkik-si yskinyt käsiinsä ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen. Viruk-set voivat tarttua myös pinnoilta, esimerkiksi ovenkahvoista.

Monien tartuntatapojen vuoksi tuntuu riittämättömältä suojata pintoja, joita löytyy jo koto-na monen tarra-arkin edestä. On te-hokkaampaa välttää silmien, nenän ja suun koskettelu käsin, koska ko-din ulkopuolella ei pintoja ole aina suojattu tai puhdistettu kunnolla. Tässä valossa Covidsafe on turhake. Lisäksi on kädet pestävä usein ve-dellä ja saippualla.

7.2.2023
Hannu Kautto

Palkkaneuvottelut... ostovoimaa alennetaan...

Jatkoa sivulta 4

maksut. Tämä malli on vahvistanut liittojen johdon asemaa. Parina vii-me vuonna, kun työnantajat ovat vaatineet sopimusten yleissitovuuden purkua, he ovat myös uhanneet liittoja sillä, että lopettavat ay-jäsen-maksujen perinnän. Myös tämän tal-ven aikana on kuultu työnantajien piiristä samanlaisia uhkailuja.

Työntekijöiden lakko-oi-keuteen puututtiin

Työehtosopimusneuvottelujen ai-kana työministeri **Tuula Haatainen** (SD) siirsi valtakunnansovittelijan

(KÄ/toim/HM&KW)

Vaalit, Ympäristöliike ja rauhanliike

Ympäristöliike ja rauhanliike kulkevat omia polkujaan juuri nyt, kun tarvittaisiin yhteinen päämäärä, suunta ja tie peruuttamattomien vahinkojen estämiseksi. Nämä kansalaisliikkeet eivät ole muodostuneet poliittiseksi voimaksi, mikä uhkasi sijoittajien ja sotilaallisten piirien valtaa sekä välinpitämättömyyttä ympäristöstä. Ympäristöjärjestöistä BirdLife, Greenpeace, Luonto-Liitto, Suomen luonnon-suojeluliitto ja WWF ovat asettuneet eduskuntavaaleissa tukemaan kahta eduskuntapuoluetta, mitkä sen mielestä tukevat riittävästi toimia luontokadon ja ilmastokriisin pysäyttämiseksi.

Järjestöiltä jää näkemättä, että kaikki eduskuntapuolueet tukevat asehankintoja, mitkä tämän kokoiselle valtiolle ovat suuruudeltaan maailmanennätysluokkaa. Ympäristön kannalta se tarkoittaa muun muassa tätä: Valtiolla on talousmetsää noin 9 miljoonaa hehtaaria ja niitä hoitava Metsähallitus siirtää valtion kassaan noin 120 miljoonaa euroa vuodessa. F35-hävittäjien ostopinta on sama kuin valtion metsien tuotto 80 vuodessa: 80 x 120 miljoonaa eli yhteensä 9600 miljoonaa.

F-35 hinta on maksettava dollareissa ja tarkoitusta varten on otettu ja otetaan velkaa. Tämä summa vastaa noin neljää Suomen kokemaa pankkikriisiä 1990-luvun alussa, eli noin 4 x 8 miljardia, kun mukaan lasketaan hävittäjien käyttö- ja huoltokulut. Suomessa kriisi oli syvempi kuin missään muu-ssa teollisuusmaassa toisen maailmansodan jälkeen. Valuuttakurssin muutoksia ja velan hoitokuluja emme nyt tiedä, mutta jokainen euro ja dollari kiskotaan Suomen luonnosta ja työstä. Yksikään puu ei jää kaa-

tamatta tai kivi kääntämättä hävit-täjähankintojen kustannusten kat-tamiseksi. Kansainväliset pankit ja velkojat eivät jaa armolahjoja. EU ajoi Kreikan velkaloukkun, valtion omaisuuden yksityistämiseen ja yhteiskunnan tuottamien palveluiden murskaamiseen pikavauhtia heti, kun se tuli mahdolliseksi. Me suomalaiset emme halua oppia tästä mitään - miksi?

Rauhanliike kuihtui voimakkaasti Euroopassa, kun se ei pystynyt vaikuttamaan Irakin sodan estämiseksi vuonna 2003. Sodan syyt olivat keksittyjä, epäilyjä kemiallisista- ja joukkotuhoaseista, sekä halusta syrjäyttää Saddam Husseinin hallinto. Suomessa rauhanliikkeen nousua ei tapahtunut edes silloin, kun Suomi kytkettiin osaksi USA:n sota-koneistoa isäntämaasopimuksella ja yhteisillä sotaharjoituksilla.

Piristysruiskeen rauhanliik-keelle antoi Venäjän sotilaalliset operaatiot Ukrainassa 24. helmikuuta 2022 alkaen. Rauhanliikkeen järjestämistä tapahtumista suurimman

hyödyn keräsi kuitenkin Nato-jäse-nyyttä ajavat poliittiset tahot ja media, mikä nosti juoksuhaudoista rys-sävihan. Esimerkiksi rasistina esiinty-nyt Jussi Halla-aho muuttui hovikel-poiseksi kommentaattoriksi ja erit-täin tärkeän ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaksi.

Rauhanliikkeeltä on unoh-tunut, että maamme liki 80 vuot-ta kestänyt puolueettomuuspoliitiikka on ollut äärimmäisen hedel-mällinen. Riippumattomuus an-toi kannattavat kauppasuhteet kyl-män sodan eri osapuolten kanssa ja erinomaiset mahdollisuudet vaka-vien jännitteiden purkamiseen Euroopassa. Tulisi muistaa, että Suo-mi muutti täysin linjansa turvalli-suuspolitiikassa 1940-luvun lopul-la. Aseet vaihdettiin diplomatiaan. Väli rauha syksyllä 1944 solmittiin tilanteessa, missä kaikilla suomalai-silla oli omakohtaisia kokemuksia sodasta. Valtiojohtoon ja eduskun-taan kuuluvilla oli kokemuksia vii-destä sodasta. Lapin sota, jatkosota, talvisota, heimosodat, sisällissota. Kuolleita oli reilusti yli 130 000, samoin invalideja. Se on pienelle kan-salle iso luku varsinkin, jos siihen liit-tää aluemenetykset ja Lapin tuhotut rakennukset. Lisäksi meillä oli puoli-sen miljoonaa asutettavaa.

Tätä kokemusta tulisi vie-dä eteenpäin vaikean Ukrainan selkkauksen aikana, missä voitta-

Kuva: Heikki Mannikko

Ihmisiä ilmastomarssilla 6.4.2019 oli enemmän kuin koskaan. Mihin ne ovat kadonneet? Ilmastomuutoksesta kaikki olivat yksimielisiä. Rauhan suhteen mielipiteet ovat sekaisin. Nämä kaksi asiaa voidaan myös selittää uusliberalistisen politiikan kautta, jota kaikki eduskuntapuolueet kannattavat. Siksi rauhalle ja ympäristökysymykselle on vaikea löytää vielä yhteistä kannatuspohjaa. Uusliberalistiselle komennolle tulee löytää yhteinen vaihtoehto. Sen jälkeen voimme hakea laajaa yhteistä ratkaisua rauhan-, ympäristön- ja ilmastomuutoksen ongelmiin.

jaa ei tiedetä, mutta häviäjät ovat jo selvillä: Ukraina, Venäjä ja Euroopa. Diplomaatti ja Suomen entinen Moskovan-suurlähettiläs Heikki Talvitien arvio on mielestäni osuva: "Nyt olemme siinä vaiheessa, että kaupallistaloudellinen globalisaatio on tuhattu. Yhdysvaltojen ja lännen pakotteet merkitsevät kauppasotaa Venäjää ja sen eliittiä kohtaan sekä lännen suhtautuminen Kiinaan on muuttunut siinä määrin, että tässäkin voidaan jo puhua kauppasodasta. Mikä kaikkein huonointa, niin myös Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin kesken on käyty jo ta-

loudellista sapelinkalistelua protektionismiin viitaten".

Toivon ja se onkin ainoa vaihtoehto, että ympäristöliike ja rauhanliike yhdistyvät vaihtoehdoksi aseita sekä sotilaallisia toimenpiteitä vaativalle oikeistolle ja erikoiselle muunnokselle, "punavihreälle" yhteistyölle eduskunnassa. SKP ja sen kansanedustajaehdokkaat tekevät mielihyvin yhteistyötä ympäristö- ja rauhanliikkeen kanssa oikeiston ajaman Nato- ja sotapolitiikan torjumiseksi.

Martti Vaskonen Joensuu

Marxilainen yhteiskuntatiede välttämätön

Puheet marxismin kuolemasta ovat suuresti liioiteltuja, voisi Mark Twainin sutkausta mukaillen veistellä. Totta on, että marxismi-leninismi ei ole enää poliittisesti niin kovin kartalla kuin ennen, mutta mitä itse marxismiin ilman mitään rekvisiittaa tulee, se on edelleen voimissaan. Jotkut tämän ajan suurimmista älyköistä tunnustavat olevansa marxilaisia, kuten englantilainen maantieteilijä David Harvey, amerikkalainen taloustieteilijä Michael Hudson ja vaikkapa brittiläinen journalisti Brendan O'Neill.

Marxismia tarvitaan kapitalismin pimeydessä enemmän kuin koskaan

Jos jonkin kuolemaa tässä pitäisi ennustaa tai sellainen todeta, se olisi varmasti kapitalistisen maailmanjärjestyksen. Nuo mainitsemamme henkilöt ovat sillä tavalla merkittäviä, että vaikka heidän voimansa on vähäinen, täydelliseen pimeyteen ei tarvita kuin pikku tuikku kenttää valaisemaan. Eikö se Jeesuskin näin jotenkin sanonut?

Ja sanoipa vielä senkin, että se, jolla on rahkeissa varaa loistaa, on velvollinen loistamaan. Tilanne ilman valoa on nimittäin sel-

lainen, että ne, jotka ovat kuoleman kourissa, eivät välttämättä edes tiedä olevansa kuoleman kourissa, kun ei ole mitään mittapuuta saatikka diagnoosia. Ja jos ei yhteiskunta omaa tilaansa tiedä, ei se pysty myöskään mitään korjausliikkeitä suorittamaan.

Marxilainen itsekritiikki – kaiken avain

No kommunistisella maailmanjärjestyksellä on arvostelijansa eikä aivan syyttäkään. Pitäisi kuitenkin ymmärtää – hyvin yleisellä tasolla – että marxismi pitää itseään tieteenä. Ja tieteen metodeihin kuuluu se, että se jatkuvasti korjaa itseään saadun kokemuksen perusteella – em-

piirisesti.

Ja se, että marxismilla on monien korvissa huono kaiku, perustuu juuri siihen, mitä he näkivät esimerkiksi entisessä itäblokiissa. Ja paljon siellä virheitä kai tehtiinkin. Mutta tämän ongelman ydin on oikeastaan paljon syvemmällä – ei niinkään itse teoriassa vaan siinä, että jotkin alkoivat tätä tiedettä kohdella suorastaan uskontona. Seurauksena oli, että mitään itse korjaavaa silmukkaa systeemin kehittämiseksi ei oikein kehitetty. Ja toisen maailmansodan jälkeen valtaaan tulleet itäblokin hallitsijat alkoivat kieltä-mättä käydä vanhoiksi ja sitä myötä myös kankeiksi paitsi ruumiiltaan myös hengeltään. Ja ennen kuin tiesivätkään, koko systeemin elinvoima oli mennyttä.

Ja tässä on sitten kehuttava sitä Kiinan systeemiä, jossa keskeisellä sijalla onkin toinen melkeinpä uskonnollisten harjoitusten puoli. Nimittäin itsensä kritikoiminen. Tästähän Kiinan järjestelmä on melkein pahamaineisen kuuluisa. Mutta ei ihan syystä, tunnetaanhan katumusharjoitukset uskonnostakin. Ja kun jälkeä katsoo nyt Kiinan noustessa Yhdysvaltain kilpailijaksi, on vain todettava, että systeemi on pysynyt elinvoimasena ja notkeana juuri sen takia, että myös johto uskaltaa tarkastella omia tekemiään kriittisesti ja korjailla tekemiään sitten havaittujen puutteiden ja epäkohtien valossa.

Pseudomarxistit marxismin kiusana

Ja ehkä sana vielä marxismin epäonnistuneesta tekohengityksestä. Ennen kaikkea Occupy-liikkeen aikana marxismista tuli oikein imago-kysymys, ellei peräti jonkinlainen in-

tellektuaalinen statussymboli. Ja tätä kehitystä ei kuvaa oikeastaan mikään niin hyvin kuin slovenialaisen **Slavoj Žižekin** nousu kulttitähdeksi. Vaikka monet nuoret ehkä saivatkin ensikosketuksensa marxilaisuuteen juuri hänen kauttaan, tässä vaiheessa on kova sana tuo itsekritiikki. Žižek itse ei näytä sitä harjoittavan muuten kuin aina pliiisumpaan suuntaan, niin että vuosien vieriesä hän käy yhä suolattommaksi – jos tällaista raamatullista kielikuvaa voisi käyttää. Ehkä kovin kritiikki häntä vastaan on tähän mennessä esitetty CounterPunchissa, joka julkaisi **Gabriel Rockhillin** artikkelin Capitalism's Court Jester: Slavoj Žižek tammikuussa.

Mutta tuo Occupy-liike, jossa

Jonathan Widell

Työkansan tulee omaksua tieteellinen maailmankuva

Kommunistien Liiton "Dialektisen materialismin perusteet" on 30 vuoteen ensimmäinen aineisto, jossa työkansan maailmankuvaa päivitetään. Siinä olemme huomioineet mm. materia- ja tajunta-käsitykseen liittyviä kysymyksiä, joita aiemmin ei ole käsitelty.

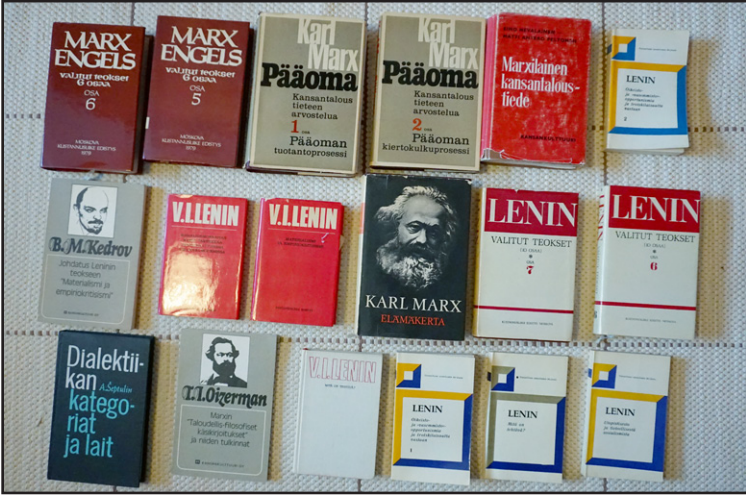
Dialektisen- ja historiallisen materialismin tunteminen on välttämätöntä, koska työväenluokan yhtenäisyyden perustan muodostaa marxilainen tieteellinen maailmankatsomus. Luokkataistelulle tieteelliseen tietoon perustuva maailmankuva antaa pitkän aikavälin suunnan ja auttaa jäsenetelmään oikein ajan kysymyksiä.

Tutkikaa "Dialektisen materialismin perusteet"

Vihkonen on jokaisen nuoren ja

työläisen käsikirja. Asioiden ilmaisu siinä voi olla puutteellista. Pyydämmekin lukijoita kommentoimaan kriittisesti aineistoa. Kritiikin perusteella toimitamme siitä historiallisen materialismin osion kanssa uuden painoksen. Kirjasen välityksen postitse tilaajille hoitaa **Juha Kieksi** (juha.kieksi@saunalah.fi), jolloin hinta on seitsemän (7) euroa. Kirjaa saa myös Kansan äänen aktiiveilta.

Lisätietoja Kommunistien liiton sivulta: **www.kommunistien-liitto.com**.

Marxilainen yhteiskuntatiede on, kuten muutkin tieteet, cumulaatiivinen. Se täydentyy koko ajan kokemuksen ja tutkimuksen kautta. Marx ja Engels selvittivät peruslainsuhteet, joihin perustuen kehitys jatkuu. Pelkkä Marx ei tänään riitä. On huomioitava todellinen kehitys: Lenin, sosialistinen maailmanjärjestelmä, kommunistinen- ja työväenliike

Macronin hallituksen eläkeuudistus kohtaa kovaa vastarintaa Ranskassa

Rikkaiden presidenttinä tunnetuksi tullut Emmanuel Macron jatkaa toisella kaudellaan oikeistolaista, ranskalaisia voimakkaasti kurittavia, talouteen ja sosiaalipoliittikaan kohdistuvia uudistuksiaan. Pääkohteena on nyt Ranskan eläkejärjestelmän kokonaisuudistus. Kyse on monista ranskalaisten eläketurvaa tosiasiallisesti heikentävistä yksityiskohdista, joista merkittävin on pyrkimys nostaa eläkkeelle pääsyn ikäraja 64 vuoteen. Viime syksynä Kansan äänen numerossa 5/22 käsiteltiin laajemmin Ranskan yhteiskunnallista tilannetta ja todettiin jo tuolloin, että eläkeuudistuksen pakottaminen hallituksen taholta tulee nostamaan kevään -23 aikana merkittävän protestiaallon. Ja näin on tapahtunut.

Syksyllä harjoiteltiin – nyt on tosi kyseessä

Viime syksyn mielenosoitukset Macronin hallitusta vastaan keräsivät jo useita satojatuhansia mielenosoittajia. Nyt alkuvuodesta 19.1. kaduilla oli jo yli miljoona ranskalaisista ja 31.1. peräti 2,8 miljoonaa mellakkapoliisin pamppujen heiluessa ja kyynelkaasun kirvellessä silmiä. CGT – keskusjärjestön pääsihteerinä Philippe Martinezin mukaan tämän hetken liikehdinnässä merkittävintä on Ranskan ay-kentän esiintyminen yhtenäisenä rintamana ensimmäisen kerran lähes 25 vuoteen hallituksen esitystä vastaan. Kaikki Ranskan kahdeksan suurinta liittoa (CFTD, CGT, FO, CFE-CGC, CFTC, l'Unsa, Solidaires, FSU) ovat nyt kaduilla kautta koko maan. Martinezin mukaan tämä osoittaa ranskalaisten enemmistön olevan selkeästi hallituksen eläkeuudistusta vastaan. Tätä näkemystä tukevat laajasti myös erilaiset mielipidemittaukset.

Eläkeuudistus päätetty viedä läpi hinnalla millä hyvänsä

Presidentti Macronin keskustaoikeistolainen liberaalipuolue Renaissance kärsi viime keväänä vaalitap-

ANARKISMI VAI SOSIALISMI?

Tänään osa ihmiskunnasta vannoo anarkismin nimeen. Niin itseasiassa tein minäkin nuoruudessa, ennenkuin aloin ottamaan asioista selvää ja lukemaan marxilaista kirjallisuutta, joiden kautta löysin tarkemmin perustellut yhteiskunnalliset taloudelliset teoriat.

Historiasta tiedämme anarkismia olevan pääsääntöisesti kahtalaista: on individualistista ja kollektiivistä näkökantaa. Jälkimmäistä kannatti mm ensimmäisessä internationaalissa mukana ollut Mihail Bakunin, joka ei koskaan tullut kunnolla ymmärtämään historiallista materialismia ja kommunismia sen pitkäjänteisessä kehityksessä. Anarkismin "suuret nimet" ovat pääosin olleet epätehtellisiin katsantokantoihin turvautuvia haaveilijoita, sanalla sanoen, utopisteja.

Anarkismi on pohjimmiltaan koskaan toteutumaton utopiasosialismia ja anarkistit itse useimmiten ns. pikkuporvarisocialisteja, osin radikaaleja mutta samalla vanhoillisia, etten käyttäisi termiä 'taantumuksellisia'.

Anarkistit haluavat kaiken heti eivätkä tule saamaan oikein mitään. Esim. valtion Bakunin halusi hävittää heti paikalla ottamat-

pion ja joutui pääministeri Elisabeth Borne johdolla muodostamaan vähemmistöhallituksen. Syksyllä budjettiesityksen läpiviemiseksi hallitus joutui jo turvautumaan demokratian kannalta erittäin kyseenalaiseen perustuslain pykälään 49–3. Tällä hetkellä Kansalliskokouksen käsittelyssä olevaa eläkeuudistusta vastustetaan sekä vasemmalta että oikealta laidalla.

Jean-Luc Mélenchonin johtaman vasemmistoryhmittymän suurin puolue Alistumaton Ranska (La France Insoumise) on yksin tehnyt pelkästään 13 000 muutostyötä eläkeuudistuksen sisältöön ja tekstiosuuksiin. Macronin hallitus on kuitenkin päättänyt viedä eläkeuudistuksen läpi hinnalla millä hyvänsä ja tukea onkin löytymässä oikeistolaiselta näennäisoppositiota edustavalta Republikaaneilta. Saa-dakseen esityksensä läpi hallitus on viime vaiheessa pudottanut vuoden pois eläkkeelle pääsystä, alentaen sen siis alkuperäisestä tavoitteesta, 65 vuodesta 64 vuoteen.

Hallituksen perustelut ontuvat pahasti

Sekä presidentti Macron, että pääministeri Borne ovat toistuvasti tuoneet esille, että eläkeuudistus on välttämätön. Se on pakko toteuttaa nyt. Meille suomalaisillekin varsin tuttuja perusteluita ovat Ranskan julkisen velan kasvu ja välttämätön tarve "tervehdyttää" julkista taloutta, sekä Ranskan kilpailukykyyn säilyttäminen. Budjettiministeri Gabriel Attal on puhunut Ranskan julkisen talouden yli 500 miljardin kestävyyssvajeesta tulevien 25 vuoden aikana. On sanomattakin selvää, et-

tä Ranskan valtiovarainministeriön, sekä hallitusta myötäilevien tutkimuslaitosten esittämiä laskelmia ja tilastoja on pidettävä erittäin tarkoitushakuisina.

Alternatives Économiques talouslehden toimittaja Christophe Ramaux analysoi tarkoin hallituksen esittämiä perusteluja ja löysi lukuisten vahvasti ideologisesti väritettyjen tulkintojen lisäksi suoranaisia lukujen ja tilastojen vääristelyjä. Lopullisena tavoitteena näillä laskelmilla onkin perustella Ranskan julkisen sektorin kurittamista, sekä sosiaaliturvan ja sosiaalipalveluiden pysyvää ja laaja-alaista heikentämistä. Presidentti Macron totesi taannoin haastattelussaan, että "meidän ranskalaisten on työskenneltävä enemmän. Nykyään työskentelemme huomattavasti vähemmän verrokkimaihien verrattuna". Lähes identtisiä lauseita kuullaan toistuvasti kaikkien EU-maiden oikeistoliberaalien suusta. Kyse ei olekaan mistään poliittisesta valinnasta, vaan kapitalismin ja EU:n asettamasta pakosta.

Eläkeuudistus on viesti markkinoille ja EU-komissiolle

Presidentti Macron haluaa lähettää eläkeuudistuksen myötä selkeän viestin sekä sijoittajille että EU-komissiolle. Ehdoton sitoutuminen eläkeuudistuksen läpivientiin tiukkaa aikarajaa myöten, maaliskuun 2023 loppuun mennessä, on Ranskan hallituksen selkeä viesti markkinoiden rauhoittamiseksi. Taustalla on markkinoiden ankara paine. Kapitalismin viime vuosikymmenien keskeisinä ilmiöinä ovat olleet toisaalta finansialisointuminen sekä pitkäkestoisena stagnaationa ilmenevä voiton suhdeluvun laskutendenssi. Toki näiden ilmiöiden merkityksestä ja painoarvosta on marxilaisten taloustieteilijöiden keskuudessa käyty paljon keskustelua. Joka tapauksessa seurauksena on ollut Ranskan (ja useimpien muidenkin EU-maiden) valtava velkaantuminen. Ikään kuin kapitalismin "välttämättömyydenä" korjausliikkeenä tapahtunutta

hän on suhtauduttava? Tarkoitus on epäilemättä vilpiton ja osoittaa jälleen kerran sellaista haaveilua, joka ei käytännön elämässä tule koskaan toteutumaan. Ja se on vain hyvä asia. Ajatelkaapa tasanjakoa ihmisten keskuuteen. Että kaikille työstä riippumatta maksettaisiin samansuuruisia palkkaa? Lenin totesi aikoinaan anarkismin olevan pikkuporvarillista heijastumaa, viime kädessä nurinkurista kapitalismin puolustusta. Tasajako on pikkuporvarillista käsitystä sosialismista ja sellaista "yhdenvertaisuutta" ei kukaan tietoinen sosialisti ja kommunisti tosisaan halua.

Eduskuntavaalit lähestyvät ja anarkistien mielestä valtiollisissa, parlamentaarisissa vaaleissa ei kannata äänestää: nukkuvien puolue houkuttelee enemmän, vaikka mitään perustavaa muutosta ei sillä saralla ole odotettavissa. Samoin on mukavaa kehaista olevansa kapitalismin oloissa luokkapoliisien vannonutun vihollinen, mutta mikäli poliisivoimat heti huomenna lakkautettaisiin, olisi tulos epäilemättä katastrofaalinen. Juuri sellaista anarkiaa, mitä kyseisestä sanasta usein käytetään: kaaosta, sekasortoa ja vahvemman oikeutta.

Ranskassa hallitus on aloittanut eläkeläisten kurittamisen. Lukuisten heikennysten ohella eläkkeellepääsyn ikärajaa yritetään nostaa 64 vuoteen. Ranskan ay-kenttä esiintyy tässä yhteydessä nyt täysin yhtenäisenä. Ranskalaisten enemmistö on hallituksen "eläkeuudistuksia" vastaan. Perusteluina hallitus esittää heikennyksille kuten Suomessa mm. julkisen velan kasvua ja maan kilpailukykyyn säilyttämistä. Ranskan ay-liike ei taivu hallituksen vaatimuksiin, kuten meidän Teollisuusliitto taipui heikkoihin palkankorotuksiin. Ukrainan kriisillä peloteltu sen sijaan näyttää Ranskassa olevan vaikeampaa kuin meillä Suomessa.

velkaantumista on perusteltu erilaisilla kriiseillä, viimeksi korona- ja Ukrainan kriisillä. Ihmisten elämällä sinänsä, tässä tapauksessa ranskalaisen ikääntyvien ihmisten elämällä, ei ole mitään väliä. Ainoana päämääränä on turvata kapitalistisen järjestelmän jatkuvuus. Juuri tämän takia Rothschildin entinen pankkiiri Emmanuel Macron katsottiin erittäin sopivaksi mieheksi Ranskan presidentiksi.

Onko eläkeuudistuksen kaataminen mahdollista?

Ranskan porvarillisen parlamentarismin puitteissa hallituksen eläkeuudistuksen kaatuminen näyttää aika epätodennäköiseltä. Entistä laajemmat mielenosoitukset ja mahdollisesti koko Ranskan lamauttava yleislakko saattaisi viime kädessä asettaa Macronin hallituksen seinää vasten. Toisaalta hallitus ei ole epäroinyt käyttäen viime vuosina turvallisuusjoukkojen erittäin raakaa väkivaltaa apunaan hillitäkseen sekä keltaliivien että ylimitoitettujen koronarajoitusten vastaisia mielenosoituksia. Hallitusta lähellä olevissa piireissä lasketaan lisäksi, että Ranskan nykyinen talous- ja energiatilanne, EU:n taloustilanne, sekä Ukrainan kriisi huomioiden voidaan

synnyttää sen kaltainen yleinen paine, joka lopulta johtaisi enemmistön ranskalaisista hyväksymään "talouden realiteetit".

Tilanne kiristymässä – lisää mielenosoituksia ja lakkopäiviä tulossa

Kolmantena suurena mielenosoituspäivänä 7.2 väkeä kaduilla oli hiihtolomien takia hieman vähemmän, vaikkakin pelkästään Pariisissa 400 000. Mutta lisää on tulossa lähiviikkoina. Mielenosoitus ja lakkopäivän jälkeen heti tuoreeltaan antamissa haastatteluissaan sekä CFTD:n johtaja Laurent Berger että CGT:n Philippe Martinez vakuuttivat, ettei eläkeuudistuksen suhteen Macronin hallitukselle olla antamassa periksi. Kaikki käytettävissä olevat kortit katsotaan nyt loppuun asti.

Onkin ennustettavissa, että maaliskuuta kohden kuljettaessa ilmapiiiri Ranskassa tulee entisestään kiristymään. Voimakkaat yhteiskunnalliset muutosvaatimukset ja epävakaus ovat erittäin toivottavia ilmiöitä, etenkin kun on kyse Ranskasta, joka on viime vuosina nousut johtavaan asemaan Euroopan unionissa.

Pertti Hämäläinen
Hämeenlinna

Anarkismia nimitämme pikkuporvarilliseksi ideologiaksi, koska ennen Marxia ja Engelsiä työväenluokan edeltäjät pyrkivät antamaan yhteiskunnan ongelmille epätieteellisen ratkaisun. Tänään tieteellinen maailmankatsomus on alamaissa ja pikkuporvarilliset aatteet voimistuvat. Kuvassa anarkistit katkaisevat Teollisuuskadun Helsingissä 13.8.2016.

"Mitä liikuttaa meitä uhri, kunhan kädenliike vaan on kunnis", toteaa ranskalainen anarkisti runoilija Laurent Tailhade ja lisää: "Mitä liikuttaa meitä epämääräisen kansanjoukon kuolema, kunhan vaan yksilö sen kautta vahvistuu?" Tuohan on jo suurkapitalistin, todellisen riistoporvarin ideologiaa, joka voi vielä tänäänkin kuulua: mitä minulle merkitsee ihmismassojen kuolema, kunhan vain minä saan ri-

kastua toisten kustannuksella?

Anarkistinen vapauskäsite on useimmiten pelkkä abstraktio, mikä ei oikein kunnolla tahdo toteutua käytännön elämässä. Hoetaan kyllästymiseen saakka vapautta. Mutta vapaus mistä ja vapaus kenelle ja millä ehdoilla? Sitä sopii jokaisen ajattelevan kohdallaan miettiä.

Kai Leivo
Lohja

Kuva: Heikki Mannikko

Tarpeemme metsistä

Reilun sadan vuoden aikana saannoksemme metsistä ja tarve hakea sieltä jotakin on muuttunut merkittävästi. Voitanee sanoa, että nykyinen ymmärryksemme vie meitä 1910 luvulle, cajanderilaiseen metsien moninaiskäyttöön, lisättynä ymmärryksellä koko ekosysteemin herkkyydestä, ilmaston, vesistöjen ja soiden tilasta. Metsiemme tilaa voidaan tarkastella – tarve näkökulmasta - monin tavoin, sahatavaran-, paperi- tai sellupuun riittävytenä, hiilinieluna, kasvukuutioina tai viimein energian biotuotoksena. Aina on kysymys meidän tarpeestamme, minkälaisena voimavarana metsiä pidämme, mihin uskomme niiden voiman riittävän?

1910-luvulla uskottiin cajanderilaiseen ”metsien moninaiskäyttöön”, suuremman puuston korjuuseen ja metsien muiden antimien tuotokseen, kaskeamisen ja hiilenpolton lopettamiseen. Sahateollisuuden kasvaessa 20-luvulla, lausui porvoolainen ”suursahuri” A. Eklöf, ettei kunnon sahatavaraa löydy enää Salpausselän eteläpuolelta. 30-luvulla paperi- ja selluteollisuuden laajetessa pienempikin puu alkoi ”kuiduksi” kelpaamaan. Avohakkuut ja soiden ojitukset alkoivat, ”jalokala” alkoi pakonsa sisävesistä humuksen lisääntyessä ja teollisuuden vesivoimantarpeen kasvaessa. Metsät nuortuivat.

Puunpolton ja bioenergian tuotannon saadessa teolliset mitat 70-luvulta alkaen, ovat metsämme edelleen nuortuneet koska viimeisimmästäkin risusta, kannosta tai pahaisimmastakin pusikosta on energiaksi, biojalosteeksi. Muutoksen voi havaita lieksalaisessa metsien kulutuksessa, Kevätniemen sahasta ja Honkarakenteesta, Binderholzin kautta bioöljytuotantoon. Kehityskuva on sangen selkeä, nuorille metsille on kasvavaa kysyntää, kun kuitupuu vielä lähetetään tyydyttämään valtakunnan kasvavaa sellun vientitarvetta.

Mikä on muuttunut runsaasasadassa vuodessa? Vastaako puinen puurolusikka ajassamme

biohajoavaa muovikassia? Entä hehkumattomasta haavasta valmistettu tulitikku ja sillä sytytetty koivuhalko biopoltoaineen lisäystä ruohonleikkuriin? Voiko keinotekoinen ”hirsi” korvata alkuperäisen, kun metsämme ”hoikistuvat”? Kuinka suuren osan marjoista, sienistä, kalasta ja riistasta olemme valmiit korvaamaan ulkoa tuoduilla tuotteilla? Mikä on ”uusien työpaikkojen” hinta?

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös Finnpulpin Kuopion hankkeesta ei ollut pelkästään Kallaveden suojelua vaan koko raaka-aineen hankinta-alueen suojelua, indikoiden metsään kohdistuvia muitakin tarpeita, olevia työpaikkoja ja mahdollisia tulevia työpaikkoja, alueellisia tulovirtoja. Ns. biotuotannossa, olipa kysymys minkä hyvänsä fossiilisen tuotteen korvaamisesta, olisi kiinnitettävä huomio raaka-aineen hankinta-alueeseen, eikä pelkästään lähivesistöön, esim. Pielisjärveen Lieksassa.

Kun nyt Suomi on katkaissut puuntuonnin Venäjältä, metsämme ovat sananmukaisesti ”puun ja kuoren välissä”. Vikahan on tietysti Venäjän ja Putinin, että metsiemme vähäisenkin monimuotoisuus köyhtyy entisestään. Metsäpäättäjät, metsät ja metsien monimuotoisuudesta hyötyvät – ihmiset ja luonto – on valtion päättäjien päätöksin asetettu ikävän eteen, metsäluonto ei tule kokeamaan ”vihreää siirtymää”.

Eräänlaista ”metsäpopulismia” edustavasta yksinkertaisesti kannat, jotka näkevät vain ”uudet työpaikat” ja epämääräiset ”tuotot” monikansallisilta ”verokikailijoilta”.Tuleville sukupolville on pienempi paha velkaantunut valtio tai kunta, kuin tuottokykyssä menettäneet maat ja vedet, luonnon monimuotoisuuden katoaminen. Metsään kohdistuvia tarpeita on tulevillakin sukupolvilla.

Hannu Ikonen
Lieksa/Sisilia, Ispica

Kuolemanlaiva sellaa kotisatamiin

Vuonna 1993 alkaneen työläiskirjailijaurani kunniaksi julkaisen 12.1.2023 nyt 30 vuotta ja 16 kirjaa myöhemmin sodanvastaisen runokokoelmani ”Kuolemanlaiva – sodanvastaisia säkeitä v. 2001 ja 2011–2022.” Militaristit alkää vaivautuko, tämä ei koske teitä. Teokseni ei ole teille kaupan!

”Me, jotka emme ole syyllisiä sotiin, me, jotka emme valmista tai myy aseita, me, jotka oikeutamme kenraaleille kuolemamme, me olemme kaikkialla parasta tykin ruokaa.”

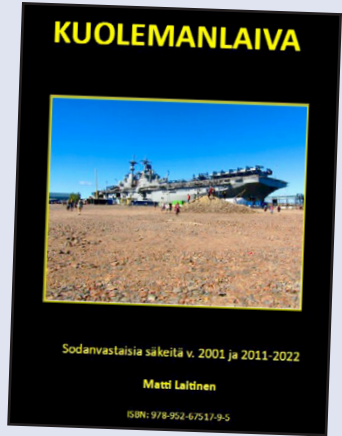
Astu Kuolemanlaivaan...

Uudessa normaalissa etusijalla ovat: asevarustelu, USA-Nato, boikotit, markkinavetoisuus, suuryhtiöiden edut, pandemia-bisnes, kuntien itsehallinnosta luopuminen sekä köyhyyden ja eriarvoisuuden kasvu. Suomi ei ole edes vaivautunut allekirjoittamaan YK:n hyväksymää ydinasekieltosopimusta.

Vastustan itsenäisenä ajattelijana ja rauhanmiehenä kaikkia maailmalla tällä hetkellä käytä-

Kalmanpaattiin voi astua vain minun kauttani. Kirjan saa tilaamalla sähköpostitse minulta: matti.laitinentt@gmail.com. Yhteystiedot viestiin. Kirja toimitetaan tilitietoineen ja omistuskirjoituksi-neen postitse perille. Teoksen hinta on 10 euroa + postimaksu 4,20 euroa.

Matti Laitinen
-sotia, asevarustelua ja sotilasliittoja vastustava kirjailijavanhukainen

viä sotia ja kansainvälisiä sotilaallisia konflikteja sekä niitä ylläpitävää asevarustelua ja aseteollisuutta.

Metaanihydraatit – Ilmastovaara ja energialähde

Olemme varmaankin tietoisia ilmaston lämpenemisestä ja siitä kamppailusta, miten me vähennämme fossiilipäästöjä, jotka aiheuttavat juuri ilmaston lämpenemistä. Tutkijat ovat huolissaan uudesta ilmiöstä, jonka he pelkäävät olevan vielä vaarallisempi ilmiö, kuin kasvihuonekaasujen päästö ilmakehään. Tämä ilmiö on muuttanut maapallon ilmastoa useamman kerran historian aikana. Se on toisin sanoen maapallon luonnollinen ilmaston vaikuttaja. Tällaisiin takaisinkytkentöihin, jotka vaikuttavat ilmaston lämpenemiseen tai kylmenemiseen kuuluvat muu muassa lumen ja jään heijastuskyky palauttaa lämpöä takaisin avaruuteen, pilvisyys ja vesihöyryn määrä ilmakehässä. Tällöin lämpötila laskee. Jos fossiilisia aineita on paljon ilmakehässä ne lämmittävät ilmastoa. Tällainen ilmastoa lämmittävä tekijä on metaanihydraatit.

Metaanihydraatit ovat myös kasvihuonekaasuja. Ne ovat 20 kertaa voimakkaampia kuin hiilidioksidit. Metaanihydraatteja on meressä. Ne muodostuvat metaanin sulkiessaan sisäänsä, hähkiin, vesi- tai kaasumolekyylin. Jos se on vesimolekyyli, kyseessä on hydraatti, jos kaasu niin metaanihydraatti. Suurissa syvyyksissä meressä paine muodostaa hähkin ja metaanihydraatit. Jotta tämä voisi tapahtua tarvitaan korkea vedenpaine ja matala lämpötila. Näin ollen niitä esiintyy eniten 300–500 metrin syvyydessä. Alle 2000 metrin ei näitä aineita synny, ihme kyllä. Syvemmälle meren pohjaan ei juuri pääse orgaanisia aineita. Jos vesi on hyvin kylmää, voivat metaanihydraatit muodostua alle 500 metrin syvyydessä. Näin ollen mannerlaatan alueet ja rinteet ovat paikkoja, jossa näitä löytyy. Myös Siperian tundra-alueilla ja vastaavissa paikoissa on runsaita esiintymiä.

Metaanijääklatraatit valtaisa hiilivarasto

Niitä alueita kutsutaan metaanijääklatraateiksi. On laskettu, että ni-

hin on varastoitunut yli 2500 Gt, eli puolet, kaikista fossiilivarastoista, joita on ja on ollut. Metsien hiilivarasto on nyt noin 650 Gt. Ne sisältävät siis suuret määrät energiaa. Ongelmana on siis lämpötilan nousu ilmastossa. Merissä lämpeneminen tapahtuu hitaammin, mutta se on jo alkanut nousta yllättävän nopeasti. Metaanin vapautuessa merestä ilmakehään, voi se lisätä nopeasti lämpötilan nousua. Jos maapallo joutuu saunakuurille, niin tilanne on vakava. Me suoraan sanoen elämme ruutitynnyrin päällä ja vaarana on, että maapallo tulee palamaan erämaaksi.

Tiedetään, että maapallo on ainakin kolmasti kokenut tällaisen lämpötilan muutoksen ja jääklatraattien sulamisen. Permi-kauden ja triaskauden välillä noin 200 miljoonaa vuotta sitten oli tällainen ajanjakso, jossa suuri määrä, yli 70 % lajistoista menehtyi. Se oli juuri ennen dinosaurusten ajanjakson alkua.

Metaanijäättä tutkitaan

Tutkijat ovat alkaneet vasta äskettäin tutkia asiaa. Japanilaiset ja korealaiset tutkijat ovat edelläkävijöitä tutkimisessa. Tietoa on vähän, mutta tietomäärä kasvaa kuitenkin nopeasti. Ei tiedetä miten nopeasti sulaminen ja kaasun pääseminen ilmakehään tapahtuu. Metaanipäästöt Siperiassa ovat lisääntyneet, kun ikijää on alkanut sulaa. Mammutteja ja muita menneisyyden jäänteitä on löydetty, kun routa on sulanut alueilta. Valtavia vajoamia on ilmes-

Runsaat 10 vuotta sitten Siperian ikiroudan alueelta alkoi löytymään arvoituksellisia kraatereita, joiden syyksi paljastui ilmaston lämpenemisen aiheuttama metaanitaskujen purkautuminen. Tätä oli osattu ennustaa. Täysin ei tunneta missä muodossa metaani on varastoitunut ikiroutaan. Esiintyykö se siellä esimerkiksi metaanijääklatraatteina.

tynyt Siperiassa, kun vesi on päässyt jääpinnan alle ja kuljettanut maa-ainesta ties minne. On ajateltu, että yhtäkkiä kadonneet laivat voivat johtua suurista metaanipäästöistä merenpohjasta. Luullaan myös, että jotkut maanvyörymät voivat johtua metaanijääklatraateista, paljon on kuitenkin epävarmaa. Monen alan tutkijat ovat kiinnostuneita napapiirialueiden tutkimisesta, sillä alueella on ollut paljon orgaanisia aineita ja suuria jäätikköalueita. Tutkimus on kuitenkin vielä lapsenkengissään.

Eenergianlähde

Lämpötilan muutos on vakava asia. Sen seuraukset yhdessä metaanijääklatraattien liukenemisen ja metaanin pääsyn kanssa ilmakehään voivat lisätä huomattavasti ilmaston muuttumista. Toimintojen pitää olla radikaaleja, puhdasta energiamuotoa tarvitaan kaikkialla. Ratkaisujen on löydettävä ja kaikkien on osallistuttava siihen. Meidän on myös kuunneltava tiedemiehiä ja heidän ratkaisujaan.

Esa Salomaa
Kvissleby Ruotsi

Lähde: Daniel Elkama blogi

Maaseutua ajetaan alas ilmastomuutoksen varjolla

Rakennetaan tornitaloja. Raivataan metsiä uusille asuinalueille, nopeille liikenneyhteyksille kaupunkien välille. Ajamme ihmiset sumppuun asumaan – säästetään luontoa.

Maalla asuvat ovat pahoja ilmaston pilaajia. Ovat ressukoita, eivät ymmärrä luonnon monimuotoisuutta, saati sen suojelemista. Me kaupunkilaiset olemme lukeneet kirjoista ja opiskelleet, kuinka ilmasto pelastetaan. Maatalous alas. Ei ihminen elä leivästä, maidosta. Lähiöiden tieltä hakattujen metsien tilalle tehdään pelloista metsiä hiilinieluja pelastamaan. Myös energiantuotanto on kertakaikkiaan loputtava maaseuduilla. Jos metsään haluat mennä nyt – varsinkin kaatomielessä – siitä on tehtävä rikos.

Mutta kun nuo pahalaiset eivät usko. Jäävät asumaan kotikonnuilleen. Eivät veikkoset ymmärrä kuinka kaupungeissa kaikki toimii, tai ainakin tulevat toimimaan. Kun saamme palvelut keskitettyä jättiyksiköihin. No, nyt vielä palvelut sakkaa, kun olemme lakkauttaneet kuntien terveyspalveluja, mutta siltikään eivät jättäneet kotejaan. Nyt sitten ambulanssit kускаavat jonossa potilaita maalta tänne ensihoitoyksiköihin.

Meillä kun olisi kaupunkilaisetkin hoidettavina, eli ruuhkaa

piisaa. Kas kun keskittämisen vimmassa ajoimme myös lähiöiden terveysasemia alas. Mutta näitähän sattuu, kun kiireessä yritetään tehdä ihmisiille parasta. Sanovat maaseutukunnissa olevan sairaaloita tyhjiin. Olkoon, mutta emme me voi perua pakkomuuttoja kaupunkeihin ja alkaa panostaa paluumuuttajiin takaisin maalle. Voi herranjestas, ihan mahdoton ajatus. Että hoitopaikkoja suljettuihin sairaaloihin. Kaikkea hölmöä! ne siellä jossain miettivätkään.

ENNEN VANHAAN

Ennen vanhaan monet asiat tehtiin aivan eri tavalla. Sellaisilla talouksilla, joilla ei ollut omaa lehmää, oli johonkin karjatilaan maitotinki. Sieltä haettiin säännöllisesti peelarilla sovittu määrä maitoa, vaikka kolme litraa joka toinen päivä. Kylmäsäilytystilana oli kaivo, johon maitoa laskettiin narulla sopivaan syvyyteen. Latian alustassa pidettiin vain lasisia hillopurkkeja, jotka eivät siellä talvella jäätyneet. Luukkua avatessa sai nenäänsä mullan makua, eli tuoksua. Syksyllä ostettu iso korvallinen muikkuja säilyi aistassa vahvasti suolattuna.

Vanhaan on palattu kirjoittajan syntymäaikoihin. Nyt siellä jääkaappi ja marjapakastin ammottavat ovet auki tyhjyyttään. Yli 50 vuotta sitten

Ajatelkaa nyt, miten me kaupunkilaiset kykenisimme huolehtimaan luonnosta, jos joutuisimme vahtimaan ja pitämään kuria, etteivät maaseudun ihmiset pilaisi ilmastoa enää yhtään. Alkavat pian kyntää metsiä pelloiksi ja tuottamaan ruokaa. Sitä emme voi sallia. Eivätkö he ymmärrä, että ruokaa saa kaupoista. Kyllä kaupungeissa ollaan viisaita, kun maaseudulla vahinkoja sattuu.

Hannu Tiainen,
17.12.2022 Kihniö

mökille ostettiin sähköliittymä, puolikilometriä pylväitä ja johtoja, sekä sisälle mittaristo.

Mitä tapahtui? Sähkölínjat myytiin Suomessa kasvottomalle ja sydämettömälle kansainväliselle pääomalle. Kiristyksen omaisesti sähköliittymän olemassaolosta täytyi maksaa satakertaisesti kulutuslaskuun verrattuna. Noin kahden vuoden aikana laskua kertyi jo kuukauden eläkkeen verran. Olemme palanneet taskulamppujen ja navetalyhdyn aikaan. Sähkölínjat seisovat tuulella turhuuden tunnuksena.

Muistellaan mennyttä aikaa, huutokauppa 1930-luvulla. Rivaton kahvikuppi – paljonko tarjotaan?

Unto Kiiskinen
korpi- ja tietokirjailija

Palkintosade jatkuu pääministeri Marinin sodanlietsonnan yllä

CIA:n perustama peitejärjestö nimesi Marinin vuoden voimanaiseksi

Yhdysvaltain ja sen liittolaisten maailmanherruutta ajavat sotilaalliset ja taloudelliset organisaatiot tuntuvat päivä päivältä rakastavan yhä enemmän Suomen pääministeri Sanna Marinia. Viimeisin rakkaudenosoitus tuli heti vuoden 2023 ensimmäisinä päivinä, kun ukrainalainen Kyiv-post sanomalehti nosti Marinin ”Ukrainan voittoa edistävien” ulkomaisten johtajien listalle. Vain hiukan aikaisemmin, joulukuun alussa Kansainvälinen Eurooppalainen liike (European Movement International) myönsi Marinille vuoden 2022 voimainen (woman in power) palkinnon. Samassa kilvoittelussa jaetun vuoden toimintanainen palkinnon sai Yhdysvaltain ja sen liittolaisten sotapropagandaa suoltavan ukrainalaisen, englanninkielisen Kyiv Independentin päätoimittaja Olga Rudenko.

Marinille suorastaan sataa tunnustuksia

Viimevuosien aikana pääministeri Marinia on palkittu ja huomioitu erityisesti amerikkalaisessa ja brittiläisessä mainstream julkisuudessa todella runsaalla kädellä. Vuonna 2020 BBC valitsi hänet maailman sadan vaikuttavimman naisen joukkoon. Samana vuonna Marin kiipesi sijalle 85, yhden maailman luetuimman bisneslehden, amerikkalaisen Forbesin ”kansainvälisten vaikuttajien” listauksessa. Heti perään, seuraavan vuoden tammikuussa amerikkalainen Time magazine nosti hänet kansikuvatyöksi ja vuoden 2022 joulukuussa noste tuntuu olevan entistä kovempi, sillä brittiläinen Financial Times nosti Marinin peräti 25 ”maailman vaikutusvaltaimman naisen” listalle. Myös muissa Nato maissa, kuten Australiassa, Uudessa Seelannissa, Saksassa ja Ranskassa on Sanna Marinille tullut lähes vastaavaa suitsutusta.

Poseerausta luotiliiveissä Lännen lavasteissa

Vasta aivan hiljattain Sanna Marin poseerasi läntisen muotimaailman raamatun Voguen sivuilla. Pian tämän jälkeen, viime vuoden keväällä hänet kuljettiin poseeraamaan luotiliiveissä Lännen pääosin lavastamien sotarikosten tapahtumapaikoille. Tuolloin Marinista otettuja propagandakuvia on sittemmin viljelty laajalti länsimediassa. Oscareita tästä propagandatemppauksesta ei ehkä jaeta, mutta palkinnon Marin siitähän onnistui kuittaamaan, sillä edellä mainittu ukrainalainen Kyiv-post sanomalehti palkitsi Marinin ulkomaisten johtajien listalla, jotka ”ovat tuoneet Ukrainan voittoa lähemmäs ja jotka jatkavat tätä työtä myös vuonna 2023”. Tätä työtä Marinin on siis määrätty jatkavan yhdesä muiden ukrainalaisten palkintolistalla olleiden, kuten Yhdysvaltain presidentti Joe Bidenin, Britannian entisen pääministerin Boris Johnsonin ja Naton pääsihteeri Jens Stoltenbergin kanssa. Mihin tällä kaikella pyritään ja mitä tarkoitetaan Lännen palkintojen yhteydessä Sanna Mariniin toistuvasti liitettyä sanalla vaikutusvalta?

Moraalinen ja aatteellinen alamäki on jyrkkä

Muistan henkilökohtaisesti tavanneeni Sanna Marinin kerran. Tämä tapahtui noin kymmenisen vuotta sitten Tampereella, jolloin olin mukana Marxilaisen yhteiskuntatieteen seuran järjestämässä talouspolitiisessa keskustelutilaisuudessa. Paikalle yleisön joukkoon Marin saapui seurassaan muutamia paikallisia nuordemareita. Vaikka en ole itse ns. sosiaalisessa mediassa, on minulla ollut mahdollisuus tutustua Sanna Marinin tuon ja vähän

aikaisemmankin ajan poliittisluonteisiin somekirjoituksiin. Kun vertaan näitä kirjoituksia Sanna Marinin viimeisten vuosien edesottamuksiin politiikan kentillä olen päättänyt täysin päinvastaiseen käsitykseen hänen tilanteestaan, kuin mikä edellä mainituilla amerikkalaisilla ja muilla julkaisuilla tai Kansainvälisellä Eurooppalaisella liikkeellä hänestä näyttää olevan. Minun mielestäni Sanna Marin kulkee sekä moraalisesti, että aatteellisesti tällä hetkellä hyvin jyrkkää alamäkeä. Marinia palkitsevat Lännen valtaeliitit eivät kuitenkaan kiinnitä vähäisintäkään huomiota moraaliin tai aatteellisuuteen. He puhuvat vaikutusvallasta. Mutta mitä on se jatkuvasti kasvava ”vaikutusvalta”, jota Sanna Marinilla nyt tuntuu alati kasvavassa määrin olevan esimerkiksi Forbesin, Financial Timesin tai Kansainvälisen Eurooppalaisen liikkeen mukaan?

Taustalla USA:n ja sen liittolaisten agenda

Ensimmäinen huomioitava asia on se, että kaikki nämä Marinia ylistävät eri tahot ovat tiukasti sitoutuneet Yhdysvaltain johtaman maailmanjärjestyksen ylläpitoon ja kasvattamiseen. Ne ovat siis sitoutuneet ajamaan amerikkalaisvetoisen läntisen kapitalismin etuja. Samalla ne ovat tietenkin sitoutuneet ajamaan Yhdysvaltain ja Naton sotilaallisia etuja loppuun asti. Tämä tarkoittaa sitä, että nämä Sanna Marinia ylöspäin nostavat ja palkitsevat organisaatiot ja yritykset näkevät Sanna Marinin viime vuosien toiminnassa jotain niin merkittävän myönteistä näiden Yhdysvaltain ja sen liittolaisten tavoitteiden näkökulmasta, että häntä kannattaa siitä jatkuvasti palkita. He käyttävät tästä Marinin toiminnasta nimeä ”vaikutusvalta” tai ”power”, mutta tosiasiaa he taitavat itse sekä antaa Marinille tämän vaikutusvallan, että määritellä sen sisällön. Sanna Marinille ei tyhjistä synny mitään vaikutusvaltaa tai voimaa. Kaikki se ”vaikutusvalta” ja ”voima” on hänelle annettu näiden organisaatioiden toimesta. Kysymys kuuluu, että antavatko nämä organisaatiot myös ajatukset ja toimintagendan Marinille? Entä mitä Marin on tehnyt tai hänen odotetaan tekevät tällä hänelle annettulla ”vaikutusvallalla”?

WEF:n koulunpenkiltä suuriin tehtäviin

Olen tässä lehdessä aiemmin (KÄ 4/22) tuonut esiin sen mahdollisuuden, että globaalien kapitalismin maailmanvalloitus ohjelmallisesti edistävän Maailman talousfoorumin (WEF) ”nuorten globaalien johtajien” koulutusohjelmaan osallistunut Sanna Marinia ikään kuin valmennettaisiin johonkin kansainväliseen, läntisen kapitalismin näkökulmasta tärkeään tehtävään. Tämä

tehtävä voisi olla esimerkiksi Yhdysvaltain ja kollektiivisen Lännen taloudellisia ja mahdollisesti sotilaallisia etuja ajavan kansainvälisen järjestön johtajuus. Tätä käsitystä vahvistaa myös Marinin osallistuminen anglo-amerikkalaisen kapitalismin ylivaltaa ajavan salaseuran, Bilderberg-ryhmän kokoukseen Washingtonissa viime keväänä. Tätä käsitystä tukee myös Marinille annettu näkyvä asema WEF:n Davosin kokouksessa tammikuussa 2023. Kun Sanna Marin on viime aikoina esittänyt yhä jyrkempiä ja sotahenkisempiä mielipiteitä Ukrainan tilanteeseen liittyen, on minun käsitykseni vahvistunut siitä, että häntä ohjaillaan hyvin vahvasti Suomen ulkopuolelta. Mutta mikä on tuo Suomessa varsin vähän tunnettu, nimenä sinänsä hienolta kalskahtava Kansainvälinen Eurooppalainen liike, joka jakoi Marinille tämän vuoden voimaisen palkinnon?

Kansainvälisen Eurooppalaisen liikkeen historiallinen tausta

Amerikkalaiset eivät omalta osaltaan päättäneet toista maailmansotaa Euroopassa Saksan antauduttua toukokuussa 1945. Välttömästi tämän jälkeen Yhdysvallat käynnisti massiivisen sotilaallisen taloudellisen ohjelman, johon liittyvää laajaa kulttuuripoliittista mielipiteenmuokausohjelmaa organisoi USA:n ulkoasianhallinto ja tiedusteluelimet. Tätä asiaa on sivuttu kirjoittamassani EU:n syntyä ja olemusta käsittelevässä kirjoitussarjassa (KÄ 5-6/21). Yhdysvaltain tavoitteena oli (ja on edelleen) integroida ja alistaa Eurooppa sotilaallisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti euroatlanttiseksi kokonaisuudeksi palvelemaan Yhdysvaltain johtamaa maailmanjärjestystä. Välineenä tässä on käytetty Naton lisäksi ns. Euroopan yhdenmitystä, mistä sittemmin on seurannut monien mutkien kautta Euroopan unioni. Marinille vuoden voimaisen palkinnon jakaneen Kansainvälisen Eurooppalaisen liikkeen synny liittyy tähän kylmän sodan alkuvaiheeseen.

CIA:n ja USA:n ulkoministeriön peitejärjestö

Transatlanttisia markkinoita ts. Yhdysvaltain ehdoilla toteutettavaa USA:n ja Euroopan välistä vapaakauppaa, sekä USA:n sotilaallisia etuja Euroopassa edistämään amerikkalaiset perustivat heti sodan jälkeen ”kansalaisjärjestön” nimeltä Amerikkalainen komitea yhtenäisen Euroopan puolesta (American Committee on United Europe). Tätä USA:n ulkoasianhallinnon ja CIA:n johtamaa prosessia kuvaa tarkoin ranskalainen, entinen europarlamentaarikko Philippe de Villiers vuonna 2019 ilmestyneessä mainiossa kirjassaan J’ai tiré sur le fil de mensonge. Tämä ”tavallinen amerikkalaisten” muodostamaksi sanottu ja ”solidaarisuusjärjestönä” esiintynyt komitea kanavoi eurooppalaisille amerikkalaismielisille tahoille suoraan CIA:n, USA:n ulkoministeriön, sekä muiden suurrahoittajien, kuten Fordin ja Rockefellerin säätiöiden rahaa varmistamaan Yhdysvaltojen etujen ja tavoitteiden toteuttaminen sodan jälkeisessä Euroopassa. Kansalaisjärjestönä esiintyneen komitean johdossa olivat kenraali William J. Donovan, Walter Bedell Smith ja Allen Dulles. He kaikki oli-

Kuva: Wikimedia Commons

On arveluttavaa, miten Sanna Marin toukokuun lopussa EU:n kokouksesta matkusti Washingtoniin 2.-4. 6. 2022 järjestetyn Bilderberg-ryhmän kokoukseen ja osallistui pääministerin roolissa anglo-amerikkalaisen kapitalismin varjohallituksena toimivan salaseuran kokoukseen. On epäselvää mitä Sanna puuhaili täällä. Ainakin hän tapasi edustajainhuoneen puhemiehen Nancy Pelosin. Tämä osoittaa meidän olevan historiallisen vaarallisella tiellä. Poliitikkojemme (Sanna, Sauli, ym.) lausunnot osoittavat heidän luottavan siihen, että Venäjää ei tämän kriisin jälkeen ei olisi olemassa. Venäjä on asiasta toista mieltä. Maidemme suhteet eivät voi ikuisesti olla pohjalukemissa. Nykyiset päättäjämme eivät varmasti ole ”remmissä” silloin, kun maidemme suhteet palautetaan ennalleen.

vat CIA:n palveluksessa ja heistä tuli kustakin vuorollaan Eurooppa-operaation yhteydessä tai välittömästi sen jälkeen CIA:n johtajia. Allen Dulles oli USA:n ulkoministeri John Foster Dullesin veli. Komitean työhön osallistui kiinteästi myös Marshall apua Euroopassa koordinoanut Paul Hoffman.

Kaikki täytyy saada näyttämään ”eurooppalaiselta”

Tuolloin, aivan kuten nytkin, amerikkalaisten ongelmana oli se, että kaikki heidän manööverinsä Euroopassa täytyi saada näyttämään siltä, että ne olisivat eurooppalaisten itsensä omasta halustaan ja pyrkimyksistään alullepanemia ja toteuttamia. Tämän vuoksi piti amerikkalaisen rahan kanavoimiseksi ja erityisesti tuon Sanna Marinin yhteydessä puhutun ”vaikutusvallan” kanavoimiseksi perustaa peitejärjestöjä. Amerikkalaisten vaikutusvalta piti saada näyttämään siltä, että se olisikin eurooppalaisten itsensä vaikutusvaltaa, mieluummin vielä alhaalta päin, kansalaisten itsensä keskuudesta nousevaa ”vaikutusvaltaa”. Marinille palkinnon jakanut Kansainvälinen Eurooppalainen liike on rakennettu siis alunperin Euroopassa 1940-50-luvulla toimineiden, kolmen CIA:n organisoiman peitejärjestön työn pohjalta. Amerikkalaisten bulvaanina toimi ranskalainen Henry Frenay, jonka johtama peitejärjestö oli Federalistien eurooppalainen liitto (L’Union européenne des fédéralistes), joka teki puolestaan yhteistyötä CIA:n ranskalaisen asiamiehen Jean Monnet’n ja Robert Schumanin johtamien peitejärjestöjen kanssa, joista jälkimmäinen oli sattumalta nimeltään Eurooppalainen liike.

Lobbausjärjestön ja ajatuspajan salaseuramainen välimuoto

Yhdysvaltain tavoitteiden pääosin toteuduttua amerikkalaiset ryhtyivät keventämään tätä EU:n virallisen historian mukaan eurooppalaisten kansojen vapaudentahdosta ja kansalaisten aloitteellisuudesta syntyntä järjestökenttäänsä. Kansainvälinen Eurooppalainen liike on kuitenkin jatkanut toimintaansa näihin päiviin saakka. Sen johdossa ja johtavassa komiteassa toimi aluksi belgialainen sosiaalidemokraatti Paul-Henry Spaak, joka toimi myös sotilasliitto Naton pääsihteerinä 1957-61. Kansainvälisen Eurooppalaisen

liikkeen nimissä tuotettiin amerikkalaisten yksityisjuristien Robert Bowien ja Carl Friedrichin kirjoittama ensimmäinen varsinainen versio Euroopan liittovaltion perustuslaista vuonna 1960. Samainen Bowie, joka toimi samanaikaisesti Pepsi-Cola Companyn liikejuristina, oli kirjoittamassa myös ns. Schumanin julistusta, jota pidetään EU:n perusasiakirjana. Nykyisin Kansainvälinen Eurooppalainen liike keskittyy yhä enemmän ideologiseen vaikuttamiseen ja sitä voidaan pitää jonkinlaisena lobbausjärjestön ja ajatuspajan salaseuramaisena välimuotona. Omilla sivuillaan Kansainvälinen Eurooppalainen liike sanoo ”tarjoavansa ajatusjohtajuutta Euroopalle sen kohtaamisissa haasteissa kaikilla politiikan lohkoilla”.

Mihin Mariniin liitettyä vaikutusvaltaa käytetään?

Sanna Marinille vuoden voimaisen palkinnon jakaneen, ”ajatusjohtajuutta Euroopalle tarjoavan” organisaation muodollisena johtajana toimii nykyisin bulgarialainen kristillisdemokraatti Eva Maydell. Vaikutusvaltaisessa kunniapuheenjohtajistossa istuu lukuisia merkittäviä EU- ja Nato-maiden vaikuttajia. Heitä ovat esimerkiksi EU:n ulkoasioista vastaava Josep Borrell, entinen EU-komission puheenjohtaja ja nykyisin amerikkalaisen rikollispankki Goldman-Sachs’n johtajistoon kuuluva José Manuel Barroso, sekä mm. Suomen Nato- ja länsi-integraatioita voimakkaasti ajavan ulkopoliittisen instituutin UPL:n johtajana aiemmin toiminut Teija Tiilikainen, joka toimii nykyisin Helsingissä päämajansa pitävän Naton hybridisodankäyntiin erikoistuneen keskuksen johtajana. Ehkä tämä lyhyt historiikki Kansainvälisestä Eurooppalaisesta liikkeestä, sekä pieni otos sen kunniapuheenjohtajistosta kertoo meille jotain siitä, mitä on luonteeltaan se ”vaikutusvalta”, jota Sanna Marinilla sanotaan niin paljon olevan. Näyttää yhä todennäköisemmältä, että voimaisen todellinen vaikutusvalta sijaitsee hänen ulkopuolellaan ja hän itse on enemmänkin välineen asemassa suhteessa tähän vaikutusvaltahan. Lähitulevaisuus näyttää mihin tätä Mariniin ulkopuolelta liitettyä vaikutusvaltaa tullaan käyttämään. Vahvat merkit ovat ilmassa, että ei ainakaan mihinkään hyvään.

Eduskuntavaalit 2023: Kansanrintaman hallitusohjelma

Tavoitteena yhteiskunnallinen hyvinvointi

”Työkansan yhteistyöllä uusliberalismista kansanrintamaan- tavoitteet ja menetelmät”

Kansanrintamavoimat osallistuvat vuoden 2023 eduskuntavaaliin, jotta äänestäjillä olisi mahdollisuus vaatia kansan etuja puolustavaa yhteiskuntapolitiikkaa. Kansanrintaman rakennustyöhön osallistuvia on ehdokkaina eri puolueiden listoilla. Tätä kautta he tuovat esiin yhteisiä tavoitteitamme. Haluamme esittää tuhoisalle uusliberalistiselle EU-suuntaukselle ja Nato-komennolle vaihtoehdon, jossa ihmisen ja luonnon hyvinvointi, sekä kansojen väliseen yhteistyöhön, rauhaan ja tasa-arvoon perustuva yhteistyö ovat tärkeämpiä arvoja, kuin liikevoitot ja pörssikurssit.

Eroon uusliberalismista yhteistyön Eurooppaan

On toteutettava tulonjaon muutos pääomatulojen ja suurituloisten kustannuksella työtulojen, perusturvan ja yhteiskunnallisen hyvinvoinnin hyväksi. Pääomien viennin ja globaalin keinottelun asemesta yritysten voittoja tulee ohjata kansallisen tason tuotantoon ja investointeihin. Leikkausten ja yksityistämisen sijaan tulee kehittää julkisia palveluja ja luoda sinne työpaikkoja. Ylikansallisen lainsäädännön sijaan tulee kehittää demokraattisen ja rauhanomaisen yhteistyön Eurooppaa. Siksi tulee irtaantua EU:n uusliberalistisesta yhteiskuntapolitiikasta.

Nato torjuttava. Rauhan puolesta Suomi edelläkävijäksi.

Sodat ja asevarustelu ovat suurin uhka ihmiskunnan olemassaololle ja yhteisen maapallomme hyvinvoinnille. Naton, EU:n ja USA:n Ukrainan alueella järjestämä eskalaatiosota (proxy-sota) on yritys palauttaa ja varmistaa USA:n asema maailman johtajana. USA ei halua hyväksyä maailmaan sellaista tilaa, jossa kansat toimisivat yhteistyössä yhteiskunnallisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Suomen tulee irtaantua kaikesta Nato-yhteistyöstä ja maksuun ulkopoliitikassaan uudelleen puolueettomuus sekä ottaa aloitteentekijän rooli uuden kattavan rauhansopimuksen solmimiseksi Eurooppaan ja maailmaan. Hyvät naapurussuhteet Venäjän kanssa on palautettava.

Hyvinvoinnin puolesta politiikan suunta käännettävä

Euroopan Unioni on kovan markkinatalouden toteuttamisen väline -uusliberalistisen politiikan synonyymi. Sen toteuttajaksi ovat alistuneet kaikki eduskuntapuolueet, myös ”perinteiset työväenpuolueet”. Petämällä kannattajiensa edut ne hyväksyvät ilman vaihtoehtoa toimintansa lähtökohdaksi EU-raamit ja näin lunastavat eliitiltä paikkansa ”yhteiskunnallisina toimijoina”. Nykykomennossa ihmisten perusturvan ja hyvinvoinnin leikkaamisesta on tullut pääomapiireille kilpailukykyä lisäävä tekijä, jota valtio toteuttaa. Siksi vaadimme politiikan suunnan muutosta.

Oikeus toimeentulon turvaavaan työhön on kansalaisen perusoikeus

Oikeus työhön koskee kaikkia suomalaisia ja myös Suomessa asuvia ulkomaalaisia. Ratkaisevaa on, että yhteiskunta ottaa uudelleen vastuun työllistämisestä, joka on viime vuosina säilytetty työnhakijoille, vaikka työpaikkoja ei ole riittävästi tarjolla. Työttömyysturvan heikentämiseen tehdyt muutokset on peruttava ja työttömyysturva nostetta-

va tasolle, jolla tulee toimeen. Työllisyyspalveluiden saantia tulee parantaa. Työttömyysturva tuleeikin pikaisesti palauttaa vuoden 2016 tasolle.

Jokaiselle on taattava kohdullinen toimeentulo myös osallistumisen, työttömyyden, eläkkeen, opiskellessaan, vapaaehtoistoitte tehdessään tai vanhempainvapaalla ollessaan. Vuonna 2020 yksinelävä henkilö luokiteltiin tilastollisesti köyhäksi, jos hänen kuukausitulonsa jäivät alle 1 277 euroon. Yli 350 000 eläkeläisistä saa eläkettä alle 1 000 euroa kuussa. Tämä ratkaistaan kaikkia köyhyysrajalla eläviä ihmisiä koskevalla 1 300 euron suuruisella perusturvalla. Vuotuista työaikaa on lyhennettävä siten, että se vastaa kuusituntiseen työpäivään siirtymistä ansiota laskematta. Yleis- sitovuuden rinnalle esitämme minimipalkaksi 12 euroa tunnille ja 1800 euroa kuukaudessa. Oikeita keinoja tähän ovat työn kysynnän vahvistaminen ja koulutuksen ja osaamisen kehittäminen. Koulutus on saatava vastaamaan yhteiskunnan rakennemuutosta.

Hyvinvointi luodaan työllä. Siksi korkea työllisyys ja alhainen työttömyys ovat keskeinen perusta hyvinvoinnille. Sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaaminen on keskeinen osa korkeaa työllisyyttä samalla, kun korkea työllisyys koko yhteiskunnassa turvaa rahoituspuhjan yhteiskunnallisille palveluille kuten myös muulle sosiaaliturvalle.

Työsuhteen tulkintaetuus siirrettävä työntekijälle

Nykyisellään Työnantajalla on oikeus tulkita mitä tahansa työsuhteen normilähdettä, kuten lain, työehto- ja työsuhteen sisältöä. Työntekijällä on velvollisuus noudattaa työnantajan tulkintaa, kunnes asia on ratkaistu viime kädessä tuomioistuimessa. Jos työntekijä ei ryhdy selvittämään asian oikeaa tulkintaa, voi työnantajan väliaikainen tulkinta jäädä pysyväksi. Työnjohto-oikeudesta johdettua tulkintaa tulee muuttaa niin, että työntekijän erimielistä tulkintaa toteutetaan ensisijaisesti, johon työnantaja voi hakea muutosta.

Elintarvikkeiden omavaraisuus ja paikallinen tuotanto on turvattava.

Maataloustuotteiden omavaraisuus on itsenäisen kansakunnan keskeinen ominaispiirre. EU:ssa Suomesta ollaan tekemässä puuraaka-aineen tuotantoaluetta. Maataloustuotantoa keskitetään ”suotuisimmille alueille” Keski- ja Etelä-Eurooppaan. Tämä merkitsee oman tuotantomme korvaamista suurten maatalousjätien ylivalvalla ja tuonnilla. Elintarviketuotannon kansallisen omavaraisuuden säilyttäminen on EU:n puitteissa hyvin vaikeaa. Meidän tulee vahvistaa omaa maatalouspolitiikkaa ja tehdä päätös maatalous-

tuotannon omavaraisuudesta siksi,kin, että maailmassa elintarvikkeet eivät riitä, jos tuotantoa rakennetaan vain kannattavimmilla alueilla. Koko maa on pidettävä asuttuna ja hyvät elämisen olosuhteet ja korkea työllisyys turvattava kaikissa osissa maata. Siksi myös kansallinen maatalouden tuki on säilytettävä.

Sosiaali – ja terveyspalvelut yhteiskunnallisen hyvinvoinnin perusta

Sote-palvelut ja pelastuspalvelut siirtyivät vuoden 2023 alusta lähtien pääosin kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle. On hyvin epätodennäköistä, että ns. Sote-uudistus tulee täyttämään sille asetettuja odotuksia. Erityisesti on syytä kantaa huolta Kuntalain 1§:n mukaisen kunnallisen itsemääräämisoikeuden puolesta, jonka tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumisen- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Useimmilla nykyisillä hyvinvointialueilla tämä ei toteudu.

Nykyisten hyvinvointialueiden ongelmat ovat olleet jo kauan näkyvissä. Sote-uudistus itessään, pitkään jatkunut henkilöstöpula, sekä ylimitoitettuihin Sote-palveluiden sulkuihin johtanut koronakriisi ovat vain pahentaneet jo pitkään olemassa olevia ongelmia.

Uusliberalismin aikakaudella julkisesti tuotettuja palveluita on kilpailutettu, ulkoistettu ja yksityistetty. Tätä on osaltaan pahentanut EU:n kilpailulainsäädäntö. Terveystyö ja hyvinvoinnista on tullut yhä enemmän kauppatavaraa. Hoiva-alan suuryhtiöt hallitsevat jo nyt Suomen hoiva-alan markkinoita. Näiden yritysten keskeinen tehtävä on tuottaa omistajilleen voittoa. Tämä on johtanut ikäihmisten hoiva-skandaaleihin viime vuosina. Arvokasta vanhuutta ei kapitalismin keinoin voida suomalaisille tuottaa. Hyvin pitkälle samankaltainen tilanne on ikähaitarin toisessa päässä. Lastensuojelun palveluita on yksityistetty kovalla kädellä. Lastensuojelu on jatkuvassa kriisitilassa. Yksityiset, lastensuojelun sijoituspalveluita tarjoavat yritykset keskittyvät lähes yksinomaan bisneksen tekoon.

Kansanrintamajärjestöissä emme usko maamme väestön hyvinvoinnin kohentumiseen toteutetun Sote-uudistuksen myötä. Pelkäämme Sote-järjestelmään budjetoidut varat ovat nykyisellään täysin riittämättömät. Toimeentulotuen määrä on alle puolet köyhyysrajasta. Juuri eduskuntavaalien alla ovat ennätyspikat leipäjonot hyvinvointivaltion itseään pitävässä Suomessa häpeällinen esimerkki harjoitetun politiikan täydellisestä epäonnistumisesta.

Julkisen sektorin yksityistäminen on pysäytettävä ja sosiaali- ja terveydenhuoltoa kehitettävä yhteiskunnallisena toimintana. Vuonna 1972 tuli voimaan kansanterveyslaki. Sen säätäminen oli sotien jälkeisen ajan tähän asti merkittävin terveydenhuollon uudistus. Kunnanlääkärijärjestelmä purettiin ja jokainen kunta velvoitettiin huolehtimaan perusterveydenhuollostaan perustamalla terveyskeskus yksin tai yhdessä naapurikuntien kanssa. Kymmenessä vuodessa toteutettiin uudenaikainen, hyvin toimiva järjes-

Kuva: Heikki Männikkö

Sipilän aikana oli pakko kampanjoida julkisten palvelujen puolesta yksityistämistä vastaan. SOTE:n osalta Sipilän suunnitelmat siirtyivät Marinin hallituksen agendalle. SOTE:n puolesta on edelleen kampanjoitava.

telmä, johon tehtiin suuri kansantaloudellinen panostus. Terveyskeskuksissa yhdistettiin ajan myötä saman katon alle monet terveyspalvelut. Perusläähtökohtana oli hyvä palveluiden saatavuus, maksuttomuus ja ensiluokkaiset palvelut. Koko suomalaisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisessä tulisi palata näihin lähtökohtiin ja periaatteisiin.

Terveys- ja sosiaalihuollon kaikkia palveluja tulee jatkossa kehittää julkisina palveluina, jolloin ne maksetaan yhteiskunnallisista varannoista. Kasvavia yritysten voittoja ja yksityisiä osinkoja tulee ohjata nykyistä laajemmin julkisesti tuotettujen hyvinvointipalveluiden kehittämiseen. Kansanrintamajärjestöt esittävät, että Suomessa tulisi olla kattavilla ja monipuolisilla sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluilla varustettu hyvinvointikeskus keskimäärin jokaista 10 000 asukasta kohden. Sosiaali- ja terveydenhuolto tulee palauttaa kokonaisuudessaan julkisesti tuotetuksi toiminnaksi, jolloin demokraattinen valvonta takaa sen laadun.

Asumiskustannukset alas

Asumiskustannukset ovat jatkuvan kaupungistumisen vuoksi kasvupaikkakunnilla karanneet pienien ja keskituloisen palkansaajan maksukyvyn ulottumattomiin. Tälle kehitykselle on luotu edellytykset antamalla asuntotuotannon muuttua yhä enemmän kovan rahan liiketoiminnaksi. Viime vuosina valtion tukema asuntotuotanto on supistunut voimakkaasti. Tuettu (ARA) asuntotuotanto on lähtökohtaisesti kustannusrakenteeltaan rajattu niin, että asuminen olisi koko asumishistorian ajan kohtuuhintaista.

Asuntojen uudistuotannolla on tietoisesti jo pitkään jatkettu Suomen asuntokannan rakenteen muuttamista enemmän markkinaehtoiseksi. Asuntojen rakentajia on viime aikoina houkuttanut tuottaa enenevässä määrin kovan rahan pieniä asuntoja, koska niihin sijoitettu raha tuottaa nopeammin ja korkeamman voiton.

Tämä kehitys on synnyttänyt Suomeen uudenlaisen, asuntosi-joittamiseen keskittyvän, kansainvälisiä sijoittajia houkuttelevan asuntomarkkinan. Suomessa asumisen hinnoittelu on täysin vapaata, ja vero-kohtelu on maassamme asuntosi-joittajalle erittäin suosiollinen.

Yksi tuettua asuntotuotantoa rajoittava tekijä on kohtuuhintaisen tonttien tarjonnan vähäisyys, joka johtuu kuntatalouden jatkuvasta heikkoudentilasta. Kunnat ovat, muiden rahoituslähteiden puutteessa, pakotetut hinnoittelemaan

omistamansa rakennusmaan niin korkealle, ettei rakennettavan asuintalon neliöhinta mahdu ARA:n säännösten rajoihin.

Kehitys Suomen asuntomarkkinoilla on johtanut siihen, että valtion on koko ajan osallistuttava kansalaisten maksukyvyn ylittävien asumiskustannusten kompensointiin asumistuen muodossa. Asumistuen alkuidean mukaan sen avulla ja sitä oikein kohdentamalla piti parantaa asuntojen väljyyttä ja asumisen viihtyvyyttä.

Asumistuen vuotuinen määrä lähenee jo kolmea miljardia euroa. Se on korkea hinta liian kalliista asumisesta, kun sitä vertaa hallituksen tuettuun asuntotuotantoon suuntaamaan euromäärään, mikä esimerkiksi vuodelle 2022 oli noin kaksi miljardia. Tuostakin summasta jäi lähes puolet käyttämättä, kun tuettuun asumiseen sijoitettu raha ei tuota lisää rahaa siinä mitassa, kuin kovanrahan tuotanto, eikä se siten kelpaa rakennusyrityksille.

Tällainen suuntaus asuntomarkkinalla on johtanut siihen, että valtio eli veronmaksajat tukevat sijoitusmarkkinoilla määrättyä voittopuolisesti pienien asuntojen ylihinnoiteltua asumista asumistuen muodossa. Tämä ei ole ollut asumistuen alkuperäinen tarkoitus.

Vain kohtuuhintaista asuntotuotantoa lisäämällä päästään jatkuvasta asumistukimenojen kasvusta. Asuntosijoittamisen tukeminen lähes olemattomalla verotuksella on lopetettava.

Maankäyttö ja asuminen

Kaupunkirakennetta on suunniteltava siten, että liikenne julkisilla kulkuvälineillä tulee mahdollisimman helppoksi. Kuntien määrän pienentyessä alueellinen itsehallinto supistuu. Yhä pienempi joukko ihmisiä Suomen kunnanvaltuustoissa päättää kuntansa maan- ja luonnonvarojen käytöstä. Maankäytön suunnittelussa on ensisijaisesti huomioitava ympäristökysymykset ja alueiden viihtyisyys. Kuntalaiset tarvitsevat virkistysalueita, puistoja ja rantoja, sekä erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Näistä asioista kunnissa käydään päättäjien ja asukkaiden välillä kärkeästä kamppailua. Esimerkiksi Helsingissä asukkaat puolustavat 100-vuotiasta Keskuspuistoa tuhoamiselta. Kansanrintaman järjestöt toimivat asukkaiden puolesta.

On pidettävä huolta aluepolitiikasta ja maan tasa-arvoisesta kohtelusta

Väen pakkautuminen Helsingin seu-

Puolueettomuus ja irti Natosta - Julkiset Sote-palvelut turvattava - Irti EU:n uusliberalismista

Helsinki, Vallila

160

Matti Laitinen
Kirjailija
Omaishoitaja
SKP - listat (sitoutumaton)

Oulu

113

Matti Aalto
Muurari

SKP - listat

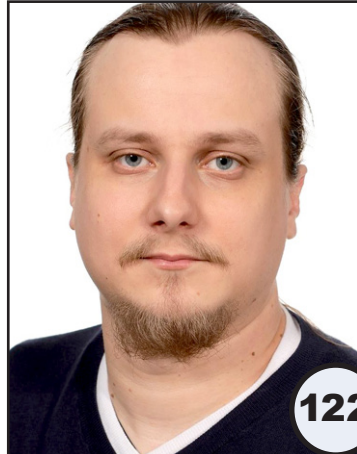
Helsinki, Malmi

164

Ville Rahikainen
Leipomotyöntekijä
Luottamusmies
SKP - listat (sitoutumaton)

Savo-Karjala, Joensuu

122

Toni Kallioinen
Opiskelija

SKP - listat

Uusimaa, Lapinjärvi

472

Jukka Ahokas
Lähihoitaja

SKP - listat

Savo-Karjala, Kuopio

124

Paavo Svern
Televerkoasentaja
Eläkeläinen

SKP - listat

Keski-Suomi, Jyväskylä

52

Miguel López
Yliopistonopettaja

SKP - listat (sitoutumaton)

Savo-Karjala, Kuopio

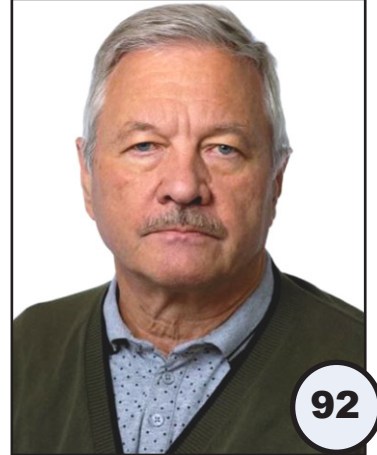

125

Juhani Tanski
ATK-suunnittelija
Eläkeläinen

SKP - listat (sitoutumaton)

Vaasa, Seinäjoki

92

Juha Päiväniemi
Raideliikenteen turvamies
Ratatyöntekijä
SKP - listat

Savo-Karjala, Joensuu

126

Matti Vaskonen
Eläkeläinen

SKP - listat

Tavoitteena yhteiskunnallinen hyvinvointi...

Jatkoa sivulta 10

dulle ja muutama kasvukeskukseen merkitsee vain sitä, että nyky-politiikassa aluepolitiikka on epäonnistunut. Se merkitsee maaseudun autioitumista. Suomi on pinta-alaltaan laaja maa. Lainsäädännöllisesti on turvattava, että koko maan alueella on kaikissa kunnissa mahdollisuus asua. Siksi on tuettava syrjäseutujen tuotantoa, säilytetävä maataloustuki ja pidettävä sähkö- ja tieverkko yhteiskunnallisessa omistuksessa.

Työympäristö ja työsuojelu

Kansalaisten työympäristöä ja työsuojelua koskevien lakien ja niihin liittyvien määräysten säätämisoikeus on turvattava kussakin maassa. EU:ssa tehtävä lainsäädäntö ja määräysten valmistelu on liiaksi korvannut kansallista päätöksentekoa, ja byrokratian takia hidastanut työympäristön ja työsuojelun kehittämistä. Työympäristön ja työsuojelun toimi tulee "kansallistaa" Suomessa.

Ilmastonmuutoksen ja lajikadon torjuminen suurimpia haasteitamme

Ihmiskunnan kehitys ja oleminen rakentuvat meitä ympäröivän biosfääriin ja ekosysteemin varaan. Tämä puolestaan luo eettisen perustan sille, että tehtävämme on turvata ympäröivän luonnon ja kaikkien eläinlajien säilyminen puhtaana ja toimivana kaus tulevaisuuteen.

Suurimpia yhteiskunnallisia haasteitamme on ilmastonmuutoksen torjuminen. Ilmaston lämpenemisen syynä ovat ilmakehässä lisääntyvä hiilidioksidi ja muut kasvihuonekaasut, joita sinne tuottavat

fossiilisten polttoaineiden polttaminen sekä metsien hävittäminen. Kansanrintaman järjestöt katsovat, että kasvihuonekaasujen määrä ilmakehässä voidaan jo nyt kääntää laskuun, mutta se vaatii uusliberalismille vaikeaa yhteiskuntasuunnittelua.

Ympäristökatastrofin torjumiseksi kasvihuonekaasujen päästöjä tulee vuoden 1990 tasosta vuoteen 2050 mennessä alentaa 95 %. Taloudellisesti ratkaisu on meille edullisin, jos välittömästi alamm sopeuttaa talous- ja yhteiskuntapolitiikkaamme näihin tavoitteisiin. Tämä tulee merkitsemään tutkimuksen, innovaatiokehittelyn ja ympäristöteknologian kilpailukyyn osalta hyppäyksellistä edistystä.

Lajikato on pysäytettävä, koska Biodiversiteetti eli luonnon monimuotoisuus on vähentynyt ihmisen toiminnan vuoksi viime vuosikymmeninä huolestuttavasti myös Suomessa. Eliöt ja ekosysteemit vastaavat ilmaston ja elinympäristöjen muutoksiin sitä paremmin, mitä monimuotoisempia ne ovat. Luontokato ilmenee globaalina kriisinä niin, että joidenkin eliölajien tai ekosysteemien romahdaminen aiheuttaa ongelmia kaikkialla. Suomessa uhanalaisten lajien ja biotooppien suojelemiseksi on vähennettävä ja kohdennettava uudelleen torjunta-aineiden käyttöä pölyttäjien suojelemiseksi ja lisättävä metsäluonnon suojelua erityisesti Etelä-Suomessa.

Valtion ja kuntien tuotantolaitosten ja luonnonvarojen yksityistäminen ja ulkoistaminen on lo-

petettava. Kaivostoiminta on siirrettävä kotimaiseen omistukseen ja annettava toimiluvat vain saasteettomalle kaivannaisteollisuudelle. Ympäristövalvonta tulee tehdä toimivaksi eikä sitä tule alistaa millekään elinkeino- eikä liiketoiminnoille.

Jätehuolto ja kierrätys suunniteltava tuotantoketjun alkupäässä

Jätteen määrän vähentäminen on jätehuollon keskeisin päämäärä. Lähtökohtana tulee olla, että teollisuus itse pyrkii tuottamaan jo tuotantoketjun alkupäässä mahdollisimman vähän luonnossa hajoamatonta pakkaus- ym. ympäristöjätettä. Kierrätyksellä säästetään rajallisia raaka-aineita ja vähennetään luonnon jätekuormitusta.

Suunta otettava kohti uusiutuvia energiamuotoja

Keskeinen keino fossiilisista polttoaineista aiheutuvien haittojen vähentämiseksi on uusiutuvan energian käyttö. Se on taloudellisesti kilpailukyistä ja ympäristön kannalta oikea vaihtoehto. Tekniikkaa kehittämällä säästetään energiaa ja raaka-aineita. Uusiutumattomia tai hitaasti uusiutuvia raaka-aineita pitää säästää tulevaisuuteen. Sähkön tarve tulee lisääntymään nopeassa tahdissa ja sitä tarvitaan myös lämmön tuottamiseen esimerkiksi maalämpö- ja ilmalämpöpumpuissa. Tuotannon hukkälämmön talteenottoa tulee kehittää, jotta siitä voidaan edullisemmin ottaa talteen taajamissa. Bioraaka-ainetta pitää polttaa vain, kun sitä ei voida käyttää tuotannossa. Kaikkia metsiä ei tule kaataa biotuotannon tarpeisiin. Syntyvä tuotanto- ja yhdyskuntajäte tulee hyödyntää, jotta se ei rasisita luontoa. Ydinenergian rakenta-

minen on kallista ja väliaikaista ja se aiheuttaa huomattavia ympäristöhaittoja. Vetytalouteen siirtyminen on ainoa tunnettu ratkaisu, jossa esimerkiksi tuulivoimaloiden ja aurinkovoimaloiden epätasainen tuotanto voidaan varastoida. Vety soveltuu sähkön säätö- ja varavoimaksi. Sitä voidaan käyttää lämmön tuotannossa ja liikenteen polttoaineena. Olemassa olevat sähkön ja energian tuotantolaitokset täytyy pitää käynnissä ja varalla, kunnes korvaa tuotantoa saadaan käynnistettyä. Sähkön vajuus antaa mahdollisuuden moraalittomaan rahastukseen sähkön hinnalla, minkä kuluttaja maksaa. EU:n kehittämä päästökauppa on vero, joka on haitallinen nykyisessä energia tilanteessa.

On perustettava kansallinen sähköyhtiö, joka hoitaa sähkön siirron ja myynnin

Energian tuotannon ja jakelun yksityistäminen on johtanut tilanteisiin, joissa harvaan asutuilla alueilla sähkön hinnat ovat yleisesti korkeammat. Tämä johtaa alueelliseen eriarvoisuuteen. Energian tuottajat ja sähkön siirtoyhtiöt hamuavat kansalaisten perusoikeuksien ja turvallisuuden kustannuksella suurvoittoja. Tämä tapahtuu maamme huoltovarmuuden – mihin kategoriaan kohtuuhintaisen sähkön saaminen myös kuuluu – kustannuksella. Siksi maassamme koko energia-ala ja siihen kuuluva infrastruktuuri on saatettava julkiseen valvontaan ja perustettava yksi kansallinen valtion omistama energiayhtiö, joka hoitaa sähkön siirron, -tuotannon ja -myynnin. Nykyinen markkinointi, Nord Pooliin perustuva hintakilpailujärjestelmä ei toimi, koska sähköä on liian vähän. Energian osto tulee

keskittää Suomen kantaverkkoyhtiön Fingridin tehtäväksi ja siirtyä kapasiteetin ostoon, jolloin tuottajien olisi myös huolehdittava riittävästä säätövoimasta. Sähkön tuotanto on kansainvälistä ja kansallisten verkkoyhtiöiden tulee rakentaa riittävät markkinavoimista irti olevat keskinäiset siirtoyhteydet. Suomessa tarvitaan välittömästi noin 3000Mw/h olosuhteista riippumaton tuotantoa ja rakennettava uusia siirtoyhteyksiä, jotta lähitulevaisuudesta selvittää ja voidaan aloittaa tulevaisuuden vetytuotannon rakentaminen. Energiavajetta kurjistavista pakotteista ja päästökaupasta tulee irtaantua.

Laajakaista on kansalaisen perusoikeus, joka on turvattava kaikille

Yhteiskunnan monet välttämättömät palvelut ja toiminnot on siirretty kokonaan verkkoon. Selviytyäkseen yhteiskunnassa kansalainen tarvitsee enenevässä määrin tietokonetta ja verkkoyhteyttä. Maksuton laajakaistayhteys kuuluu ihmisen perusoikeuksiin. Tietoliikenneyhteys jokaisen kansalaisen oikeutena tulee varmistaa luomalla sitä varten yhteiskunnan omistama tietoliikenneverkko. Jokaiselle kansalaiselle on turvattava oikeus maksuttomaan tietotekniikan koulutukseen ja tukeen.

On turvattava vahva tunnistautumisjärjestelmä kaikille

Palveluiden siirtyminen nettiin on tosiasia, joka tulee lisääntymään. Myös manuaalisissa asioinnissa tarvitaan vahvaa henkilökäytäntöä. Pankkipalvelut, Kela, työttömyystur-

Jatkuu sivulla 17

Marx eilen ja tänään - BKT vai tuloslaskelma

Olen julkisuudessa joitakin kertoja sanonut, että jokainen teoria, myös Marxin arvolaki, on käytännössä todistettava oikeaksi. Kansantaloustieteessä Adam Smithin 1700-luvulla julkaistu teoria on hyväksytty käyttöön, vaikka sitä ei ole todistettu oikeaksi. Jokainen taloustieteilijä tietää, että siihen perustuva bruttokansantuote ei ole muuta kuin sopimus koota muutamia tilastoja yhtäältä tuotannon syntymisen ja toisaalta sen käytön puolelle. Ne eivät korreloi keskenään, sillä ne eivät noudata hyvää kirjanpitoa.

Jostain merkillisestä syystä Karl Marxin 1800-luvulla esittämä kapitalistisen kansantalouden kritiikki ja teoria on myös jäänyt todistamatta. Näin siitäkin huolimatta, että sen julkaisu Pääoma on painosmäärältään kaikkien aikojen suurin. Se on julkaistu lähes kaikilla maailman kielillä. Sitä on käännetty ja väännetty miljoonilla tavoilla. Saatuaan filosofiansa teesit valmiiksi hän sanoi jättävänsä ne historian hiirten nakerreltaviksi. Marx ei aavistanut, että vasta Pääomaa ovat nuo valtavat historian laumat hiiriä nakertaneet pääsemättä lähellekään asian ydintä.

Marx todisti, että kapitalistisessa tuotannossa tapahtuu koko ajan yksinkertainen sekä laajennettu ja kasautuva uusintaminen. Yksinkertaisen uusintamisen hän kuvasi kaavalla $C' = C + v + m$. Siinä tuotanto on C; liikkuva pääoman C, palkat v ja lisäarvo m. Siitä johdetaan laajennettuun ja kasautuvaan uusintamiseen, joka kuvataan kaavalla $C = c + v + m$. Nyt tuotanto on C, pysyvä pääoma on c, palkat v ja lisäarvo m. Tässä liikkuvasta pääomasta (varastot) on ilmaiseksi tehty lisätyö siirtynyt lisäarvoon. Jäännös on pysyvää pääomaa eli se pääoma, joka on sijoittajien yksityistä ikio-maa pääomaa.

Nämä kaavat kuvaavat kansantalouden arvolakia, joka toimii kapitalistisessa tuotantoprosessissa. Niiden ulkopuolella ovat tuotannon välineet, joita työvoima käyttää tuotannossa. Tuotantoprosessin aikana koko liikkuva pääoma (varastot) uusitaan välittömästi ja kokonaan, mutta se voi myös joko kasvaa tai pienentyä. Sen sijaan tuotantovälineet eli kiinteä pääoma uusinnetaan vain sen kulumisen osalta. Lisäksi se näyttää yleensä kasvavan. Tämäkin muutos sisältyy lisäarvoon.

Kaikesta tästä kansantaloustieteilijät eivät ole ymmärtäneet mitään, eivätkä näytä vieläkään ymmärtävän siitä tuon taivaallista. Heille kaikki tämä on täyttä hepreaa. Näyttää ihan siltä, että korkeasti op-

pineet eivät ole edes avanneet Karl Marxin Pääomaa. Yleinen suhtautuminen Marxiin on sanonut häntä teoreetikoksi. Heitä on taloustieteen maailma täynnä. Todellisuudessa Marx oli kapitalistisen talouden tutkija. Hänelle mikään teoria ei riittänyt. Tutkimuksillaan hän löysi kapitalistista kansantaloutta, sen perustaa, tuotantoprosessia, ohjaavan ihmisen tahdosta riippumattoman lain, edellä mainitun arvolain.

Arvolain toimivuutta ei ole koskaan eikä missään todistettu. Kuitenkin kyseessä on yksinkertainen asia. Se perustuu kokonaan tavalliseen aritmetiikkaan, yhteen- ja vähennyslaskuun. Tosin se vaatii tilastojen tuntemusta ja tavallisen korreloivan kirjanpidonkin osaamisen tai ymmärtämisen. Se estää tavallisen manipuloinnin, mutta ei röyhkeää väärentämistä. Bkt, bruttokansantuote, ei korreloi, joten sitä on helppo manipuloida jopa ihan systemaattisesti.

Marxin arvolaina avaamisen ensimmäinen ongelma on yksinkertaisen uusintamisen liikkuva pääoma (C) eli varastot. Se saadaan esiin, kun tehdään kansantalouden tuloslaskelma. Siinä tulopuoli saadaan, kun kansantalouden kokonaistuotannosta vähennetään palkat ja voitot (välittömät verot vähennettynä), sen jälkeen vielä vähennetään kaikki verot ja maksut näiden jälkeen jäännös on liikkuvaa pääomaa (C) siis varastojen arvo.

Kun varastot uusitaan keskimäärin 1,8–2,0 kertaa vuodessa, niin ne sisältävät suhteellisesti (%) yhtä paljon ilmaista työtä kuin kokonaistuotannossa on bruttopalkkoja. Kun tämä ns. lisätyö poistetaan varastojen arvosta, jäännös on kapitalistien sijoittamaa siis heidän ikio-maa pääomaa eli pysyvää pääomaa (c). Aiemmin nämä molemmat (C ja c) ovat olleet piilossa. Nyt, kun ne tunnetaan voidaan laskea yksinkertaisen sekä laajennetun ja kasautuvan uusintamisen arvot. Nyt on vielä erikseen selvitettävä työn tuottavuus tunnissa ja palkkatilastois-

	Tuotantoprosessi	Kansantulo	Ensijako	Uudelleenjako	Lopullinen jako ¹	Kansantulon käyttö
	A	B	C	D	E	F
1						
2	31.12.18					
3	Pysyvä pääoma					
4	(c)	189,4				
5						
6	Liikkuva pääoma					
7	(c+v)	238,4				
8						
9	Kiinteä pääoma					
10	(C)	552,0				
11	Pääomat	790,4				
12						
13	31.12.20					
14	Kokonaistuotanto	>	Kansantulo (v+m)	>		Kansantulo
15	(c+v+m)	434,4	260,0			260,0
16		100,0 %	59,9 %			
17		9,9 %				
18						
19	Pysyvä pääoma					
20	(c)	174,4	-7,9 %			
21		40,1 %				
22	Liikkuva pääoma					
23	(c+v)	221,9	-6,9 %			
24		51,1 %				
25	Kiinteä pääoma					
26	(C)	566,1	2,6 %			
27						
28	Pääomat	788,0	-0,3 %			
29						
30	Tarkistukset		260,0	260,0	260,0	260,0
31						
32						
33						
34	Liikkuva pääoma 31.12.	2019	2020			
35	Saadaan lisäarvolaskelmasta	mrd.€	mrd.€			
36	Pysyvä pääoma (c)	189,4	174,4	==>		
37	Vaihteleva pääoma (v)	49,0	47,5	==>		
38	Liikkuva (C) yhteensä	238,4	221,9	==>		
39						
40	Huom.! Tilastokeskuksella on huomattavia tilainti-					
41	ongelmia, joka saattaa vaikuuttaa joihinkin tuloksiin.					
42						
43	Lähdeaineisto: Tilastokeskus, laskelmat ja taulukot Kai Kontturi					

Pääoma ¹	24,9	4,5 %
Tuotantovälineiden kuluminen	10,8	2,0 %
Tuotantovälineiden lisäys	14,1	2,6 %
Pääoman muodostus ²	36,1	8,3 %
Pysyvä pääoma	-15,0	-7,9 %
Vaihteleva pääoma	-1,5	-3,1 %
Liikkuvan pääoman muutos	-16,5	-6,9 %
Lisäarvossa pääomaa, D15=	44,5	24,4 %

¹ Tuotantovälineet kuluvat fyysisesti ja moraalisesti.
² Muuta kuin tuotannonvälineitä

ta keskimääräiset palkat eri tulo- luokissa. Palkat, jotka ovat lähellä tai ylittävät työn tuottavuuden, ovat selvästi luonteeltaan lisäarvoa. Siksi ne on siirrettävä palkoista lisäarvoon. Näin saadaan vuoden 2020 tulos miljardeina euroina:

yksinkertainen uusintaminen
 $C' 434,4 = C 221,9 + v 92,8 + m 119,7$
laajennettu ja kasautuva uusintaminen
 $C 434,4 = c 174,4 + v 92,8 + m 167,2$

Tuloslaskelman menopuoli saadaan, kun kokonaistuotannosta vähennetään tulopuolella oleva varastojen arvo ja sen jälkeen yksityinen ja julkinen kulutus yhteensä, kauppataseen (vienti-tuonti) yli tai alijäämä. Nyt jäännös on sellainen pääoman muodostus, joka ei kuulu itse tuotantoprosessiin eli se on säästöjä ja muuta kuin tuotannollista kiinteää omaisuutta.

Laajennetun ja kasautuvan uusintamisen palkat ja lisäarvo ovat kansantulo. Nämä molemmat rahat joutuvat vielä uudelleen jakoon ja sen jälkeen lopulliseen jakoon. (Taulukko) Siinä kaikki tulonerät ovat nyt nettomääräisiä;

1. palkat	45,1
2. sotu	31,9
3. julkinen talous	69,6
4. lisäarvo	113,4
KANSANTULO	260,0
Lisäarvon suhdeluku	25,4 %

Lopuksi on vielä selvitettävä voiton suhdeluku. Nyt lisäarvo on uudelleenjaon jälkeen ja tuotantoon tarvittu pääoman määrä on tuotannon välineet sekä varastojen pysyvä pääoma yhteensä.

Pääoman II osassa on Marxista riippumaton virhe, kun vaihteleva pääoma eli palkat on merkitty pääomaksi, jota se ei ole. Miksi Marx nimitti palkkoja noin sen hän selittää Pääoma I osassa. Tässä virhe on kor-

jattu.

Voiton suhdeluku:
 $182,5/740,5 \cdot 100 = 24,6 \%$

Pitkällä aikavälillä voiton suhdeluku on vaihdellut 15–18 prosentin välillä. EU:n ennakkoehtojen täyttämisen seurauksena talous muuttui radikaalisti. Vuonna 2000 voiton suhdeluku oli 28,4 %, mutta kasvoi huippuunsa 2007, jolloin se oli 29,2 prosenttia. Sen jälkeen alkoi laskutendenssi, joten se on laskenut suhteellisen tasaisesti vuoden 2020 lukuun 24,6 prosenttia. Kansantalouden kehityssuhteiden perusteella voi ennakoida, että voiton suhdeluvun lasku jatkuu.

Näitä Marxin arvolain kaavoja e ole koskaan eikä missään aikaisemmin näytetty toteen, todistettu, että ne toimivat käytännössä. Korkeammalla matematiikalla tässä ei ole mitään tekemistä. Tutkijat eivät ole sitä huomanneet, sillä kyseessä on heille liian yksinkertainen aritmetiikka ja normaali kirjanpito ja näistä kaavoista laajennettuna kaksipuolinen korreloiva kirjanpito.

Jokainen teoria, myös Marxin arvolaki, on käytännössä todistettava oikeaksi. Julkaisussani "Uuteen aikaan" eli bruttokansantuotteesta tuloslaskelmaan olen osoittanut arvolain toimivan käytännössä.

Kai Kontturi
Helsinki

Uhkakuvat luovat pahoinvointia

Kansalaisten sietokykyä koetellaan. Elämme aikaa, jossa tulevaisuus erilaisine uhkakuvineen luo ajatuksia, miten meidän oikein käy, vai selviämmekö ylipäättään? Sodan pelko, ilmastohätätila, terveydenhuollon ongelmat, arjessa selviytyminen, erilaisten hintojen nousun myötä. Onko ihme, jos mieltä ahdistaa?

Kun vankan yhteiskunnan raamit alkavat horjua, hyvinvointivaltion rapautuminen osa osalta näyttää rujoja kasvojaan, niin ymmärrettävästi pahoinvointi keskuudessamme kasvaa. Pitkään on kärvistellyt ruokajonoissa, kamppailtu olemattoman toimeentulon kanssa, hoitoihin pääsystä jne.

Ei tarvitse olla kummoinen ennustaja, kun/jos sanoo esimerkiksi mielenterveyson-

gelmien kohta räjähtävän käsiin. Vapaaehtoisessa mielenterveystyössä kahdeksan vuotta mukana olleena, olen nähnyt ja kokenut, kuinka ilman nopeaa apua mielenterveyden erilaisista sairauksista kärsivät ajautuvat toivottomuuden tiloihin.

Nyt jo uumoillaan uusien hyvinvointialueiden olevan vaikeuksissa monin eri tavoin – rahoituksen riittävyys yhtenä suurimpana kompastuskivenä. Puhutaan "kustannustehokkuudesta", palvelujen keskittämistä ym. toimista, joilla pyritään turvaamaan palvelut.

Kansan kielessä "kustannustehokkuus" tarkoittaa leikkauksia ja erilaisia heikennyksiä. Keskittämiset taas palveluiden karkaamista yhä kauemmas. Mihin sitten ensimmäisinä isketään? Tietysti puolustuskyvyttömiin, van-

huksiin, mielenterveysongelmista kamppaileviin ja muihin ns. "pahnan pohjimmaisiiin". Jos päätajämme viittaavat kintaalla ihmisten kasvavaan ahdistuksen ja mielen ongelmiin, he eivät todella ymmärrä yhteiskuntamme kokonaisuutta.

Elämme epävarmuuden maailmassa, joka koskettaa myös Suomea kansakuntana. Kun yhteiskuntamme ongelmat ovat käsinkosketeltavia, niin eikö kansakunnan eliitiltä, eli presidentiltä ja pääministeriltä soisi kannustavia sanoja ja viestejä?

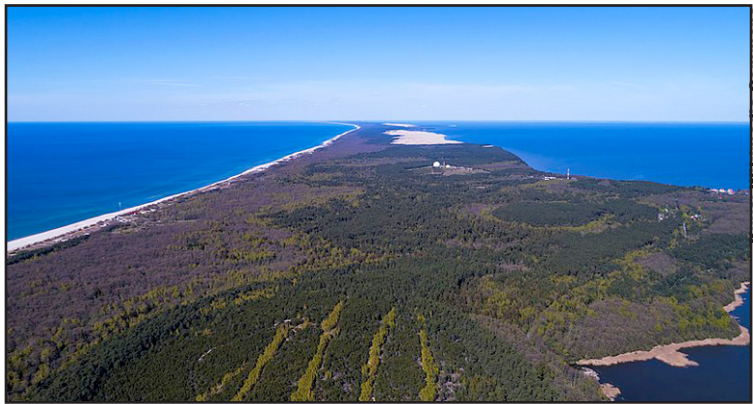
Vai onko tarkoitus sodan ja muiden uhkakuvien pelottelulla saada kansalaiset nöyriksi ja otamaan vastaan, mitä ylhäältä suvaitaan antaa?

Hannu Tiainen, Kihniö

Oliko Neuvostoliitto myös ympäristönsuojelun suurvalta?

Olin marraskuun lopulla kuuntelemassa Tiedekulmassa keskustelua, mikä on kapitalismin tulevaisuus. Panelistit olivat kohtalaisen yksimielisiä siitä, että nykyinen meno ei ole kestävä ja että kapitalismiin pitää tehdä muutoksia. Helpommin sanottu kuin tehty. Yksi panelisteista, emeritus professori Sixten Korkman totesi, että sosialismista ei ole tässä mielessä vaihtoehdoksi, sillä Neuvostoliitossa ympäristöongelmat olivat kapitalistisia maita huomattavasti pahempia. Pitäkö tämä sitkeä väite paikaansa?

Neuvostoliiton ajanaperustettiin maahan zapovednikien, eli pysyvästi luonnontilassa olevien alueiden verkosto. Kuvassa osa Kuurinkynään kansallispuiston aluetta. Siitä eteläosa kuuluu Venäjän Kaliningradin alueeseen (1987) ja osa Liettuan Klaipedan lääniin (1991). Suuri osa alueesta on metsää. Osalle rantaviivaa saatetaan eroosion estämiseksi istuttaa kaislikkoa. Osalla aluetta voivat yöpyä ja vierailla myös turistit.

Vallankumous käynnisti luonnon suojelemisen Venäjällä.

Varhainen neuvostoliittolainen ekologia oli poikkeuksellisen dynaamista. Lenin oli vahvasti omaksunut ekologiset arvot, osittain Marxin ja Engelsin vaikutuksesta, ja hän oli syvästi huolissaan luonnonsuojelusta. Välittömästi lokakuun 1917 vallankumouksen jälkeen Lenin tuki koulutuksen kansankomissariaatin perustamista, jolle annettiin vastuu luonnonsuojelusta.

Koulutuskomissariaatti perusti Leninin tukemana tunnetut ekologiset suojelualueet, zapovednikit. Vuoteen 1933 mennessä oli perustettu 33 zapovednikkiä, joiden pinta-ala oli yhteensä noin 2,7 miljoonaa hehtaaria. Vuoteen 1983 mennessä zapovednikien määrä oli kasvanut 143:een. Neuvostoliitto pyrki säilyttämään ja jopa laajentamaan metsiään. Ympäristöhistorioitsija Stephen Brain on todennut, että ”Neuvostoliitto loi metsiensuojelun tason, joka oli vertaansa vailla maailmassa”.

Varhaisen Neuvosto-Venäjän tärkeimpiin ekologisiin ajattelijoihin kuului mm. Vladimir Vernadski, joka julkaisi käänteentekevän teoksensa The Biosphere vuonna 1926. Tässä teoksessa hän kuvasi käsitteen antroposeeni uutena geologisena aikakautena. Tähän asiaan palataan tarkemmin Kansan äänen myöhemmissä numeroissa.

Toisen maailmansodan ekologisia tuhoja alettiin ennallistamaan nopeasti

Toisen maailmansodan jälkeisten ekologinen ennallistamissuunnitelma oli siihenastisen historian kun-

Priosko-Terrasnyn luonnonsuojelualue (1945) on yksi Venäjän pienimpiä (5000 ha) Oka-joen rannalla Moskovon alueella. Siellä elää mm. lauma Amerikan biisoneja. Alueella elää 900 kasvilajia ja 130 lintulajia.

teen 1985 mennessä 37 miljoonaan.

Ympäristöliikkeen paine johdatti yli tuhannen suuren yrityksen sulkemiseen Neuvostoliitossa. Kiinteistä lähteistä (kuten tehtaista) peräisin olevat ilman epäpuhtaudet vähenivät yli 23 prosenttia vuosina 1980–1990. Myös siirtymistä kivihiilestä maakaasuun energianlähteenä edistettiin 1960-luvulta alkaen. Tämä hillitsi hiilidioksidipäästöjen kasvua. Neuvostoliiton hiilidioksidipäästöt olivat suurimmillaan 1988. Ne putosivat dramaattisesti sitä seuraavien kahden vuoden aikana, mikä johtui juuri voimakkaasta siirtymisestä hiilestä maakaasuun.

Neuvostoliiton johtava maantieteilijä I.P. Gerasimov nosti vuoden 1977 kirjoituksessaan esiin Neuvostoliiton keskeiset ekologiset ongelmat, joita hänen mukaansa olivat (1) Aral-järven tuho, (2) jokien kertokulun muutokset, (3) aavikoitumisen lisääntyminen, (4) Baikal-järven tila, (5) tarve taigametsien ennallistamiseen, (6) epäekologiset metsänkayttömuodot, (7) irratiinaaliset, epätieteelliset kaivoskäytännöt, (8) kaupunkien ilmansaasteiden hallinta, (9) teollisuuden jätteiden poistaminen kaupunkialueilta ja (10) toimet radioaktiivisen ja myrkyllisen jätteen rajoittamiseksi. Johtavana Neuvostoliiton maantieteilijänä Gerasimov otti valtavan askeleen esittäessään, että ekologia (ei talous) pitäisi nostaa keskeiseksi yhteiskuntaa ohjaavaksi tekijäksi.

Neuvostoliiton ilmastotiede oli maailman huippua

Jo 1950-luvulla Neuvostoliiton ilmastotiede saavutti merkittäviä edistysaskeleita. E.K. Fedorov ja M.I. Budykon julkaisivat uraauurtavan teoksen maanpinnan lämpötasapaino vuonna 1958. Tässä työssä he kehittivät menetelmän koko maajärjestelmän lämpötaseen eri komponenttien laskemiseksi.

E.K. Fedorov nosti vuonna 1962 esiin kriittisen kysymyksen merenpinnan noususta Grönlannin jäätikön sulamisen johdosta. Vuosikymmen myöhemmin hän siirtyi ekologiseen suuntaan. Fedorov hyväksyi joitain Rooman klubin vuoden 1972 tuottaman Kasvun rajat -raportin argumentteja, joka keskittyi talouskasvun ja luonnonvarojen käytön rajoituksiin. Hän vaati lähestymistapaa, joka ottaisi paremmin huomioon sosiaaliset ja historialliset tekijät. Hänen mukaansa raportin kirjoittajat olivat tehneet virheen jättäessään huomioimatta ilmastomuutoksen ratkaisevan haasteen.

Fedorov yhdisti havaintonsa Marxin sosioekologisen ainevaihdon teorian. Hänen mukaansa sosialistisessa yhteiskunnalla olisi kaikki mahdollisuudet varmistaa ihmisten ja luonnon välisen vuorovaikutuksen (aineenvaihdon) optimaaliset muodot.

Neuvostoliiton ilmastotieteen ja globaalin ekologian tieteelliset vallankumoukset saivat alkunsa kuitenkin M.I. Budykon töistä. Hän tutki maapallon lämpötasapainoa ja napajään sulamisen vaikutuksia ilmastoon. Budyko kuvasi ensimmäisenä jään heijastus-ilmiön (sula maa tai merenpinta heijastaa paljon vähemmän auringon säteilyä kuin lumen tai jään peittämä alue) ilmaston lämpenemisen palautemekanismin. Hän osoitti, että tästä seuraa vaarallinen maapallon keskilämpötilan

Venäjän länsirajalla Kostamuksesta 30 km pohjoiseen sijaitsee Kalevalan kansallispuisto. Siellä kasvaa mm. yksi Euroopan viimeisiä vanhan mäntymetsän alueita. Huomattava osa Kalevala-epoksen runoista on kerätty tältä alueelta. Puisto on perustettu v. 2007, joten se on myös yksi Venäjän nuorimmista kansallispuistoista. Kuvassa näkyy myös osa vanhaa Venetjärven kylää.

kiertyminen.

Ensimmäinen ilmastomuutoskonferenssi vuonna 1961

Vuonna 1961 Fedorov ja Budyko kutsuivat kokoon neuvostoliittolaisen konferenssin Leningradiin käsitelläkseen nousevaa ihmisten aiheuttamaa ilmastomuutosongelmaa. Konferenssi oli ensimmäinen tällainen konferenssi maailmassa.

Samana vuonna Budyko esitelti Neuvostoliiton maantieteellisen seuran kolmannelle kongressille tutkimuksensa ”Maanpinnan lämpö- ja vesitasapainoteoria”, jossa hän päätyi kuuluisaan johtopäätökseen, jonka mukaan ihmisen aiheuttama ilmastomuutos on väistämätön nykytilanteessa ja että ihmisen energiankäyttöön on puututtava. Budykon energiatasemalleista tuli pian kaiken ilmastomallinnuksen perusta.

Budykon korosti globaalin ekologisen kriisin sosiaalisia näkökohtia, erityisesti pääoman kasaantumisen johtuvia vaikeuksia. Kaikkea taloudellista kasvua rajoitti se tosiasia, että ”maailmanlaajuisen ekologisen järjestelmän vakaus ei ole kovin suuri”. Tästä ongelmasta ei ole muuta ulospääsyä kuin taloudellinen ja ekologinen suunnittelu, nimittäin sosialistinen suunnitelmatalous, joka tähtää järjen hallitseman tuotannon toteuttamiseen (erotuksena kapitalismiin). Hän epäili, että varsinkaan kapitalistiset taloudet eivät pysty rajoittamaan kasvuaan, energiankäyttöään tai päästöjään.

Neuvostoliiton ilmastotieteilijöille, kuten Fedoroville ja Budykolle, rauhankysymys liittyi läheisesti ympäristöön. Neuvostoliiton ilmastotieteilijät kehittivät ensimmäisen kerran ydintalveteorian täysimittaisen ydinsodan tapauksessa, jolloin ydinsodan aiheuttamat jättimäiset myrskyt lisäisivät aerosolikuormitusta ilmakehässä riittävästi laskemaan lämpötiloja koko mantereella useita asteita ja mahdollisesti useita kymmeniä asteita, mikä johtaisi biosfääriin tuhoutumiseen ja ihmisten sukupuuttoon. Tällä oli suuri rooli ydinvoiman vastaisen liikkeen kehittymisessä ja ydinsodan vaaran vähenemisessä kylmän sodan myöhemmissä vaiheissa.

Ekologisten havaintojen yhdistämine yhteiskunta-teoriaan

Neuvostoliittolaiset luonnontieteilijät yhdistivät analyysinsä yhteiskunta- ja ympäristöfilosofien ajatuksiin, mikä on suuri vahvuus länsimaiseen tieteeseseen verrattuna. Tämä oli mahdollista, sillä myös luonnontieteilijät olivat hyvin perillä dialektisesta

ja historiallisesta materialismista. Esimerkiksi filosofi Ivan T. Frolovin ajattelu perustui ekologisen ja humanististen arvojen tietoiseen yhdistämiseen dialektiseen materialismiin. Hän oli saanut vaikutteita mm. Marxin ajattelusta Grundrissessa ja Pääomassa.

Vuonna 1982 ilmestynyt, suomeksikin julkaistu Frolovin teos Globaalit ongelmat ja ihmiskunnan tulevaisuus oli tärkeä, ensimmäinen yritys globaalin ekologisen humanismin uuden etiikan luomisessa. Hänen mukaansa yhteiskunnan oli olennaisen tärkeää keskittyä ekologisesti perusteltuun kehitykseen ottaen huomioon yhteiskunnan ja luonnon vuorovaikutuksen objektiivinen dialektiikka ja sisäinen ristiriitaisuus.

Neuvostoliiton taloustieteilijät kävivät tänä aikana kiivasta keskustelua talouskasvulaskelmien oikeasta suhteesta sosiaaliseen hyvinvointiin. P.G. Oldak puolusti 1970- ja 1980-luvuilla tavanomaisten talouskasvulaskelmien korvaamista uudella lähestymistavalla, joka keskittyisi ”sosiaaliseen bruttovarallisuuteen” sosioekonomisten päätösten perustana. Oldakin mukaan Lenin oli tehnyt selväksi, että sosialismin tavoitteena tulisi olla jokaisen kansalaisen vapaa kehitys mahdollisimman laajalla (eli ei suppeasti ekonomistisella tai mekanistisella) pohjalla laadulliset tekijät huomioiden.

Tällä perusteluksi Oldak ehdotti uutta kirjanpitoa, joka sisältäisi suoraan tärkeimpiin suunnittelukriteereihin paitsi kertyneen ai-neellisen vaurauden, myös palvelut, tietosektorin, luonnonvarojen tilan, ja väestön terveyden. Ottaen huomioon ”luonnonjärjestelmiin kohdistuva ihmisperäinen kuormitus ylittää niiden potentiaalin uusiutua itsestään”, hän ehdotti, että voisi jopa olla järkevää rajoittaa tuotantoa kokonaan joksikin aikaa, jona aikana siirryttäisiin uuteen ja kestävämpään tuotantotasoon.

Gorbatšovin kauden alama

Gorbatšovin aikakaudella, vuodesta 1985 alkaen, kaikki muuttui. Vaikka hänen kaudellaan saatiin aikaan aiemmin mainittu hiilidioksidipäästöjen dramaattinen vähenys, Gorbatšovin glasnostin ja perestroikan aikaansaama valtasuhteiden muutos ja yhteiskunnan epävakaus johtivat kuitenkin Neuvostoliiton poliittisten ja taloudellisten ristiriitojen syvenemiseen ja lopulta sen tuhoon vuonna 1991. Neuvostoliiton hajoaminen keskeytti suosituksen ympäristökehityksen ja johti dramaattiseen taantumiseen. Kapitalismin paluu muutti suunnan kokonaan – huonompaan suuntaan.

Yhteenveto

Ekologisesta näkökulmasta Neuvostoliittoa voidaan pitää yhteiskuntana, joka synnytti joitakin pahoja ekologisia katastrofeja, mutta joka synnytti myös syvällisimpiä

Historiallisen materialismin perusteista (9/1)

Kansan äänen numerosta 5/19 lähtien olemme julkaisseet artikkelisarjaa, josta muodostuu pohja historiallisen materialismin opiskelun aineistoksi. Kirjoitukset perustuvat Kommunistien liiton, DSL:n, Marxilaisen pyhäkoulun ja -launtai tiimin alustuksiin. Kansan äänen 5/19 ingressissä todettiin työväenliikkeen hajaannuksen yhdeksi perussyiksi, että meiltä puuttuu työväenliikkeen toiminnalle suuntaa luova yhtenäinen tieteellinen maailmankatsomus.

Marxilaista maailmankatsomusta ei ole yli 40 vuoteen päivitetty vastaamaan tieteen ja yhteiskuntakehityksen uusiin saavutuksiin. Kansan äänen 3/18 artikkelissa ”On palattava Marxiin ja Leniniin” torjuimme väitteet, että materialistinen historiankäsitelmä olisi marxilaisuudelle vieras näkökanta. Tarvitsemme dialektisen ja historiallisen materialismin opintoaineiston, jossa huomioidaan tieteellisen maailmankatsomuksen merkitys työkansalle, kun kehitämme vaihtoehtoa nykyiselle imperialistiselle uusliberalismille.

Olemme julkaisseet luonnokset historiallisen materialismin perusteiden kahdeksaan (8) ensimmäiseen lukuun. Oheinen kirjoitus käsittelee uskonnon olemusta, asemaa ja merkitystä yhteiskuntakehityksessä (Luku 9/1).

9. Uskonnon asema ja funktio yhteiskuntakehityksessä [osa 9/1]

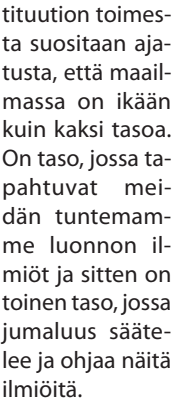
1. Mitä on uskonto

Uskonto on yhteiskunnan päällysrakenteen ilmiö. Tuotantosuhdeiden kokonaisuus muodostaa yhteiskunnan taloudellisen rakenteen eli perustan. Tähän kokonaisuuteen kuuluu omistuksien muodot, niistä seuraavat ihmisten keskinäiset suhteet tuotantoprosessissa ja hyödykkeiden jaon muodot. Perusta muodostaa pohjan päällysrakenteelle, johon kuuluvat mm. yhteiskunnan oikeudelliset, filosofiset, eettiset, taiteelliset ja uskonnolliset katsomukset.

Evoluution kuluessa ihmiselle kehittyi tietoisuus omasta olemisestaan t. tajunta. Tajunnan myötä ihmisille heräsi ensin tarve selittää oma ja ympäröivän luonnon alkupe-
rä. Näin syntyi maailmankatsomus.

Uskonto on idealistisen maailmankatsomuksen muoto. Uskonto ei kuitenkaan ole suoraan idealistista filosofiaa. Uskonnollinen palvonta ei voi kohdistua mihinkään abstraktiin käsitteeseen tai kategoriaan. Se mikä filosofiassa ilmaistaan abstraktina ja järkipärisenä, ilmaistaan uskonossa aistimellis-konkreettisenä jumalhahmona. Uskonto on siis idealistisen filosofian popularisoitu muoto.

Uskonnon tärkein tunnusmerkki on usko yliluonnollisiin ilmiöihin ja ihmistä hallitsevaan jumaluuteen. Nykyään uskonto ei torju suoraan tieteellisen tiedon merkitystä ja oikeellisuutta, sillä porvarillisessa yhteiskunnassa tiede on tuotantovoimien kehitykselle välttämätön ehto. Luokkayhteiskunnassa yhteiskuntakehityksen piiriin kuuluvat asiat ja lainalaisuudet jätetään edelleen tieteellisen tiedon ulkopuolelle. Niiden alueella ja niiden turvin idealismi ja uskonto kykenevät ylläpitämään ihmisissä väärästä kuvaa maailmasta. Samaten hallitsevan luokan ja uskonnollisen instituution toimesta suositetaan ajatusta, että maailmassa on ikään kuin kaksi tasoa. On taso, jossa tapahtuvat meidän tuntemamme luonnon ilmiöt ja sitten on toinen taso, jossa jumaluus säätelee ja ohjaa näitä ilmiöitä.

2. Uskonnon synty

Varhaiset ihmiset oppivat selviytymään luonnosta, mutta olivat

kuitenkin miltei voimattomia tauteja ja luonnonilmiöitä vastaan. He alkoivat etsiä syitä luonnonilmiöihin. Koska ihmiset eivät kyenneet käsittämään luonnon ilmiöitä, he eivät tieneet mitä unien näkeminen tai kuolema tarkoittaa. Tuolloin vallalla oli ns. uskonnollis-mytologinen maailmankatsomus.

Ihmisille ei vielä ollut muodostunut filosofista maailmankatsomusta (näkemys ympäröivästä maailmasta ei ollut saanut teoreettista muotoa). Tieteellisen tiedon puuttuessa se selitti maailman ilmiöitä mytologiaan perustuvien uskomusten turvin. Heimon, suvun, kansan (yhteisön) alku katsottiin olevan jossain mytologisessa alkulähteessä. Muodostui tarustoa siitä, miten nämä alkuhenget ohjaavat ihmislle ja luonnolle tärkeitä toimintoja.

Uskonnollis-mytologinen maailmanselitys ei ollut kuitenkaan uskonto. Uskonnollis-mytologinen maailmankatsomus selitti meitä ympäröivää maailmaa ottaen mukaan niitä tietoja, mitä meillä oli syntynyt ympäröivästä maailmasta ja siellä missä asioita ei kyetty ymmärtämään turvaututtiin mytologiaan.

Tämä vaihe oli tieteen ja filosofian kehityksen kannalta välttämätön. Tiedon vähäisyyden vuoksi tietoon perustuvaa maailmankatsomusta ja opillista järjestelmää ei olisi silloin vielä voinut olla. Siksi oli välttämätöntä, että oli olemassa mytologia, joka muodosti rungon mihin työn ja ”tutkimuksen” tuloksena löydetty havainnot saattoivat kiinnittyä. Siihen sisältyi runoja, lauluja, riittejä yms. joiden turvin tieto säilyi ja siirtyi sukupolvelta toiselle. Työnteon menetelmät, kalastus- ja metsästysmenetelmät, maantiede, tähtitiede, maan- ja merenkulku siirtyivät myös tätä kautta uusille suk-

Lännen tukeman Ruusuvalankumouksen (2003) ja länsimielisen suuntauksen tukemana läntiset yritykset valtaavat nopeasti Georgian teollisuutta ja maataloutta. Samaan aikaan Tbilisin parhaalle paikalle rakennettiin yksi suurimmista maailman kirkoista (Pyhän kolminaisuuden katedraali. Kirkon rakentaminen julistettiin ”Georgialaisen kansallisen ja hengellisen herätyksen symboliksi”. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö suurkapitalistien valta ja kirkko kietoudu yhteen.

polville.

Uskonnollis-mytologinen maailmankatsomus oli filosofisen maailmankatsomuksen (ja myös tieteen ja uskonnon) esiaste. Heimon ja kansakuntien muinaiset luonnonuskonnot eivät olleet luonteeltaan propagandistisia ja ne kadottivat kaiken vastustusvoimansa heti kun heimojen ja kansakuntien itsenäisyys oli murrettu. Tämän kauden lopulta säilyneitä dokumentteja ovat mm. Kalevala, Ilias ja Odysseija, Gilgames-eepos, Intian Vedat.

Kun tieto oli kehittynyt riittävänsä pitkälle (ensimmäisten valtioiden muodostuttua), uskonnollis-mytologisesta maailmankatsomuksesta erosi filosofinen maailmankatsomus omaksi teoreettisen tiedon alueeksi. Filosofinen maailmankatsomus sai idealistisen ja materialistisen muodon. Tässä yhteiskuntakehityksen vaiheessa uskonnollis-mytologisen maailmankatsomuksen uskonnollinen ja mytologinen osa jatkoi elämistään saaden uskonnollisen instituution muodon. Se muuttui hallitsevan yläluokan vallan välikappaleeksi. Uskonnon turvin muutettiin tavat ja arvomaailma, jolla yhteiskuntaa hallittiin. Uskonnolla oli alusta saakka se tehtävä, mikä sillä tänäänkin yhteiskunnassa on. Idealismi puolusti hallitsevan luokan asemaa. Teoreettista idealistista teoriaa oli vaikea opettaa koko kansalle. Siksi uskonto vakiintui idealismin populistiseksi muodoksi.

3. Muinaisen Kreikan mytologia

Muinaisilla kreikkalaisilla oli paljon myyttejä ja tarinoita. Tältä kaudelta ovat tarinat Odysseuksen retkistä. Nämä mytologiat kertovat paljon kreikkalaisten elämästä. Toisen vuosituhannen lopulla laaksoissa ja saarilla elävät kreikkalaiset elivät vielä alkuyhteisössä. Maa ja omaisuus olivat suvun tai heimon yhteisessä omistuksessa. Heimoja johtivat basileukset ja vanhinten neuvostot.

Kaupankäynti ja raudan käyttöönotto nopeuttivat kreikkalaisten talouden kehitystä. Noin 1000 eaa. alkoi syntyä lisätuotetta, joka johti yhteiskunnan luokkajoon ja orjayhteisön kehittymiseen. Basileukset ja vanhimmat erkaantuivat ylimystöksi ja heistä muodostui omistajia. Silloin muinaiset kreikkalaiset palvoivat oman mytologiansa mukaan useita jumalia, joista tärkeimmät olivat Zeus (ukkosen jumala) ja Poseidon (Meren jumala). Vanhojen uskomusten mukaan jumalat ja jumalattaret asustivat kaikkialla heitä ympäröivässä luonnossa. Kreikan mytologia oli siksi luonnonvoimien palvontaa. Siksi alkuyhteisön maailmankatsomuksen lähtökoh-
ta oli perusteiltaan materialistinen.

Valtioiden muodostumiskaudella alkoi muinaisesta mytologiasta erota erilleen myös filosofinen maailmankatsomus, joka orjanomistuskaudella kohosi Kreikan edullisen sijainnin johdosta hyvin korkealle. Kreikassa filosofia erottautui täydellisesti uskonnosta, mytologiasta ja eepisen kertomaruouden maailmannäkemyksestä. Kreikkalainen filosofia oli luonnonfilosofia puhtaimmassa muodossaan.

Luokkayhteiskunnan syntyä myös jumalten keskuudessa nähtiin vallitsevan samanlainen hierarkia, jossa hallitsijan tapaan Zeus hallitsi jumalia ja ihmisiä. Nähtiin, että jumalat ovat saattaneet järjestyk-

sen maan päälle ja joka kapinoi sitä vastaan, sitä odotti rankaus. Tämä lujitti hallitsevan yhteiskuntaluokan ylivaltaa kansaa kohtaan.

4. Maailmanuskonnot

Suurten maailmanuskontojen synnyn taustalla on pienten valtioiden yhdistymisen orja- ja feodaalilymistyksen toimesta suuremmiksi valtioiksi. Tarvittiin sellaisia uskontoja, jotka soveltuvat omaksuttaviksi perinteistä valtiojokoa laajemmalla alueella. Merkittävimpiä tällaisia ovat mm. kristinusko ja sen eri muodot, islamilaisuus, budhalaisuus ja hindulaisuus.

5. Kristinusko

5.1 Kristinuskon synty

Koska Eurooppa elää kristinuskon vaikutuspiirissä, on uskonnon yhteiskunnalliseen asemaan tutustuminen tarkoituksenmukaisinta aloittaa tästä. Samalla selkenevät monet muihinkin valtauskontoihin liittyvät kysymykset.

Uskonto (kirkko) ja maallinen valta kietoutuvat aina yhteen. Uskonnolliseen maailmankatsomukseen rakentuvaan uskonto-instituutioon kytkeytyivät orjanomistuksessa luokkayhteisössä kaikki yhteiskuntaelämän säännöt, arvomaailma ja muut sen kaltaiset elementit, joilla kansaa ohjattiin ja hallittiin. Jos yleensäkin jotain haluttiin yhteiskunnassa muuttaa, oli kyettävä vaikuttamaan uskonnollisiin käsityksiin, sillä niiden kautta ohjautui myös pitkälti maallinen elämä.

Kristinuskon alkuaikoina sen syntysijoilla nykyisen Palestiinan alueella vallitsi orjayhteisöllinen tuotantotapa. Juutalaisten yläluokka hallitsi Rooman suojeluksessa juutalaisen vanhatestamentillisen uskonnon avulla. Temppelein papin ja oppineiden välityksellä oli kehitetty erilaisten uskontoon perustuvien maallisten sääntöjen kokoelma, jotka määräsivät ihmisten jokapäiväisistä tekemisistä. Näissä oloissa oli tarkoin määrätty, miten ihmisen piti aikansa viettää ja työtä tehdä. Tässä uskonnon määräämässä maallisten sääntöjen viidakossa edes vapaa talonpoika ei ollut vapaa. On varsin selvää, että ainoa keino puuttua tähän sortoon, oli yrittää vaikuttaa juuri uskontoon.

Niinpä ajanlaskumme alkuaikoina Palestiinan alueella esiintyi moniakin koulukuntia (essealaiset), jotka saarnasivat Israelin kansan vapautuksesta yhdistäen sen vanhan testamentin lupaukseen tulevasta messiaasta, kuninkaasta. Uudet ns. uustestamentilliset käsitykset eivät suinkaan levinneet pelkästään sen vuoksi, että ne lupasivat parannusta kuolemanjälkeisessä elämässä, vaan siksi, että vaadittiin muutoksia olemassa olevaan käytäntöön.

Sille oli Palestiinassa voimakas yhteiskunnallinen tilaus. Palestiina oli Rooman provinssi ja Rooman käskynhaltijat eivät etujensa vuoksi sallineet rettelöitä hallitsimillaan alueilla. Siksi he tukahduttivat tällaisen kansan keskuudessa

Abhasian historia ulottuu kauas menneisyyteen. Noin v. 500 eaa kreikkalaiset perustivat tälle paikalle siirtokunnan. Tämä kirkko Gagraan perustettiin roomalaisten hallintoaikaan 500-luvulla jaa, eli pian sen jälkeen, kun kristinuskosta tuli Rooman valtionuskonto

heränneen luokkataistelun alkuunsa. Nämä elementit löytyvät hyvinkin evankeliumeista, Jeesuksen, Johannes Kastajan, Pietarin tai Juudas Iskariotin hahmoista.

Rooman käskynhaltijoilla oli toinenkin, ehkä tärkeämpi syy kukistaa kapinalliset ryhmät Juudeassa. Rooma oli imperiumi ja se yhteiskunnallinen tilanne, joka herätti kapinaa Palestiinassa, oli kypsynyt laajalti koko Rooman alueella. Yläluokan vastaista liikehdintää ei voitu sallia. Tätä taustaa vasten on todennäköistä, että nykyisen kristinuskon lähtökohta oli tällaisessa juutalaisuudesta muodostuneesta uustestamentillisessä liikkeessä. Ja on hyvin todennäköistä, että taustalla on historiallinen henkilö Jeesus, josta alkukristittyjen perimätieto välitti sanoman Paavaliille, mutta josta historiankirjoitus ei mainitse eikä tiedä mitään.

5.2 Rooman imperiumi ajanlaskumme alussa

Miksi roomalaisten kukistamasta Palestiinan alaluokan kapinasta ponkaisi liikkeelle uskonnollinen näkemys, joka levisi koko Roomaan ja myöhemmin Eurooppaan? Rooman imperiumin eri alueilla oli ja eli paljon muualta Rooman eri alueilta tulleita vierastyöläisiä. Ne olivat synnyinmaastaan irrotettuja ihmisiä. Heillä kaikilla oli kotimaistaan perinteenä erilaiset uskonnot ja erilaiset jumalat ja sen mukaiset arvomaailmat. Siksi monilla Rooman väkirikilla alueilla oli ihmisillä hyvin heterogeeninen arvomaailma. Mutta he kokivat olevansa toistensa kaltaisia riistettyjä ihmisiä.

Esimerkiksi Korinton ja Efesoksen kaupungeissa, jonne Paavali suuntasi lähetyksensä, eli eri Rooman alueilta tulleita ja tuottavia kauppiaita, merimiehiä, palvelusväkeä, orjia. Juuri juutalaisten uskonto sisälsi abstraktin jumala-käsityksen. Siksi sillä oli mahdollisuus muodostua pohjaksi yleisroomalaiselle arvomaailmalle, koska se ei vaatinut omaksumaan jonkun toisen Rooman alueen erillisiä jumala-käsityksiä (härkä, aurinko, Rooman jumalat). Se lähti leviämään Israelin alueelta yhteiskunnalliseen muutokseen suuntaavana oppina ja sai kannatusta ensin juuri vierastyöläisten, orjien yms. keskuudessa. Se kykeni yhtenäistämään ihmisiä antamalla heille yhtenäisen arvomaailman. Sillä oli silloin ns. sosiaalinen tilaus.

5.3 Paavali

Jeesuksesta ja hänen alkuperäisestä sanomastaan ei ole minkäänlaisia aikalaisdokumentteja. Kaik-

Historiallisen materialismin perusteista (9/1)

Jatkoa sivulta 14

ki mitä tiedämme, on Paavalin sekä evankeliumien kirjoittajien kirjoittamaa. Jeesuksen lahkolla tai opillisella suuntauksella oli kuitenkin todellinen yhteiskunnallinen tilaus juutalaisten keskuudessa, sillä kristityt kykenivät jatkamaan toimintaansa alkukristillisenä seurakuntana.

Paavalin (Saul, Paulus) tiedetään syntyneen noin v. 10 jaa Tarsoksen kaupungissa Vähä-Aasiassa. Paavalin toiminta tunnetaan melko tarkkaan. Paavali oli Rooman kansalainen. Hän ja hänen perheensä noudattivat tarkasti juutalaisia perinnettä. Paavali opiskeli Jerusalemissa valmistuen rabbiksi eli juutalaisuuden opettajaksi. Hänen arvellaan olleen myös Synedrionin eli suuren neuvoston jäsen, koska hän kertoo äänestäneensä kristittyjen vainoamisen puolesta. Paavali hyväksyi kristittyjen vainot, koska hänen mielestään kristityt olivat uhka juutalaisen uskonnon perusteille.

5.4 Paavalin kääntymys ja sen historiallinen perusta

Uuden testamentin mukaan (Apostolien teot) Paavalille hänen ollessaan matkalla Damaskokseen (n. v. 33 jaa) pidättämään kristittyjä ”ilmestyi salaman muodossa jumala” joka sanoi hänelle ”Saul, miksi vainoat minua”. Tarinoiden mukaan tästä alkoi Paavalin toiminta kristittyinä. Kertomukset Jeesuksen elämästä (evankeliumit) sekä ensimmäinen kirkkohistoriallinen teos, ”Apostolien teot”, kirjoitettiin vasta Paavalin kuoleman jälkeen ja muistietto on muokannut kirjoituksia opillisesti tarkoituksenmukaiseen suuntaan. Siksi myös kertomus Paavalin kääntymyksestä ei ole Paavalilta itseltään, vaan myöhemmin koottua ja kirjoitettua.

Paavalin aikana vaikuttivat alkukristityt, jotka olivat perustaneet seurakuntia myös Palestiinan ulkopuolella juutalaisten keskuuteen. Paavali vainosi kristittyjä ja todennäköisesti tunsikin heidän opinkappaleensa erittäin hyvin. Tässä lienee se asetelma, joka teki Paavalista roomalaisen imperiumin, tulevan feodalistisen- ja kapitalistisen markkinatalousyhteiskunnan ehkä yhden merkittävimmin ideologin (joka merkitystä kapitalistit itse tuskin edes huomaavat).

Paavalin kääntymisen tiedetään tapahtuneen n. vuonna 36 (jaa.). Mistä siinä on kysymys? Oppineena ihmisenä Paavali oli aitiopaikalla näkemään Roomassa muodostuneen yhteiskunnallisen tilanteen. Hän näki, miten ihmiset asutuskeskuksissa, satamakaupungeissa yms. olivat henkisesti, uskonnollisesti, kansallisesti hyvin heterogeenisiä ja miten tämä vaikeutti ihmisten kanssakäymistä ja keskinäisten asioidensa hoitamista. Ehkä Paavali saattoi nähdä myös kristinuskon mahdollisuudet koko Rooman imperiumin yhteiseksi aateperustaksi ja yhteiskunnalliseksi pelastajaksi. Joka tapauksessa koko Rooman imperiumi tarvitsi yhtenäisen aatemaailman.

Paavali huomasi, että alkukris-

Tällä aukealla keskustellaan marxilaisesta yhteiskuntateoriasta. Historiallisen materialismin osalta kehitämme ja testaamme tulevan opintomateriaalin sisältöä. Kritisoi-kaa, kommentoi-kaa ja kirjoit-kaa.

tillisyydestä löytyivät yhteiskunnalliset elementit Rooman yhteiseksi aateperustaksi, joka tarjosi mahdollisuuden vallitsevien ristiriitojen voittamiseen. Alkukristillisyyssisälsi käsitteen yleisestä jumalasta, jonka Rooman koko väestö saattaisi hyväksyä. Mahdollisesti Paavali ”Damaskoksen tiellä” koki tämän oivalluksen ja vertasi sitä aikalaisilleen ”salaman iskuksi”.

Varmasti jotain samankaltaista koki Doppler oivaltaessaan, että tähtien spektreissä spektriviivojen siirtyminen kohti punaista osoittaa kohteiden etääntyvän meistä ja on todiste maailmankaikkeuden laajenemisesta. Samaa koki varmasti Marx huomattessaan, että dialektiikka ja materialismi yhdistämällä päästään yhteiskunnallisten lainalaisuuksien jäljille. Tämän kääntymyksensä (oivalluksensa) jälkeen Paavali alkoi levittää ja kehittää kristinuskoa. Hän perusti matkoillaan seurakuntia ja ohjasi niiden toimintaa kirjeillään sekä avustajiensa välityksellä.

5.5 Apostolien Jerusalemin kokouksesta muodostui tärkeä virstanpylväs

Apostolit ja seurakuntien johtajat pitivät n. vuonna 45 Jerusalemissa kokouksen, johon myös Paavali osallistui. Siellä tehtiin tärkeä opillinen päätös. Sen mukaan myös ympärileikkaamattomilla oli oikeus tulla kristityksi. Se merkitsi, että kristinuskoa voitiin levittää muuallakin kuin juutalaisten keskuudessa. Tämä oli juuri Paavalin vaatimus ja merkitsi sitä, että Paavalin perustamien seurakuntien jäsenten ei tarvinnut omaksua juutalaisia tapoja. Tämä ratkaisi lopullisesti Paavalin ajatuksen ja tavoitteen siitä, että kristillisyyttä irtaantuu juutalaiseen kansaan sidoksissa olevasta ideologiasta koko Rooman (ja maailman) ideologiaksi. Tällä päätöksellä oli selvä poliittinen tavoite, jolla pyrittiin vaikuttamaan koko Rooman imperiumiin.

5.6 Kristinuskon Rooman valtionuskonnoksi

Rooman yläluokan vastainen oppositio - silloinen työväestö - löysi kristillisyydestä yhteisen arvomaailman, jolla se kykeni elämään, selviytymään, toimimaan ja levittäytymään Rooman valtakunnassa. Kristittyjä vainottiin useaan otteeseen poliittisista syistä (ei kristinuskon vuoksi), sillä kristillisyydestä muodostui pian merkittävä voima ja poliittinen tekijä.

Rooman yläluokalle syntyi myös tarve yhteisille arvoille, jolla hallita kansaa. Kehitys johtikin siihen, että Rooman hallitsijat kaappasivat kristinuskon valtionuskonnoksi ja alkoivat sen avulla itse ohjailla kansaa. Hallitseva luokka Roomassa alkoi omaksua kristinuskoa jo paljon ennen, kuin se julistettiin valtionuskonnoksi.

Kristinuskon läpimurto tapahtui 300-luvulla ja ensimmäinen kristillinen keisari oli Konstantinus (305-337), vaikka hän ottikin kasteen vasta kuolinvuoteellaan. Kristinuskosta tuli maailmanuskonto juuri siksi, että se oli käyttökelpoisen hallitsevan luokan kannalta. Samaan aikaan oli muitakin maailmanuskontokandidaatteja kuten Perisiasta lähtöisin ollut mithralaisuus. Mithralaisuuden ongelmana oli kuitenkin sen uhrimenojen kalleus. Se edellytti kokonaisen härän uhraamista. Siitä ei olisi voinut tulla käyt-

tökelpoista uskontoa kaikkein köyhimpien parissa.

5.7 Kristinuskon kehitys

Uusi maailmanuskonto, kristinuskoko, syntyi yleistetyntä itämaisen jumaluusopin (seemiläiset heimouskonnot) ja vulgarisoidun kreikkalaisen filosofian sekoituksena. Kristinuskosta tuli vallitseva uskonto 250 vuodessa mikä kuvaa, kuinka hyvin se vastasi ajan oloja.

Kristillisyyttä jakaantui kahteen osaan ortodoksiseen ja roomalais-katoliseen kirkkoon. Jako perustui Itä- ja Länsi-Rooman erilaiseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Feodaalijärjestelmän suureksi kansainväliseksi keskuksesi tuli roomalais-katolinen kirkko. Se yhdisti Länsi-Euroopan suureksi poliittiseksi kokonaisuudeksi, jonka vastakohtana oli ortodoksinen kirkko idässä ja isamilainen maailma kaakossa. Kirkko itsessään oli suurin feodaaliherra, jonka maaomaisuus oli valtava.

Feodaalisen järjestelmän sisällä alkoi vähitellen porvariston nousu. Porvariston nousun ohella tiede edistyi. Porvaristo tarvitsi tiedettä kehittääkseen teollisuustuotantoa. Tarvittiin tietoa luonnon aineiden ominaisuuksista ja luonnonvoimien käytöstä. Feodalismin kaudella tiede oli ollut kirkon palvelija, jonka ei sallittu ylittää uskon asettamia rajoja.

Porvariston feodalismin vastaisen taistelun merkittävä saavutus oli uskonpuhdistus. Uskonpuhdistuksen alkuunpanijana pidetään Martin Lutheria (1483-1548). Luther nautti 95 teesiä Wittenbergin kirkon oveen 1517. Uskonopillisesti luterilaisuus perustuu periaatteisiin, joita ovat raamatun korostaminen (sola scriptura) yli paavillisen ja kirkollisen vallan, viiden perinteen katolisen sakramentin hylkääminen, ja ajatukseen että ihmisen pelastuminen johtuu yksin armosta (sola gratia) ja uskosta (sola fide), eikä ihmisen tekemisistä maan päällä. Luterilaisuuden ideologinen olemus on, että se asettaa ulkoisen, kirkkoon kohdistuvan uskonorjuuden tilalle sisäisen, omantunnon säätelevän orjuuden.

Luterilaisuus antoi arvopohjan kapitalismin kehitykselle Euroopassa ja ”Uudessamaailmassa”. Luterilaisen opin mukaan pelastuminen on seurausta armosta ja uskosta eikä teoista maan päällä ja kapitalismiin siirtyminen merkitsi riiston asteen kasvamista verrattuna feodalismiin. Lutherin opetukset antoivat sysäyksen riistettyjen talonpoikien liikehdinnälle ja seurauksena oli talonpoikaiskapinoita. Tämä kauhistutti Lutheria, joka kirjoitti:

”Heidät on murskattava, kuristettava ja pistettävä kuoliaiksi – salaa ja julkisesti, missä vain voidaan, sillä täytyy muistaa, ettei voi olla mitään myrkyllisempää, vahingollisempaa ja pirullisempaa kuin kapinallinen ihminen. Tällainen on lyötävä kuoliaaksi hullun koiran tavoin. Pistä, lahtaa, kurista, jos suinkin kykenet; vaikka itse kuolisit siinä, niin hyvä sinulle, sillä autuaampaa kuolemaa et voi osaksesi saada.”

Lutherin uskonpuhdistus synnytti uuden kristinuskon muodon, joka puolusti nousevan kapitalistiluokan etuja. Kapitalistit ja absoluuttinen monarkia ikään kuin yhdistivät voimansa uuden kristinuskon muodon myötä. Absoluuttinen monarkia sai lisää vaikutusvaltaa ja

Kuva: Heikki Männikkö

Aleksanteri Syväriläisen luostari sijaitsee Leningradin alueella Lotinapellon (Lodeinoje Pole) lähellä. Luostari palautettiin munkkiveljeskunnalle 1977. Luostari rakennettiin, kun Venäjän johtajuudesta kamppailivat Moskovan ja Novgorodin feodaalit. Moskovan suuriruhtinas Iivana 3. suuri liitti Novgorodin Moskovaan 1478. Hänen poikansa Vasili 3. Ivanovits (hallitsi 1505-1533) jatkoi hänen työtään. Novgorod kärsi tappion kamppailussa Venäjän johtajuudesta. Novgorodin tukena olivat olleet alueen kirkko ja Valamon luostari. Maallisen vallan muuttuessa alettiin rakentaa uutta Moskovalle lojaalia luostaria Valamon vastavoi- maksi v. 1506. Tänäpä luostari saa rahoitusta. Siellä säilytetään jälleen Aleksanteri Syväriläisen reliikkiä, jota uskovaiset käyvät kumartamassa. Kun luovuttiin tieteellisestä maailmankatsomuksesta, jouduttiin pa- lauttamaan uskonnollinen auktoriteetti valtioval- lan tueksi.

varallisuutta ottamalla haltuunsa katolisen kirkon maat ja muun omaisuuden sekä alistamalla valtaansa itsenäisesti toimivat feodaaliruhtinaat. Samaan aikaan nouseva kapitalistiluokka tarvitsi työvoimaa tuotantolaitoksiin. Tätä ne saivat maaorjuudesta vapautuneesta maalaisväestöstä.

Toinen merkittävä uskonpuhdistuksen henkilö on Jean Calvin (1509-1564). Englannissa Calvinin dogmit vastasivat porvariston rohkeimman osan vaatimuksia. Hänen armonvalintaoppinsa ilmaisi uskonnollisessa muodossa sen, että kaupallisen kilpailun maailmassa menestys tai vararikko ei riipu yksilön toiminnasta tai taidosta vaan kyse on hänestä riippumattomista seikoista. Calvinin kirkkojärjestys oli demokraattinen ja tasavaltalainen ja kalvinismin myötä perustettiin tasavalta Hollantiin ja vahva tasavaltainen puolue Skotlanttiin.

Kaikki protestanttisten uskonseurustien, pois lukien anglikaaniset ja luterilaiset kirkot, kirkkokunnat pohjautuvat kalvinistiseen traditioon, perinteeseen, erityisesti seurakuntamuodon sekä opin armonvälineiden (sakramentit) osalta. Esi-merkiksi helluntailaisuus, vapaakirkko, baptismi, adventismi ja metodismi (anglikaaninen tausta) ovat tavalla tai toisella saaneet alkunsa kalvinistisesta perinteestä.

Porvariston etujen mukaista oli kasvattaa työläinen tekemään mahdollisimman paljon ja mahdollisimman hyvää työtä. Tätä varten tarvittiin nöyryyteen opastavaa kasvatusta. Protestanttinen uskonto vastasi tähän tarpeeseen. Vaikka uskonpuhdistus käynnistyi Saksassa jollain tapaa alhaalta käsin, niin esimerkiksi Skandinaviassa se tapahtui ylhäältä käsin. Ruotsin kuningas Kustaa Vaasa sai Västeråsin valtiopäivillä ajetuksi uskonpuhdistuksen läpi. Kustaa Vaasaa tähän ajoi se reaali poliittinen tilanne, että hän oli pahasti velkaantunut Lyypekin hansakauppiaille sodissa Tanskaa vastaan. Rahaa ei ollut otettavissa muualta kuin rosvoamalla katolisen kirkon omaisuus.

Ranskan vallankumous toteutettiin puhtaassa, uskonottomassa muodossa. Kristinuskoko ei kyennyt enää olemaan minkään edistykse- lisen luokan etujen ideologisena ver- hona. Se muodostui yhä enemmän yksinomaan hallitsevan luokan hallitsemisen välineeksi. Kerran muodostuttuaan uskonto sisältää aina aikaisemmilta ajoilta periytyvää aine- sta, sillä perinteet ovat kaikilla ideologia aloilla suurin vanhoillinen vahti. Tässä aineksessa tapahtuvat muutokset johtuvat luokkasuhteis-

ta ts. näitä muutoksia suorittavien ihmisten taloudellisista suhteista.

5.8 Kristinuskon moderni- sointi

Kristinuskon modernisoinnin pani alulle Immanuel Kant (1724-1804). Aiemmin jumalan olemassaolo oli yritetty todistaa loogisella päättelyllä (mm. Tuomas Akvinolainen). Kant oli ensimmäinen filosofi, joka osoitti, että jumalan olemassaoloa ei voi loogisesti todistaa. Hän siirsi jumalaa koskevat kysymykset tiedostuk- sen tavoittamattomiin, olioiden si- nänään maailmaan. Kantin mukaan jumalan olemassaolo, sielun kuole- mattomuus ja tahdon vapaus oli- vat käytännöllisen järjen postulaat- teja. Niitä ei voitu perustella järkipre- räisesti. Niihin piti uskoa. Kant erot- ti uskon ja tiedon. Teologia ei enää pyri todistamaan jumalan olemassa- oloa, vaan se julistaa avoimesti us- koa tiedon vastakohtana. Tämä oli merkittävä uudistus, joka palveli ka- pitalismin nousua.

Protestanttisuudessa ei koskaan vakiintunut katolisen kirkon tomisimien verrattavaa teologis- ta ajatusrakennelmaa. Kantin ajat- telu vaikutti protestanttisuu- teen enemmän kuin katolilaisuuteen. Protestanttisen ajattelun kehi- tys eteni teologian ja erilaisten idea- lististen filosofian virtausten yksey- tenä. Kehityksen myötä teologiaan kytkeytyvä filosofia saa yhä enem- män irrationalaalisia piirteitä. Tämä on porvarillisen ajattelun yleinen, lain- mukainen tendenssi, joka toteutuu myös uskonnon alalla.

1800-luvulla syntyi esimono- polistisen kauden liberaaliteolo- gia. Se oli luonteeltaan porvarillis- myönteistä ja ”tieteellistä”. Se hy- väksyi raamatun tekstikritiikin ja us- konnon historiallis-kriittisen tutki- muksen. Kapitalismin kehittyminen imperialistiseen vaiheeseen aiheut- ti muutoksia myös kristillisen ajatte- lun piirissä. Kapitalismin yleinen krii- si nähtiin porvarillisessa tajunnas- sa inhimillisen sivilisaation yleise- nä kriisinä. Liberaaliteologia väistyi kriisiteologian tieltä. Esiin nostettiin kristillisiä traditioita, jotka suhtautu- vat skeptisesti yhteiskunnallisen ke- hityksen mahdollisuuksiin ja koros- tavat maallisen pahan välttämättö- myyttä. Liberaaliteologian optimis- tisuus tieteen suhteen väistyi ihmisen tiedostamiskyvyn absoluuttisen vähäpätöisyyden tieltä.

Teologian kehitys on teo- reettisen toiminnan tason il- miö. Uskovaiset eivät omaksu us- kontoa teologisen järjekyllä, vaan uskonnollisten elämysten kautta.

Jatkuu sivulla 16

Suomi Afganistanissa vuosina 2001-2021

Afganistanin sisällissota

Afganistanissa oli sodittu sisällissotaa v. 1978 alkaen. Neuvostoliiton poistuttua maasta vuonna 1989 sisällissota kiihtyi v. 1994 mujahideen-joukkojen sisäiseksi taisteluksi. Afganistanin islamilainen valtio siirtyi Talibanin haltuun. Afganistanin islamilainen emiraatti perustettiin v. 1996. Se tuki mujahideen-taistelijoita ja salli terroristijärjestö Al-Qaidan verkoston toiminnan maassa. Kesään 2001 mennessä Talibania vastustaneen Pohjoisen liiton hallussa oli enää vain noin 10 % Afganistanin pinta-alasta. New Yorkin WTC-tornien tuhoutumisen jälkeen sotilasliitto Nato vetosi peruskirjansa 5 §:n kollektiiviseen puolustuspolitiikkaan. Yhdysvallat ja Britannia hyökkäsivät v. 2001 kostoksi Afganistaniin, koska vastuu kaksoistornien tuhoamisesta säilytettiin al-Qaidalle. Tämä oli lähtölaukaus USA-Naton julistamalle laajemmalle terrorismin vastaiselle sodalle, joka levisi myös Irakiin, Libyaan ja Syyriaan.

Viimeiset USA:n hallinnon kannattajat pyrkivät joukoittain pois Afganistanista elokuun lopulla 2021. Lähtö muistuttaa heidän poistumistaan Vietnamista v. 1975, kun täydellisen paniikin vallassa ihmisiä ahautui ja tarrautui USA:n lähetystön katolla helikoptereihin.

Tuhannen miljardin sota

Suurimmillaan USA:n johtamien Nato-joukkojen vahvuus oli v. 2010 tienoilla 100 000 sotilasta. Kuoleman olympialaisiin osallistui – Suomi mukaan lukien – yhteensä 43 valtiota. Sodassa kuoli 200 000 ihmistä. Ylen mukaan Yhdysvaltojen arvioidaan törsänneen Afganistanin sotaan 1 000 miljardia dollaria. Tästä summasta valtaosa kului asehankintoihin eikä suinkaan ihmisoikeuksien puolustamiseen, Afganistanin tuhoutun infrastruktuurin jälleenrakentamiseen ja läheisten perusturvan kohentamiseen. Suomi oli osallinen tässä sodassa.

Kyse Afganistanissa ei ollut koko maailman turvallisuudesta ja USA:n elintärkeästä kansallisesta edusta, vaan kansainvälisen aseellisuuden taloudellisista eduista ja Yhdysvaltojen sen Nato-liittolaisten sotilaallisen mahdin uskottavuudesta maailmassa. Liittoutuman sotilaallinen uskottavuus sai v. 2021

pahoja kolhuja USA-Naton hävitiesä sodan.

”Ongelmat alkoivat, kun Neuvostoliitto meni Afganistaniin, sitten länsi yritti saada Neuvostoliittoa ulos ja kaikkia kehoitettiin taistelemaan Neuvostoliittoa vastaan. Neuvostoliitto saatiin ulos, tilalle tulivat mujahideenit, sitten tulivat talibanit, jotka luotiin siinä vaiheessa, kun taisteltiin Neuvostoliittoa vastaan. Yhdysvallat tuli Afganistaniin, 2001 Afganistan oli täysin tuhottu maa. Neuvostoliittoa ei ollut, mutta muita haasteita oli. Ihmiset eivät osanneet lukea tai kirjottaa, mutta yhtäkkiä tuotiin demokratiaa.” (UPI s. 28)

Suomesta tuli Afganistanin sisällissodan osapuoli

”Afganistan luisui 2000-luvun jälkipuolella kuitenkin yhä syvemmälle tuhoisaan sisällissotaan. Kansainvälisen intervention toiselle vuosikymmenelle tullessa alkuajan optimisminä oli vaihtunut afganistanilaisten kasvavaksi epäluuloksi maan hal-

litusta ja kansainvälisiä toimijoita kohtaan. Noin kahteensataan sotilaaseen kasvanut Suomen joukko osallistui toistuvasti tulitaisteluihin osana Naton alle siirtynyttä sotilaallista operaatiota, josta oli tullut konfliktin osapuoli. Kansainvälisten toimijoiden turvajärjestelyihin kului entistä enemmän resursseja, mutta samalla niiden toimintaedellytykset kapenivat merkittävästi.”

UPI:n raportin mukaan ”Suomi osallistui Afganistanin kansainvälisiin vakauttamis- ja jälleenrakennustoimiin yhtäjaksoisesti lähes 20 vuoden ajan, yhteensä noin 2 500 sotilaan ja 140 siviilikriisinhallinnan asiantuntijan voimin. Vuosien aikana Afganistaniin kohdennettiin noin 398 miljoonaa euroa kehitysyhteistyörahoitusta ja humanitaarista apua. Suomi osallistui Naton johdolla aktiivisesti Afganistanin vakauttamiseen sotilaallisen- ja siviilikriisinhallinnan sekä alueellisen jälleenrakentamisen keinoin.”

Miehitetyssä vuoristovaltiossa USA:n johtaman sotilasliiton kattava lähestymistapa oli suunniteltu niin usein siviilikohteisiin, ettei siviilien tappamista ollut enää edes tarpeen pyytää keneltäkään anteeksi. Tällainen on outoa oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kehittämistä. Vastaavasti, jos Naton sotilaita saa surmansa taisteluissa, se aiheuttaa jäsenmaissa maansurun, joka vaatii laantuaakseen moninkertaisen kustouhrin rauhaan pakottamisen kohdemaassa.

Suomi sodassa

Suomen osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaan ja osallistumisen lopettamisesta päättää kussakin tapauksessa erikseen tasavallan presidentti valtioneuvoston ratkaisuehdotuksesta.

”Isafin päättyttyä Suomi jatkois osallistumistaan Naton johtamassa Rolute Support -operaatiossa, joka tuki afganistanilaisia turvallisuusjoukkoja aina kesään 2021 asti. Suomi oli loppuun saakka myös yksi Eupolin merkittävistä tukijoista ja otti vielä vuonna 2020 vastuun kansainvälisen apulupauskonferenssin järjestämisestä Afganistanin tukemiseksi. Afganistan oli Suomen suurin kehitysyhteistyörahoituksen vastaanottajamaa 2010-luvun jäl-

kipuoliskon. Suomen laaja-alainen toiminta Afganistanissa päättyi elokuussa 2021 kaotettuihin olosuhteisiin, kun kansainvälinen yhteisö poistui maasta Yhdysvaltojen vetäytymispäätöksen ja Talibanin valtaannousun seurauksena.”

Välittömästi USA:n poistuttua Afganistanista, jädynyt USA:n valtiovarainministeriö 9,5 mrd \$ Afganistanin keskuspankin varoja välittämättä YK:n varoituksesta, että kuivuuden johdosta Afganistania kohtaa nälänhätä ja humanitaarinen kriisi.

Taliban otti haltuunsa maan pääkaupungin Kabulin, kun Yhdysvaltojen ja Naton joukot vielä vetäytyivät maasta. Arviolta yli 200 000 ihmistä surmanneen sodan päättymisen talibanien nopeaan valtaannousuun ja hallituksen korttitalomaiseen romahtamiseen yllätti useimmat tilanteen tarkkailijat – mukaan lukien talibanit.”

Suomen nimellinen tavoite

Tutkimusraportin mukaan ”Suomen toimintaa Afganistanissa motivoivat moninaiset, osittain epäselvät ja ajoittain keskenään ristiriitaiset tavoitteet. Selontekojen ja muiden julkisten asiakirjojen mukaan Suomen toiminnan päämääränä oli ennen kaikkea Afganistanin vakauttaminen ja tukeminen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden vahvistamiseksi. Julkilausutuissa tavoitteissa korostuvat vastuunkanto osana YK-johtoista kansainvälistä yhteisöä ja Suomen toiminta hyvän hallinnon ja oikeusvaltion kehittämiseksi sekä erityisesti naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien edistämiseksi. Näihin viittaamme tutkimuksessa ”Suomi hyväntekijänä” -kehyksenä.”

Puolustusvoimain komentaja amiraali Kaskeala totesi 25.5.2007 medialle suomalaisen sotilaan kuoltua Afganistanissa tienvarsipommin räjähtäessä, että Suomen osallistuminen noin 100 sotilaan vahvuisella osastolla Afganistan-operaatioon perustuu yhä haluun auttaa maan jälleenrakentamista ”Meidän tehtävämmä on auttaa afganistanilaisia rakentamaan se yhteiskunta jälleen jaloillensa, ja siinä tarvitaan ul-

Välittömästi USA:n poistuttua Afganistanista, jädynyt USA:n valtiovarainministeriö 9,5 mrd \$ Afganistanin keskuspankin varoja välittämättä YK:n varoituksesta, että kuivuuden johdosta Afganistania kohtaa nälänhätä ja humanitaarinen kriisi.

kopuolista apua”, Kaskeala painotti.

Suomen todellinen päämäärä

”Toisaalta analyysimme mukaan näiden julkilausuttujen tavoitteiden rinnalla – ja niitä ensisijaisemmin – Suomen osallistumista ohjasivat tahto ylläpitää ja vahvistaa ulko- ja turvallisuuspoliittisia suhteita Yhdysvaltoihin ja muihin kansainvälisiin kumppaneihin sekä pyrkimys syventää Nato-yhteistyötä. Tämän ”Suomi kumppanina” -kehyksen sisällä Suomi pyrki profiloitumaan luotettavana hyväntekijänä, mutta myös hyötymään itse parantamalla kansallisia valmiuksiaan.”

Suomen presidentteinä v. 2001–2021 toimineet henkilöt ymmärsivät maamme armeijan ylipäällikköinä tämän sotilasliitto Natoon liittymiseen tähtäävän, julkilausumattoman päämäärän merkityksen. Tämä osoittaa Suomen valtiojohdon lupaukset ja teot hyvin ristiriitaisiksi ja Ukrainan sotaan vetoutumisen verukkeeksi sotilasliitto Natoon liittymisessä. Suomen armeijaa ja sen johtoa on sovitettu Afganistanissa aktiivisesti Nato-kuntoon.

Matti Laitinen
vanhukainen, omaishoitaja ja
rauhanmies 20.12.2022

Lähde:

Suomi Afganistanissa 2001–2021 vakauttamisesta ulko- ja turvallisuuspoliittisten suhteiden vaalimiseen, UPI: Katariina Mustasilta, Tyyne Karjalainen, Timo R. Stewart & Mathilda Salo

Historiallisen materialismin perusteista (9/1)

Jatkoa sivulta 15

Uskonto ei ole ensisijaisesti luonnontieteellinen kysymys, vaan yhteiskunnallinen kysymys. Tämän vuoksi teologian hajaannukseen johtaneet syyt ilmenevät lahojen muodostumisena. Lahkojen toiminnassa uskonnon olemukseen aina kuuluva irrationalismi ilmenee kaikkein voimakkaimmin. Ne osoittavat, että tieteen kehitys ei johda uskonnollisen ajattelun automaattiseen häviämiseen ja materialismiin. Itse asiassa 1900-luvulla on noussut esiin fundamentalismi, joka pitää kaikkea raamatussa mainittua kirjaimellisesti totena. Tämä johtuu siitä, että voimat, jotka kapitalismista tuottavat vieraantunutta tajuuntaa, vahvistuvat imperialismien aikakaudella.

Tämä tieteen kehitys ja irrationalismin syventyminen johtavat

myöhäiskapitalismin oloissa korvikeuskontojen ja valetieteellisten lahojen syntyyn. Tämä ei ole mitenkään uusi ilmiö tai sidoksissa nykyaikaan. Tällaista tapahtuu aina yhteiskunnan rappiovaiheessa. Taikauskon ja uskon välinen ero ei ole sisällössä vaan muodossa. Uskonto on valtion hyväksymää ja taikausko ei. Taikausko on kansanomaisen vaihtoehdon tai korvikkeen sille irrationalistiselle suuntaukselle, jota filosofissa ja taiteissa edustavat eri porvarillisen intellektuellien ryhmät. Irrationalismi on virheellinen näkemys ihmisen olemuksesta ja hänen mahdollisuuksistaan.

1990-luvulta alkaen kirkkokuntien erot ja yhteisen arvomaailman erot ovat luoneet jännitteitä Euroopan unionin laajentumiselle. Tämän vuoksi porvariston etujen mukaista on saada uskonnoissa aikaan samantyyppistä yhdistymis-

tä kuin taloudessakin. Yhteinen uskonnollinen arvopohja ilman opillisia kiistoja takaa kapitalismille parhaan mahdollisen leviämistien.

Tästä kehityksestä mainittakoon yhteinen vuonna 1999 allekirjoitettu luterilaisten kirkkojen ja Roomalaiskatolisen kirkon yhteinen julkilausuma vanhurskauttamisesta. Julistuksessa katsotaan vanhentuneiksi ne oppituumiot, jotka annettiin 1500-luvulla Trenton kirkolliskokouksessa ja luterilaisissa tunnustuskirjoissa. On todennäköistä, että tällaisen ekumeenisen yhteistyön lisäämiselle tulee painetta erityisesti EU:n ja EU:n suurpääoman piiristä. Kirkot ovat siten saavuttaneet merkittävän yhteisymmärryksen asiassa, joka perimmältään synnytti koko uskonpuhdistuksen.

5.9 Kristillinen lähetystyö

Kristinuskoon on aina kuulunut lähetystyö. ”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni”. Lähetystyö on tukenut tuotantovoimien kasvua, sillä lähetystyön avulla eri puolille maailmaa on juurrutettu ajattelutapaa ja arvoja, jotka tukevat kapitalismin kehitystä. Lähetystyön tekijät ovat ikään kuin tasoittaneet maata kapitalismin saapumiselle heidän perässään. On toki huomattava, että kristinusko ei sinänsä ollut edellytys kapitalismin leviämislle, vaan se, että maahan luodaan yhteinen arvoperusta ja toimintatavat. Tämän perustan takaavat toki myös muut maailmanuskonnot.

Filosofian työryhmä

Kirjallisuutta:

Engels, F. (1880): Sosialismin kehitys utopiasta tieteeksi. <https://www.marxists.org/suomi/marx/1880/socialismi.htm>

Engels (1882): Bruno Bauer ja alkukristillisuus. <http://www.marxists.org/suomi/marx/1882/05/bauer.htm>

Engels, F. (1886): Ludwig Feuerbach ja klassisen saksalaisen filoso-

fian loppu. https://www.marxists.org/suomi/marx/1886/1886_Engels_ludwig_feuerbach.htm

Engels (1894): Alkukristillisyyden historiasta. <http://www.marxists.org/suomi/marx/1894/alkukristillisyyden.htm>

Iovtsuk, MT, Oizerman, TI, Stsipanov, IJ. (1982): Filosofian historia, osa I. Progress.

Korovkin, F.P. (1960): Yleinen historia. Osa 1. Valtion kustannusliike. Petroskoi.

Manfred, A.Z. (1974): A Short History of the World. Vol 1. Progress Publisher. Moscow.

Nevalainen, E. & Peltonen, M.A. (1976): Marxilainen kansantaloustiede. Kansankulttuuri oy. Helsinki.

Oittinen, V. (1979): Marxilainen uskontokritiikki. Kansankulttuuri.

Kommunistien Liitto: Dialektisen materialismin perusteet

Engels: Kristinuskon alkuperä

Neuvostoliiton 100-vuotisjuhla

Tasan sata vuotta sitten, 30. joulukuuta 1922, neljän neuvostotasavallan - Venäjän, Ukrainan, Valko-Venäjän ja Taka-Kaukasian edustajat - allekirjoittivat sopimuksen SNTL:n perustamisesta. Venäjän viranomaiset eivät nyt ryhtyneet virallisesti juhlimaan tätä vuosipäivää, mikä on tavallaan myös loogista: SNTL:n todella mittavien saavutusten rinnalla nykyinen Venäjän Federaatio (samoin kuin kaikki entiset neuvostotasavallat) näyttävät aika vähäpätöisiltä.

Neuvostokansojen federaatio SNTL:n puitteissa mahdollisti varmistamaan sekä yksittäisten kansojen yhtenäisyyden ja taloudellisen kehityksen, kuten myös koko federaation, että järjestämään siihen kuuluvien kansojen yhteistoiminnan. Sekä kehittyneet että aiemmin takapajuiset tasavallat suorittivat mahtavan taloudellisen läpimurron.

Neuvostoliiton taloudellisen mahti muodosti sen sotilaallisen potentiaalin perustan. Juuri tämä potentiaali plus neuvostokansan moraalispoliittinen yhtenäisyys auttoivat maata murskaamaan voimakkaimman vihollisen ja perimään voiton Suuressa Isänmaallisessa sodassa. Historiallinen läpimurto avaruuden valloituksessa osoitti SNTL:lla olevan myös mahtava tieteellis-tekninen potentiaali. Perustettu suurvalta eli kuten sitä kutsuttiin nimellä "supervalta" vaikutti maailman kaikkiin prosesseihin. Sen mielipide oli pakko ottaa huomioon myös kaikkien ulkopoliittisten tahojen.

Neuvostoliiton vaihe oli parasta

Kuten Venäjän kansalaisten enemmistö arvioi, Neuvostovaltion vaihe oli paras maan historiassa. Siitä huolimatta kuulee usein sellaisia ajatuksia, että Neuvostoliitossa oli paljon hyvää, mutta ihmiset elivät silti muka köyhästi. Tosiasiasa suurvalta Neuvostoliitto takasi kansalaisilleen hyvinvoinnin korkean tason. Juuri näin – myös CIA:n ja Kansainvälinen valtuutarahaston tietojen mukaan, jotka eivät ole koskaan paisutelleet Neuvostoliiton saavutuksia. Vuonna 1988 Neuvostoliiton ihmisten elin-

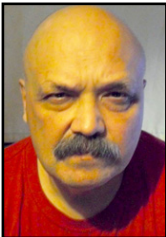
taso oli 45 % USA:n ja Länsi-Euroopan väestön keskiperttasosta. Miten sellainen saattoi olla köyhyyttä? Venäjän väestön nykyinen elintaso on todellisuudessa noin neljä kertaa alhaisempi kuin myöhäis-Neuvostoliitossa, USA:n ja Länsi-Euroopan elintasosta puhumattakaan.

Mistä syystä sitten 17. maaliskuuta 1991 pidetyssä kansanäänestyksessä esitettyä kansan tahtoa Neuvostoliiton säilyttämisestä niin selvästi vähäteltiin? Vastaus on yksinkertainen ja siinä piilee kansanäänestyksen eräs pääopetus: kansanäänestyksen tulosten toteuttamiseksi niiden tukemiseen tarvittiin mahtava poliittinen voima. Itse asiassa sellaista voimaa tarvitaan minkä tahansa poliittisen projektin toteuttamiseen jokaisessa tilanteessa. Näin erityisesti valtiollisten rakenteiden voimistuvan hajoamisen olosuhteissa. Ja siihen aikaan sellaista voimaa ei ollut olemassa.

Vanha NKP oli silloin jo hajonnut niinkin pitkälle, että sen eräät tasavaltojen järjestöt ilmoittivat eroavansa puolueesta ja Venäjän useilla alueilla oli vaikeata löytää piirisihteerien tehtäviin uusia ehdokkaita. Kun kesällä 1991 itse matkustin Sahalinille ja Kuriilien saarille, niin huomasi siellä, että puolueen paikallisen aluekomitean oli vaikeata löytää jopa hotellihuone vierailleen - aiemmin kaikkivaltiaasta elintä kukaan ei enää totellut.

Uusia kansanliikkeitä NL:n palauttamiseksi

Nykyään ajatus SNTL:n uudelleen perustamisesta on saamassa uutta tuulta purjeisiinsa. On syntynyt jopa

Sergei Skvortsov

on todellakin niin. SNTL:n perustalaillinen valvontakomitea, että myös Venäjän Federaation valtionduuma tunnustivat Belovezhskoen metsässä allekirjoitetun sopimuksen perustulain vastaiseksi ja epäpäteväksi.

Mutta tämä ei lainkaan todista sitä, että Venäjän nykyinen valtiovalta olisi pelästynyt omaa epäilyttävää legitimitetiänsä ja olisi näin ollen valmis luovuttamaan muille valtuuksiaan. Elämässä ei niin voi tapahtua. Kuten Vladimir Iljitsh Lenin kirjoitti aikoinaan, "oikeus ei ole mitään ilman koneistoa, joka pystyy pakottamaan noudattamaan oikeusnormeja". Tämä koskee täysin myös SNTL:n oikeudellista olemassaoloa, joka on vain edellytys sen todelliselle henkiin herättämiselle. Poliitikassa kaiken määräävät voimasuhteet, jotka eivät ole ainakaan toistaiseksi SNTL:n uudelleen perustamisen kannattajien hyväksi. Mutta jos Venäjän tuleva johto asettaa tehtäväkseen SNTL:n uudelleen perustamisen, niin silloin sen käsissä ovat kaikki oikeudelliset työkalut.

Mutta pitääkö SNTL perustaa uudestaan? Hyvin monet ihmiset ovat tänäkin päivänä vakuuttuneita siitä, että Venäjä tuotti NL:n aikoihin ruokaa kaikille. Verkostoissa tapaa tänään usein sellaisen valheen, jonka mukaan jostain syystä dollareissa esitetyt luvut (kun samaan aikaan NL:n aikoina myös jopa Baltian maisa olivat käytössä vain neuvostoruplat) osoittavat muka vakuuttavasti, miten tyhjät toimittajat mässäilivät Neuvostoliiton kustannuksella. Tietenkin rikkaat alueet todellakin auttoivat kehitysalueita (vaik-

neuvostokansalaisten toistakymmentä kansalaisjärjestöä ja jokaisen sellaisen liikkeen toiminta perustuu siihen, että oikeudellisesti SNTL on edelleenkin olemassa. Se

ka se ei tapahtunut aivan mahdollisissa mittasuhteissa, mistä nykyään puhuvat nationalistit). Sama toistuu nykyään myös Venäjällä, samoin kuin missä tahansa valtiossa. Mutta kyse onkin siitä, että tämä apu hyvitettiin merkittävällä tavalla eikä vain strategisesti, vaan myös taloudellisesti.

En ryhdy kehittelemään tämän enempää ajatusta useille ihmisille suhteellisen abstraktisesta kysymyksestä, markkinoiden volyymin, vaikka se onkin hyvin realistinen asia. Totean ainoastaan sen, että tuotanto muuttuu kannattavaksi vain tuotteiden tietyn volyymin tuotannon tapauksessa. Ja siten nämä tuotteet on myytävä edullisesti - oman valtion muilla alueilla tai muissa jopa ystävällisissäkin maissa? Luulen, että vastaus tähän kysymykseen on selvä.

Neuvostotalous oli yhtenäinen kokonaisuus

On olemassa koko joukko muitakin näkökohtia. Esimerkiksi NL:n tukiaisia nauttineen Uzbekistanin neuvostotasavallassa tuotettiin valtaosa Neuvostoliiton käyttämästä puuvillasta, jota toimitettiin muihin neuvostotasavaltoihin ja erityisesti VSFNT:aan luonnollisesti sisämaan hintaan. Sen jälkeen, kun Uzbekistanin oli pakko Jeltsinin voimakkaasta painostuksesta tulla itsenäiseksi valtioksi, Venäjälle toimitettavan puuvillan hinnat muuttuivat maailmanhinnoiksi. Hinnat kasvoivat tietenkin moninkertaisiksi ja viimein toimitukset loppuivat kokonaan, koska Uzbekistanille oli edullisempaa myydä puuvillansa kansainvälisille monopoleille. Tämän tuloksena Venäjän kevyt teollisuus pysyi juuri ja juuri pystyssä ja Venäjän kärsimät taloudelliset tappiot ovat Uzbekistanin aikoinaan saamaa tukea huomattavasti suuremmat.

Sellaisia esimerkkejä voisi luetella hyvinkin paljon. Neuvostotalous oli yhtenäinen kansantaloudellinen kokonaisuus ja siitä syystä taloussuhteiden hajoaminen vaikutti hyvin kipeästi sen kaikille aloille. Useiden taloustieteilijöiden

laskelmien mukaan kaikki neuvostotasavallat menettivät ainakin puolet bruttokansantuotteen arvostaan. Mutta nämä ovat ainoastaan taloudellisia vahinkoja. Entä kuinka voidaan mitata strategiset ja erityisesti inhimilliset vahingot?

Liittovaltion uudelleen perustaminen välttämätöntä

Ei kannata kuunnella ihmisten jarrittelua siitä, että "kuka ei valita SNTL:n hajoamisesta, hänellä ei ole sydäntä ja kuka haluaa SNTL:n uudelleen syntyä, hänellä ei ole järkeä"(eli sitä, että Lenin "asetti SNTL:n alle atomipommin"). Unitaarin valtio, joka oli näiden ihmisten ihannevaltio, bolshevikkien noustessa valtaan, hajosi nopeasti - tämä valtiomuoto ei ollut Venäjälle sopiva. Mutta neuvostofederaatio oli optimaalisin valtiomuoto ei vain Venäjälle, vaan myös niille monikansallisille valtioille, joissa yhdistyivät tarvittava sentralismi ja näiden maiden kansojen kehityksen mahdollisuus. Niin, sitä varten oli tarpeellinen voimakas valta. Mutta missä sellainen valta on tarpeeton?

Juuri tästä syystä puolueemme tukee kaikkia integraatiomuotoja SNTL:n entisillä alueilla ja pitää välttämättömänä yhtenäisen liittovaltion täydellistä uudelleen perustamista, joka keinoitekoisesti hajotettiin, SNTL:n vuoden 1977 perustuslain pohjalta. Olemme varmoja siitä, että se tulee tapahtumaan ehdottomasti ja tulemmekin tekemään kaikkemme sen hyväksi.

Onnittelen juhlapäivän johdosta, hyvät ystävät ja toverit.

Onnittelen juhlapäivän johdosta sinua, Synnyinmaa.

**Sergei Skvortsov
NKP:n keskuskomitean 1. sihteerin (pääsihteerin)**

Tavoitteena yhteiskunnallinen hyvinvointi...

Jatkoa sivulta 11

va, terveystiedot ym. käyttö on mahdollista vain vahvan henkilön tunnistautumisjärjestelmän, asiakirjan kanssa. Valtiovallan tulee korvaukselta taata ja hallita järjestelmää, jolla jokaiselle kansalaiselle järjestetään asiakirja sekä sähköisessä että manuaalisessa muodossa, jolla saa oikeuden käyttää ja hallita kaikkia itselleen tarvittavia palveluita. Asiakirja tulisi toimia myös matkustusasiakirjana, joka korvaa nykyisen passin.

Riskitön talletus perusoi-keudeksi. On perustettava kansanpankki

Nykypolitiikkaa mukautetaan kaikkien osalta kapitalistiselle riskinotolle. Pääomapiirit pyrkivät liittämään keinottelun piiriin myös palkansaajien ja eläkeläisten eläke- ja ansiotulot. Ihmisen perusoikeuksiin tulee kuulua mahdollisuus riskittömästi säilyttää palkka- ja eläketulojaan. Siksi maahamme tulee perustaa yksivaltion omistama kansallinen säästöpankki t. kansanpankki, jossa palkansaajat ja eläkeläiset voivat riskittömästi säilyttää palkka- ja eläketulojaan sekä säästöjään. Samoin tulee siirtää Kansaneläkelaitoksen pii-

riin kaikki työeläkkeet, jossa työeläkkeiden maksuun kerätty varat talletetaan riskittömästi.

Tavoitteena yhteiskunnallinen hyvinvointi

Maksimivoittoja tavoitteleva uusliberalistinen pääoma on tuottanut laajenevan tavaratuotannon, ympäristöongelmien ja yhteiskunnallisen hyvinvoinnin alasaajan lisäksi yhteiskunta- ja talouskriisin, jolle ei näy loppua. Tämä antroposeenin nimellä tunnettu kehitysvaihe voimistuu yhdessä lajikatoa, ilmastomuutosta, pandemiaa ym. Voitojensa turvaamiseksi suuryritykset eivät kaihda myöskään sotilaallista laajenemispolitiikkaa. Tarvitaan uusi talous- ja yhteiskuntapolitiikka, joka asettaa työn ja sen tekijät sekä yhteiskunnan kokonaisedun suurten pääomien etujen edelle.

On suuntauduttava tulevaan kehitykseen siten, että koordinoimme aineellisen tuotannon ja yhteiskunnallisten palveluiden ja -edistykseen keskinäisen suhteen siten, että se ehkäisee antroposeenin voimistumista. Tämä kuuluu osana ihmisten elämään, kansalaisten toimeentuloon, elintasaan ja turvallisuuteen. Tarpeetonta aineellista kulutusta voidaan rajoittaa ja kehit-

tää muita hyvinvoinnin osatekijöitä ekosysteemiä vahingoittamatta.

Taloudellisen ja aineellisen hyvinvoinnin ohella ihmisille kuuluu myös fyysinen koskemattomuus ja turvallinen elämä ilman ympäristökatastrofin ja sodan vaaraa. Turvattu tulevaisuus merkitsee, että kaikki ympäristön tuhoaminen ja kuormitus lopetetaan. Siksi on kehitettävä parempia, suljettuja tuotantoprosesseja sekä käytettävä uusiutuvia energiamuotoja. Yksinäpaisen maailmanjärjestyksen tilalle tulee luoda kansojen yhteistyöhön ja rauhantekemiseen rinnakkaineloon perustuva uusi kansainvälinen olotila.

Siksi pääomien rajaton toiminta tulee saattaa yhteiskunnallisen kontrollin piiriin. Kansanrintamavoimien yhteiskuntaohjelma lähtee siitä, että uusliberalistinen yhteiskuntapolitiikka on hylättävä. Kansanrintamavoimat haluavat kehittää laajan kansalaisten ja järjestöjen yhteisen rintaman poliittisen vaihtoehdon luomiseksi nykyänsä. Ainoastaan tällä tavalla voidaan luoda perusta edessä olevien suurten globaalien ongelmien ratkaisulle.

Kansanrintamajärjestöjen ohjelmatyöryhmä

Neuvostoliiton palauttamisesta

Artikkelissaan Sergei Skvortsov kaipaa Neuvostoliittoa, kuten mekin. On kuitenkin muistettava, että marxilaisen käsityksen mukaan koskaan ei tule kahden samanlaista aikaa. Vierailimme useastikin Neuvostoliitossa silloin, kun Gaidarin ja Jeltsinin suunnitelmia toteutettiin ja saimme tilaisuuden keskustella Venäläisten kommunistien kanssa. Sanoimme heille, että "ettekö te aio tehdä mitään", kun maastanne on tulossa kapitalistinen. Näihin kysymyksiin emme saaneet vastauksia. He vaan sulki suunsa viivaksi.

Kommunisteilla ei ollut tieteilistä arviota yhteiskuntakehityksen suunnasta, Neuvostoliiton hajottamisesta ja kapitalismin vastustamisesta. Kansan

keskuudesta nousi kyllä järjestäytymätöntä vastarintaa mm. 1993, kun asevoimat lokakuussa saivat käskyn ampua parlamenttia. Tänäankään Venäjällä ei ole kehitetty marxilaisesta lähtökohdasta järjestäytynyttä kapitalisminvastaista luokkataistelutaktiikkaa. Maailma tänään on täysin erilainen, kuin 30 vuotta sitten, jolloin olisi tullut kyetä valitsemaan Neuvostoliitolle selkeä sosialistinen suunta. Näillä eväillä on vaikea ajatella Neuvostoliiton palauttamista realistisesti. Voimme kehittää uusliberalistisen kapitalismin vastaista kansainvälistä ja kansallista yhteistyötä, toimintataktiikkaa ja sosialismin teoriaa, jotka ovat edellytyksiä sosialismin uudelle vaiheelle. KÄ/Toimitus

KANSAN ÄÄNI KUULUU MUUTOKSEN PUOLESTA

Vääntöä sähköyhtiön kanssa - itkeä vai nauraa Synkkä yksinpuhelu

Eräässä pakinassani kerroin mikä ero on virkamiesjärjellä, kaupunkilaisjärjellä ja maalaisjärjellä. Seuraavat kokemukset panevat pohtimaan aihetta.

Irtisanoin 1980- luvulla lankapuhelinliittymän syntymämökistäni. Ihmettelin erään kerran, miksi tuolla heinikossa on kahlattu. Sähkö- ja puhelintolpista oli kerätty pois puolenkilometrin matkalta puhelinjohdot. Myöhemmin mökille tuli auto rappujen kanssa. Tarkastaja oli havainnut lankoja mökin seinän yläosassa. He tulivat poistamaan viimeisiä langanpätkiä. Mitähän tuli langan metrihinnaiseksi, kun noin sata kilometriä ajettiin sen tähden!

Vuosien kuluttua huomasin ison koivun nojaavan sähköjohtojen päällä 30 asteen kulmassa. Ilmoitin siitä sähköyhtiölle. Sieltä soitettiin, ettei puuta ole havaittu. Vastasin että puu on 25 senttiä paksu runko oksineen. Täytyy tarkastaa silmälasien kanssa tai useam-

man miehen voimin. Sitten koivu oli nähty, kaadettu ja päätetty.

Marraskuussa 2022 kirjoitin sähköyhtiölle, että lopetan pysyvästi sähkön käytön. Ilmoituksessa on käyttöpaikan osoite xxx, ja sähkösopimuksen numero xxx, sekä nimeni. Kuukauden kuluttua kysyttiin sähköpostilla, onko kysymys tästä osoitteesta ja lopetetaanko liittymä kokonaan, vai jätetäänkö liittymä lepäämään puolella hinnalla? Molemmissa tapauksissa sähkömittari haetaan pois. Ilmoitin että ovi on auki. Asun 600 kilometrin päässä ja paikallinen isäntä aurasi tien ja poisti riippulukon. Vahvistin vielä sähkön poiston lopullisuuden. Vaikka yhtään wattia sähköä ei ole käytetty lähes kahteen vuoteen, niin kulut ovat puolen kuukauden eläkkeen verran vuodessa. En enää aurauta tietä. Saa nähdä pääsevätkö sähkö-monttoorit sinne kahlaamalla, hiihtämällä, vai odottavatko tou-

kokoon lopulle lumien sulamista. Prosessi jatkuu tammikuussa 2023.

Mitähän järkeä käyttivät kunnan virkamiehet! Mökki on nimetty huvilaksi, vaikka siellä ei ole huviteltu tällä vuosituhannella. 4400 neliötä on kirjattu verotettavaksi huvila-alueena, mutta rajoja ei löydy mistään. Paikka on keskeillä omistamaani metsää. Kulkevatko han kuvitteelliset rajat mökin, aitan, (sen hirret ovat 1700- luvulta) saunan ja huussin kehältä?

Lopuksi hyvä sana virkamiesjärjestä. Vanhaa pakettiautoa käytän vain kesäkuusta -syyskuuhun. Talvikauden se seisoo kotona, ja ilmoitukset maksavat vain viisi euroa. Talvirenkaita ei ole tarvinnut hankkia. Liiat vakuutus, ym. maksut palautetaan nopeasti ja pyytämättä.

Unto Kiiskinen
korpi- ja tietokirjailija
Jokioinen

Pariisin ilmastosopimus epäonnistui

Melkein kaikkien maiden johtajat hyväksyivät 2015 Pariisin ilmastosopimuksen. Sen esipuheessa kerrotaan lämpötilan nousun rajoittamisesta alle 2 oC tai jopa 1,5 oC. Sopimuksen kehuja olivat väärässä. Pariisin sopimuksen toteutus maksaa omaisuuksia, eikä sillä saada aikaan juuri mitään. ”Sopimuksessa” on kyse yksittäisten erilaisten maiden kansallisista lupauksista, kuinka paljon ne aikovat vähentää hiilipäästöjään 2030 mennessä.

Jos korvaava tekniikka ja korvaavat polttoaineet olisivat fossiilisia halvempia tai saman hintaisia, muutos ei maksaisi mitään. Tällöin päästöleikkaukset tapahtuisivat itsestään. Lupauksia ei tarvittaisi. Koska lupaukset on annettu, ihmiset ja yritykset täytyy pakottaa käyttämään kalliimpia polttoaineita ja tekniikkaa.

Energian hinnan nousu iskee kaikkiin kuluttajiin. Rahaa jää vähemmän muihin tarkoituksiin. Tämä hidastaa taloudellista kasvua. Ilmastopolitiikan sosiaalinen kustannus on hyvinvoinnin väheneminen, jonka aiheuttaa vaatimus

siirtyä kalliimpaan ja epäluotettavampaan energiaan. Erilaisilla maleilla laskemalla saadaan Pariisin sopimuksen kokonaishinnaksi 924 miljardia dollaria vuodessa.

Tiukka ilmastopolitiikka on suosittua aurinko- ja tuulivoiman järjestelmiä valmistavissa yrityksissä. Tavallisesti halvin keino vähentää päästöjä on siirtyä maakaasuun. Uusiutuviin turvautuminen vähintään kaksinkertaistaa kustannukset.

Pariisin sopimus ei muodosta poikkeusta siinä, että poliittikojen toiminta on tehotonta. Eri maiden lupauksia täytetään tehottomilla keinoilla, kuten USA:ssa ja EU:ssa. Vuosikustannukset saattavat nousta lähelle kahta biljoonaa.

Pariisin sopimus on historian kallein sopimus, samaa luokkaa kuin maailman kaikkien maiden sotilasmenot yhteensä. Joka vuosi Pariisin sopimus maksaa 2-5 kertaa enemmän kuin aiempi kallein sopimus Versaillesin sopimus. Pariisin sopimus maksaa sata kertaa enemmän kuin luonnon monimuotoisuuden suojeleminen.

Ei ole mitään virallista arviota siitä, mitä Pariisin sopimuksella saavutetaan. Lehden Nature artikkeli kiteyttää 2017 asian: ”Yksikään teollinen maa ei onnistu täyttämään Pariisin sopimuksessa antamaansa lupauksia kasvihuonekaasujen vähentämisestä”.

EU on luvannut leikata päästöjään 40 % 1990 tasosta 2030 mennessä. EU pääsee enintään 30 prosenttiin. Muutos tulee pääosin hiilestä kaasuun siirtymiseen, ei uusiutuvan energian lisärentamisesta. Sama toistuu kaikissa maissa. Kehitysmaat saavuttavat matalalle asetetut tavoitteensa.

Hannu Kautto
Espoo

Lähde: Bjørn Lomborg, Väärä hälytys. Lämpeneminen ei tuhoa meitä. (Alkuteos: False alarm – How climate change panic costs us trillions, hurts the poor, and fails to fix the planet, 2020) Suomennos Antti Lehtniemi, Reuna, Petro Ofsetas, Vilna 2022

Yhteiskunnan jakolinjojen muutos

Eriarvoisuus on kasvanut maassamme 80-luvun puolivälistä ajan, jonka Kokoomus on ollut ”hallituskelpoinen”. Ukrainan-sota ja Suomi Nato-hakemuksineen on kiihdyttänyt eriarvoisuuden kasvua entisestään. Eriarvoisuus- ja Nato-projektit ovat olleet Kokoomuksen pitkäkestoisia tulevaisuuden visioita. Muutos, jota on viety läpi, on ollut hidas ja kansalaisten näkökulmasta hämäävä peittyvä, niin puolustusmenojen kasvu kuin ruoka-avunsaajien määrä, jotka molemmat on pikkuhiljaa hyväksytty. Nato-jäsenyyden ”gallupkanatus” koki hyppäyksenomaisen nousun Ukraina-sodan vuoksi. Tämä jakaa suomalaisia uudella tavalla ja lisää entisestään eriarvoisuutta.

Tulevien Eduskuntavaalien tärkeimmät kysymykset liittyvät eriarvoistavien rakenteellisten tekijöiden purkamiseen, verotuksellisiin keinoin, mutta myös ”Nato-kehityksen” ja sen kasvattaman puolustusbudjetin uudelleen arviointiin, joka alkoi ensimmäisistä ”Natoyhteensopivista”

hävittäjistä 90-luvun alussa ja jatkui ISAF-joukkoina Afganistanissa, sittemmin ”isäntämaasopimuksena”. ”Nato-aika” kuluineen on tehnyt eriarvoisuuden kasvusta pysyvää.

Tulimme Venäjän kanssa juttuun 213 vuotta, muutamaa ulkopuolisten aiheuttamaa (Nato ja saksalaiset) poikkeusta lukuun ottamatta, Suomen-sodasta alkaen. Viha ja kauppasuhteiden katkaisut ovat olleet meille vieraita vallan käytön keinoja. Olemme ”seisoneet jalat maassa”, järkipäisiä ratkaisuja tehden, puolueettomina hyväksyessämme Ukrainaa aiempien sotien todellisuuden vuodesta -45, jopa Baltian maiden vallan vaihdon.

En usko ”salaliittoteorioihin”, mutta jos Eurooppa halutaan pitää ulkona rakentuvasta ”nelinapaisesta maailmasta” (USA, Kiina, Venäjä, EU), niin sota ja pakotteet hoitavat tehtävän, USA jatkaa geopolitiittisena hegemoniana, Kiina -kaupallisenä ja Venäjä -alueellisenä, mukaan lukien arktiset alueet. Kapitalismi

ostaa itselleen lisää aikaa (mm. Collins, Wallerstein). Suomi on tässä pelissä hakenut itseään isompaa roolia, joka on näkynyt mm. eriarvoisuuden jakolinjojen syvenemisenä, kaikilla sosiaalisilla indikaattoreilla.

Kun Paasikivi aikanaan sanoi sotien jälkeen, että ”kaiken on muututtava”, tarkoittaen politiikkaa ja johtajia, mikä tarkoitti suhdettamme entiseen Neuvostoliittoon. Muutos oli silloin vaikeampi, sodan jälkeen. Olihan kysymys kahdesta erilaisesta yhteiskunta- ja järjestelmästä. Nyt on kysymys kahdesta kapitalistisesta maasta, joiden suhteet olemme laske-neet tunteiden varaan. Ellei Natosuhdettamme pureta, Venäjä-suhdettamme palauteta, niin on turha jatkaa hokua hyvinvointivaltiosta ja tasa-arvosta EU:n äärimmäisessä periferiassa, Pohjois-Karjalassa.

Hannu Ikonen
Liekka/Sisilia, Ispica

Katsoin eilen illalla (3.1.2023) Jaakko Pakkasvirran elokuvan Pedon merkki. Hyvin olisi sopinut tähän päivään ja aikaan. Elokuva kertoi Suomen liittoutumisesta natsi-Saksan kanssa. Perustui osin Olavi Paavolaisen kirjaan: Synkkä yksinpuhelu.

Hyvin tuotiin esiin, kuinka herrat juhlivat ja ennakoivat Neuvostoliiton romahdusta. Saarrot purevat, aseet loppuvat ja Neuvostoliitto kokee tappioita rintamalla. Natsiliput liehuvat ja suur-Suomesta ollaan varmoja. Olavi Paavolainen ystävineen epäroi ja pohtii, kuinka vaan meidän käy kahden suurvallan välissä. Näkevät ja tiedostavat tappion hämmöttävän. Paavolainen haluaisi tiedotusupseerina kertoa totuuden sodan kuluista, mutta päämajassa sellainen ei tule kuuloonkaan. Paavolainen suree ystävänsä kanssa, kuinka sodan vastustajat on teljetty vankiloihin. Vanha Eurooppa on luhistumassa ja tulevaisuus ties mitä.

Elokuva tuo esille sodan raakuuden, ihmiskohtalot ja mielettömyyden, mitä kaikkea kauheuksia sekä irvokkuutta sodan aikana tapahtuu. Kun hahmottaa -20 ja 30 lukua, joiden seuraukse-

Uskonto on yhteiskuntakysymys

Edellisessä Kansan äänen numerossa (6/2022) kiinnitti huomiotani sivulla 18 Kai Leivon kirjoitus ”Some on roskaväelle.” Kirjoitus oli kyllä monessa mielessä ansiokas ja aivan oikean suuntainen. Pari asiaa kiinnitti kuitenkin huomiotani. Siinä todettiin miten Vapaa-ajattelijoiden puheenjohtajaa V.T. Aaltosta aikoinaan moitittiin siitä, että hän ei tuonut esille mitään uutta uskonnollisiin kysymyksiin. Edelleen kirjoittaja toi esille, miten tilanne tänäänkin on niin surkea, että jo ajat sitten kummottuihin jumalatodistuksiin ja muihin uskonnollisiin perustesiin edelleenkin uskotaan.

Allekirjoittanut matkusteli aikoinaan paljonkin Neuvostoliitossa. Näillä reissuilla poikkesimme ainakin kahdesti Nevski Prospektilla sijaitsevasa Kazanin tuomiokirkossa, jossa toimi silloin ateismien museo (näyttely). Täällä osoitettiin hyvin perusteellisesti ja tieteellisesti uskonnollisten käsitysten virheellisyys ja mahdottomuus. Tästä huolimatta esimerkiksi Venäjällä sosialismin taantumisen jälkeen uskonnollinen näkemys on vahvistanut asemaansa.

Onkin kysyttävää, että miksi uskonnolliset instituutiot säilyttävät asemansa huolimatta siitä, että tieteelliset tosiasiat kykenevät osoittamaan kaikki paranormaalit, ”tuonpuoleiset” ja kuolemanjälkeiset uskomukset vääriksi. Kyse on siitä, että uskontoon liittyvät asiat eivät alkujaan ole luonnontieteellisen- vaan yhteiskunnallinen kysymys. Jo varhain alkuyhteiskunnassa oli välttämätöntä omaksua näkemys maailman ja ihmisen alkupe- rästä, sillä siihen perustuivat yhteisön tavat, eettinen oleminen, yhteinen työ ja toiminta. Tämä mytologinen maailmankatsomus piti yhteisön koossa. Se muodostui silloisesta luontoon liittyvästä tiedosta ja yhteisön mytologisesta tarustosta.

Yhteiskuntakehityksen saavuttaessa luokkayhteiskunnan vaiheen tämä uskonnollismytologinen maailmankatsomus sai uskontoinstituution muodon, johon

na sen valtavien aivopesujen ja valheidon myötävaikutuksella ihmiset saatiin uskomaan Kolmannen valtakunnan pelastavan maailman ja Suomen bolsevismilta ja näin tuhota Neuvostoliitto/ Venäjä lopullisesti. Kuinka sitten kävikään?

Miettikää hyvät rakkaat ystävät, missä olemme tänä päivänä? Kuuntelitte, luitte tai katsoitte presidentin uudenvuoden puheen. Minkälaiset tervehdykset pääministeri Sanna Marin toi kansalaisille jouluna ja uutenavuotena. Sydäntä kylmää, mihin meitä jälleen ollaan viemässä.

Venäjän vastainen kiihko ja uhoaminen on aivan käsittämätöntä ja valtiojohtoltamme anteeksiantamatonta. Nyt jos koskaan on viimeinen aika alkaa vaatia päätäjiltä suunnanmuutosta.

On alettava tekemään rauhantyötä ja vaatimaan sotauhon sijaan rauhanponnistuksia vastuullisilta päättäjiltä. Katsokaa ihmeessä tuo elokuva ja ajatuksella. Kait se Areenasta löytyy.

Hannu Tiainen
Kihniö

perustuu luokkayhteiskunnan arvo-maailma, hallinto ja hallitsevan luokan valta. Edelleenkin uskonnolla on luokkayhteiskunnassa sama tehtävä ja funktio. Niin kauan, kuin elämme kapitalistisessa luokkayhteiskunnassa, tämän tehtävänsä vuoksi kirkollinen instituutio säilyttää jossain muodossa asemansa, sillä sen kautta muodostuu edelleenkin se arvo-maailma, jolla yhteiskunnan hallinto pidetään koossa. Sen voi korvata ainoastaan sosialistinen kehitysuunta ja sitä tukeva tieteellinen maailmankatsomus. Päästäkseen eteenpäin uskonnon funktion ymmärtämisessä, olisi Aaltosen tullut omaksua työväenluokan tieteellinen maailmankatsomus ja tarkastella uskonnon funktiota samanaikaisesti oman loogisen ajattelun, luonnontieteiden ja yhteiskunnan kehityksen kautta. Tämä sama asia koskee meitä jokaista tänäänkin.

Neuvostofilosofia selitti uskonnon olevan vääristynyt kuva maailmasta. Oikeasti se on myös idealistisen filosofian populistinen muoto ja ylläpitää kapitalistisen luokkayhteiskunnan ideologiaa.

Leivon näkemys siitä, että some on vain roskaväelle, oli erikoinen. Leivo toteaa, että ”pelkästään someyhteyksistä tietonsa poimineiden maailmankatsomus jää pakostakin melko ohueksi. Ei tulla ymmärtämään yhteiskunnan kehityksen kausaali- eli syy-seuraussuhteita.” Eikö tällainen tieto pidä kuitenkin hankkia yhteiskunnan ”virallisten” kanavien ulkopuolelta. Someyhteydet kuitenkin heijastavat keskimääräisiä yhteiskunnallisia yhteyksiä ja yhteiskunnan jäsenten keskustelun tasoa. Äskettäin allekirjoittanut ensimmäisen kerran tutustui Kansan äänen verkkolehteen os. www.kansanaani.fi. Johtopäätöksenäni voin todeta, että kyllä sen välittämä tieto oli hyvinkin korkeatasoista.

Wanha Seppä
Peräseinäjoki

Luokkasodan alkamisesta 105 vuotta

Luokkasodan alkamisen 105. vuosipäivänä työväenjärjestöt kokoontuivat punasotilaiden muistomerkeillä eri puolilla Suomea. Punasotilaiden muistotapahtumissa ymmärrettävästi eniten keskustelua herätti maailmanpoliittinen kriisi ja Naton eskaloima sota Euroopassa. Keski-Uudenmaan järjestöjen tapahtumassa Tuusulan Paijalan hautausmaalla puhui mm. Eeva Leskinen. Helsingissä valtakunnallisella punaisten muistomerkillä SFT:n tilaisuudessa puhui Pekka Tiainen. Puheenvuorossaan Tuusulassa Eeva Leskinen käsitteli köyhien ja iäkkäiden ihmisten vaikeuksia selviytyä erilaisten tietotekniikkaan liittyvien laitteiden kanssa.

”Mitä on sanottavaa tänä päivänä, kun on 105 vuotta Suomen luokkasodan alkamisesta? Mikä on muutunut paremmaksi? Mikä on muutunut huonommaksi? Mitä historiasta voi oppia? Keitä mikäkin asia koskee.

Taloudellisesti katsoen ihmiset eivät vieläkään ole tasa-arvoisia keskenään. Ihmisiä luokitellaankin nykyisin moneen eri luokkaan: rikkaat, keskiluokka ja vähävaraiset. Muutama kymmenen vuotta sitten vielä käytettiin käsitteitä työväenluokka ja omistava luokka. Se oli selkeämpi jako. Vuonna 1918 se tuli näkyväksi, ja jako jatkuu. Sen huomaminen on käynyt vaikeammaksi.

Koulutusta on nykyisin paremmin saatavilla, teoriassa myös köyhemmille (tai keskimääristä huonommin toimeentuleville) ainakin, jos on valmis keskittymään opiskeluun ja tinkimään jokapäiväisen elämän kustannuksista. Lisäksi pitää olla aika hyvä kirjanpitotaito, kun asioi kelan, pankkien ja sosiaalitoimen kanssa. Köyhällä pitää oman

Kuvat: Heikki Mämmikkö

talouden olla läpinäkyvää, sillä sitä joutuu selittämään useissa paikoissa. Käytännössä köyhempi ihminen lähtee takamatkalta opintojen suhteen. Se on vähän kuin sadan metrin juoksukilpailuun jotkut määrättäisiin lähtemään 30 metriä kauempaa kuin lähtöviivalta, mutta kaikille on maali samassa kohdassa.

Mikä neuvoksi? Sitkeys on ominaisuus, jota köyhän on pakko opetella. Opastusta kaikenlaisten hakeusten ja asiointien tekemiseen on vaikea saada. Tietotekniikka kuu- lemma tuo mahdollisuuden hoitaa useimmat asiat kotona käsin netin kautta. Niin niin, mutta ensiksi pitää opiskella suuri määrä monenlaisia vaihetta ja käsitettä. Esimerkiksi muuan pikkuaasia: pitää merkitäkin VÄÄRIN-merkki eli V, kun tarkoittaa TÄMÄ ON OIKEIN. Joskus, tosin harvemmin, selviää rastin merkinnällä. Oikein-merkkiä ei käytetä paitsi käsin kirjoittamisessa.

Varakkaimmille tilanne on helpompi. Yksilökohtaisia ongelmia heilläkin tietysti voi olla ja sen kautta vaikeuksia, mutta niistä tietää pa-

remmin joku muu. Jätän sen alueen tällä kertaa muille.”
Puheenvuoronsa loppuksi Eeva Leskinen esitti luokkasodan muistolle omistetun laulun:

Pohjolan lumiset kalmiston hongat, trad.

Pohjolan lumiset kalmiston hongat, ammuttuin haudalla vienosti soi.
Vieriös kummulle, ystävän kyynele, kertoen julmasta vainoojasta.

Ei omaisten sallittu ruusuja tuoda, aution tyhjille kummuille.
Ei ystävän sallittu sinne tulla, tuskien hetkinä taivaltaa.

Te sankarten lailla kestitte taistot, puolesta vapauden, oikeuden.
Te luotitte veljeysaatteen voittoon, ja toivoitte aamua vapaudelle.

Sen aamun ei vielä sallittu teidän, teitäne valaista sätehillään.
Vaan perinnöksi jätitte lapsille meidän, työn, jonka osittite verellänne.

KUUTOSISTA SEISKOIHIN

Hienoista ”historian havinaa” oli kuultavissa, kun eduskunta äänesti ”Nato-laista”, seitsemän edustajaa äänesti lakia vastaan, poikkesi yksimielisyydestä. ”Kuutoset” oli sosialidemokraattisesta eduskuntaryhmästä 1940, elokuussa erotettu ryhmä, joka olisi halunnut tiiviimpää taloudellista yhteistyötä Neuvostoliiton kanssa. Ryhmä pidätettiin elokuussa -41 Jatko-sodan jo alettua ja tuomittiin maanpetoksellisesta toiminnasta kuritushuonerangaistuksiin ja myöhemmin heidät erotettiin myös eduskunnan jäsenyydestä. Ryhmä käytti itsensä nimeä ”Sosialistinen eduskuntaryhmä”, joka perusti lehden ”Vapaa Sana”. Tämä ryhmä oli perustamassa SKDL:ää (Suomen Kansan Demokraattinen Liitto) sodan jälkeen.

”Seiskojen” aatokset kulkevat samaan suuntaan kuin ”kuutostenkin” aikanaan, rauhaa ja taloudellista yhteistyötä rakentavat suhteet Venäjään, ilman sotilaallisia länsi- (Saksa, Nato/USA) kytköksiä. Ihanteilla ja ideologioilla on sormensa pelissä tässä- kuin 40-luvun ajassa, lupaus Suomen auvoisesta tulevaisuudesta Natsi-Saksan tai Naton kumppanina tai konservatiivisesti, naapurin kaverina. Tilanne on hieman saman kaltainen, Ukraina käy nyt sotaa läntistä apua saaden, 40-luvulla maailma kävi jo toista sotaansa ”Akseli-valtojen” johdolla ja Suomi oli ”kutsuttu” aputarjouksin mukaan. Kutsun myöntävästi vastattiin.

Kuutoset oli aikanaan Marxin taloudellisiin oppeihin nojaava ryhmä, näki rauhan taloudellisen yhteistyön kautta kuten esim. EC:n EU:n ”esikoisen” synnyin tai Suomen ja NL:n bilateraalisien kaupan kautta. Runsaat raaka-ainevarat tarjosivat tuolloin mahdollisuuksien maailman, jotka tänään on todettu riittämättömiksi, kilpailun kohteiksi joutu-

Kuvat: Heikki Mämmikkö

STOP Nato Suomi-liikkeen tapahtumassa 1.3. klo 14.00 Eduskuntatalolla sytytettiin hautakynttilöitä samaan aikaan, kun istuntosalissa tehtiin maamme kannalta ehkä kohtalokkain päätös ja annettiin eduskunnan siunaus Suomen Nato-jäsenyydelle niillä ehdoilla kuin Nato esittää. Eduskunta hyväksyi Suomen Nato-sopimuksen äänin 184-7. Tyhjiä ääniä annettiin yksi, poissa oli seitsemän edustajaa. Vastaan äänesti kuusi vasemmistoliiton edustajaa: Veronika Honkasalo, Katja Hänninen, Anna Kontula, Markus Mustajärvi, Matti Semi ja Johannes Yrttiaho sekä Valta kuuluu kansalle -puolueen Ano Turtiainen.

ymmärtävänä maana, näkivät ”kuutoset” jo 30 luvun kirjoituksissaan ja kannoissaan. Tästä paasikiviläisestä ajattelusta, ”ystävät läheltä viholliset kaukaa”, tunnumme vieraantuneen maailmassa, jossa kaikki on ”netin päässä” ja fyysinen todellisuus naapurin läheisyydestä ja tarpeellisuudesta unohtuu. Asia, jota ei voi kuitata ”vihreällä siirtymällä”. Toivottavasti emme mene kiipeimmän kautta kuten 40-luvulla?

Suomen roolin puolueettomana, mutta taloudellisen riippuvuutensa naapureihinsa

Hannu Ikonen
Lieksa/Sisilia, Ispica

HAUTAUS

Kaivinkone on kaivanut noin 30 metriä pitkän ja yli kaksi metriä syvän kaivannon. Valokuvaaja ottaa pohjalta joitakin kuvia. Kymmenkunta ihmisen ruumista on sinne pudoteltu pituussuuntaisesti, vaikka muuten epäjärjestyksessä, päät ovat miten sattuu eri suuntiin. Paikalla on traktori ja pakettiauto, joista parhaillaan vedetään ruumiita kaivannon reunalle ja pyöräytetään alas. Mustassa säkissä on jotain painavaa, kaksi miestä veti sitä ja pysyivät avuksi kolmannen. Saivat sen yhdessä pudotettua puolivälin paikkeille. Työn tekijöillä on kasvoillaan vaaleansiniset kasvomaskit. Muita ihmisiä ei näy paikalla. Ei näy pappia eikä lakkaria, ei tiedetä keitä kuolleet ovat. Heillä ei ole omaisia paikalla, ei ole kukkaseppeleitä, ei syntymä- eikä kuolinpäivää, ei kuoleman syytä, eikä osoitetta. Heidän muistonsa on unohdettu, kirjoitettiin aikoinaan raamatussa.

Siirryn ajassa taaksepäin. Forssan Lehdessä oli kuva joukkohaudasta. (unohdin päiväyksen) Kuva on jostakin Jugoslavian alueelta. Useita miehiä ja naisia on kaivamassa ja puhdistamassa kasvoja laatoittajan lasta kädessä. Päällimmäinen kerros on jo näkyvässä, noin toistakymmentä ruumista. Ruumiit ovat aivan sekaisin kaikkiin suuntiin, pitkin ja poikoin, lomittain ja pystyssä. Nuoren pojan kengänpohjat ja nilkat ovat jo näkyvissä. Jokaisella on päällään normaalit arkivaatteet. Mahdollisesti jotkut saavat entisen nimensä muistokseen.

Tulen muistoissa maantieteellisesti lähemmäksi. 30. huhtikuuta 1918. Jokioisten keskustassa nostellaan ammuttujen kuuden miehen ruumista sontakärkyyn ja kipataan säkustin taakse kaivettuun hautaan. Yksitellen alas pudotettuina he ilman arkkuja olisivat mahtuneet, mutta nyt hevosmies, eräs hautaajista valittua: Ovat perkeleet niin pitkiä, etteivät hautaan mahdu. Päällä on muistokivi ilman nimiä. Jokioisten historiassa on viisi nimeä ja kaikki nimet minun kirjoissani.

Vanki Jalmari Kankaanpää oli Lahdessa hautaamassa nälkään kuolleita 1918. Sisälle kuolleita vedettiin jaloista ulos ja pinottiin kuljetusta varten nappularattailla vedettäväksi joukkohautaan. Melkein kuolleet räpytelivät silmiään ja aukoivat suutaan. Huomattiinko heille sanaa, että nyt sinulla alkaa se paljon puhuttu viimeinen matka. Heinäkuussa Suomessa kuoli nälkään 5200 vankia, noin 70 päivässä. Vaimoni setä haudattiin silloin. Parin metrin levyistä hautaa jatkettiin tarpeen mukaan. Ruumiit ladottiin poikittain ja kolme päällekkäin. Peitteeksi heitettiin maata jatkon kaivamisesta. Sanottiinko, että älä enää räpyttele, sulje jo silmäsi kun tulee hiekkaa kasvoille.

Humppilassa myymälänhoitaja kertoi kirjoittajalle, että hänen isoisänsä karkasi seuraavana yönä haudasta ja jäi henkiin kun piilotteli sen ensimmäisen kesän. Hän taisi olla niitä päällimmäiseksi haudattuja. Kirjoittaja testamenttini mukaan poltetaan, joten en tule aivan heti koikelehtimaan.

Unto Kiiskinen
tietokirjailija Jokioinen

Oliko Neuvostoliitto myös ympäristönsuojelun suurvalta? ...jatkoa sivulta 13

.....ekologisia ideoita ja käytäntöjä, jotka perustuvat materialistiseen, dialektiseen ja sosialistiseen älylliseen perustaan. Neuvostoliiton ekologia jätti perinnön taloudellisesta suunnittelusta (ja merkkejä syntymässä olleesta ekologisesta suunnittelusta), joka kaikkine heikkouksistaan edusti monin tavoin valtavaa inhimillistä saavutusta, josta meidän on välttämättä otettava oppia tänään, jos aiomme löytää tavan selviytyä nykyisestä maailmanlaajuisesta ekologisesta kriisistä.

Neuvostotiede aloitti ekologisen siirtymäprosessin, jolla olisi voinut olla mittavaa vaikutusta, jos se olisi ehditty toteuttaa täysin. Voi olla, että sosialismin jatkuessa Neuvostoliitossa ja Itä-Euroopassa meillä ei olisi käsissämme tällaisia valtavia ympäristöongelmia kuin mitä meillä nyt on. Selväksi on käynyt, että globaaleja ongelmia ei pysty ratkaisemaan ilman dialektisen ja historiallisen materialismin viitekehystä.

Amerikkalainen, ekososialismia tutkivan maantieteen professorin Salvatore Engel-Di Mauron mukaan ei ole liioiteltua sanoa, että sosialististen valtioiden ekologiset nettovaikutukset ovat olleet myönteisiä. Hän jatkaa, että tällä hypoteettisella päätelmällä on arvoa tulevaisuuden vaihtoehtojen mahdollisuuksien näkemisessä.

Näin ollen uskallan väittää, että Sixten Korkmanin väite sosialismin katastrofien ympäristövaikutuksista on myytti, joka ei pidä paikkaansa ja joka on kumottava.

Kirjallisuutta:

- Fedorov, J.K. (1972):** Yhteiskunnan ja luonnon vuorovaikutus. Kansankulttuuri 1974.
- Frolov, I. (1982):** Globaaliongelmien ja ihmiskunnan tulevaisuus. Kustannusliike Progress. 1984
- Engel-Di Mauro, S. (2021):** Socialist States and the Environment: Lessons for Ecosocialist Futures London: Pluto Press, 2021)
- Foster, J.B. (2015):** Late Soviet Ecology and the Planetary Crisis. Monthly Review 1.6.2015.